

xD

E 1660

ARCHITECTURA SI URBANISM

1-2

1952

KÖZPONTI TECHNIKAI KÖNYVTÁR

EDITURA TEHNICA

ARHITECTURA

ȘI URBANISM

ANUL III, Nr. 1-2

IAN. FEBR. 1952

ORGAN AL ASOCIAȚIEI ȘTIINȚIFICE A INGINERILOR ȘI TEHNICIENILOR DIN R.P.R. ȘI AL MINISTERULUI
CONSTRUCȚIILOR ȘI AL INDUSTRIEI MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII

APARE LUNAR SUB ÎNGRIJIREA UNUI COMITET DE REDACȚIE

REDACȚIA: BUCUREȘTI, Str. EPISCOPIEI Nr. 2 • TELEFON: 3.57.28, 3.07.30

SUMAR

	Pag.
Să sprijinim reforma bănească	1
<i>Prof. Arh. M. Locar</i> : Pe drumul unei noi arhitecturi în R. P. R.	3
<i>Conf. Arh. M. Alifanti</i> : Economia, utilizarea rațională și lărgirea sortimentelor materialelor de finisaj	17
<i>Arh. Ion Silvan</i> : Problema locuinței în Republica Polonă	28
Problemele învățământului arhitecturii în desbaterea sesiunii a X-a a Academiei de Arhitectură a U.R.S.S.	33
<i>Conf. Arh. G. Gusti</i> : Considerații asupra concursului de Arhitectură pentru Hidrocentrala „Lenin”	40
<i>Prof. Arh. P. Macovei</i> : Proiectele studenților dela Facultatea de Arhitectură	46
<i>Arh. D. Farb</i> : Din activitatea Cercurilor de Arhitectură și Urbanism A.S.I.T. - Filiala București	53
Prezentarea revistei Arhitectura U. R. S. S. Nr. 1 - Noembrie 1951	55
Bibliografie	59

СОДЕРЖАНИЕ

	стр.
Поддержим денежную реформу	1
Арх. М. Локар: На пути новой архитектуры в Р. Н. Р.	3
Арх. М. Алифанти: О рациональном использовании и расширении сортиментов отделочных материалов	17
Арх. Ион Силван: Жилищный вопрос в Польской Республике	28
Задачи преподавания архитектуры на обсуждении X-ой сессии Академии Архитектуры в СССР	33
Арх. Г. Густы: Соображения по поводу архитектурных конкурсов для гидроэлектростанции имени Ленина	40
Арх. П. Маковей: Проекты студентов архитектурного факультета	46
Арх. Д. Фарб: Из деятельности кружков архитектуры и градостроительства А.С.И.Т. — Бухарестский филиал	53
Представление журнала „Архитектура СССР.” No. 1 ноябрь 1951 г.	55
БИБЛИОГРАФИЯ	59

РЕЗЮМЕ СТАТЕИ ЖУРНАЛА

НА ПУТИ НОВОЙ АРХИТЕКТУРЫ В Р.Н.Р.

В своей статье архитектор профессор М. Локар, директор Института проектирования строительства, делает анализ архитектурного проектирования в РНР, от освобождения до сегодняшнего дня.

Из описания пройденных этапов следует, что успехи нашей архитектуры оказались возможными благодаря завоеваниям рабочего класса, под руководством Партии, которые создали благоприятные условия для подъема архитектурного творчества в нашей стране.

Приведенные примеры иллюстрируют новый путь открытый архитектуре в нашем обществе, которое строит социализм, и конкретизируют применение метода реалистического социализма.

СООБРАЖЕНИЯ ПО ПОВОДУ АРХИТЕКТУРНЫХ КОНКУРСОВ ДЛЯ ГИДРОСТАНЦИИ ИМЕНИ ЛЕНИНА

В октябре 1951 года, по инициативе Министерства электроэнергии был организован архитектурный конкурс для гидроэлектростанции имени Ленина; главные проектные организации были приглашены рекомендовать коллективу состоящему из архитекторов Неделеску, Елиана Маринеску и Симионеску, при чем рекомендовалось сотрудничество с Проектиро-

вочным Институту Министерства, которое было инициатором, для предания окончательной формы планам и садам гидроэлектростанции.

Принимая все таки во внимание небольшое число участвующих в этом конкурсе, а также неудовлетворительный технический и идеологический уровень большинства представленных проектов, автор статьи анализирует причины, предпринявшие эту обстановку и вносит предложения для улучшения вообще организации архитектурных конкурсов.

ЖИЛИЩНЫЙ ВОПРОС В ПОЛЬСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ

Для восстановления жилищного фонда, разрушенного во время войны, и для удовлетворения нарастающих потребностей трудящихся социалистической промышленности в полном развитии, в Польской Республике разворачивается в большом масштабе строительство жилищ.

Проектирование этих жилищ осуществляется на высоком научном уровне, полностью применяя опыт Советской техники в специализированных институтах. Положение жилищного фонда и новые достижения держатся постоянно на учете при помощи статистических и анкетных материалов.

Постройки выполняются в большинстве случаев по типовым проектам, распределенным по категориям, по числу расквартированных жителей.

SĂ SPRIJINIM REFORMA BĂNEASCĂ

Hotărîrea Consiliului de Miniştri şi a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, cu privire la reforma bănească şi la reducerile de preţuri a fost primită de milioanele de oameni ai muncii din ţara noastră cu neţărmurită bucurie şi cu un sentiment de adâncă satisfacţie.

Înfăptuită în interesul celor ce muncesc, lovind puternic elementele capitaliste, chiaburii şi speculanţii, reforma bănească constituie un rezultat strălucit al luptei noastre pentru îndeplinirea Planului de Stat, un pas serios înainte pe drumul ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii.

Reforma bănească a dovedit încă odată tăria Statului nostru de democraţie populară, superioritatea orânduirii noastre de Stat şi economice asupra putredului regim capitalist.

În timp ce în Apus domneşte inflaţie, mizerie, şomaj, criză, în timp ce moneda ţărilor capitaliste se devalorizează şi masele muncitoare din Statele Unite şi ţările marshalizate, Anglia, Franţa, Italia, Grecia, Jugoslavia, etc., îndură suferinţe îngrozitoare de pe urma politicii de război şi mizerie dictată de miliardarii americani, ţara noastră are azi o monedă nouă, puternică, o monedă cu putere de cumpărare mai mare, cu un curs bazat pe valuta cea mai stabilă din lume, rubla sovietică, un sistem bănesc ce se sprijină pe întreaga bogăţie şi putere a economiei ţării, pe volumul crescând al mărfurilor produse, pe industria şi agricultura noastră în dezvoltare.

Întărirea sistemului nostru bănesc este rezultatul dezvoltării economice a ţării, rezultatul creşterii necontenite a producţiei industriale şi agricole, rezultatul cuceririlor politice ale regimului de democraţie populară.

Ea e rezultatul marilor succese obţinute de clasa muncitoare în lupta pentru industrializarea socialistă, rodul abnegaţiei şi patriotismului cu care sutele de mii de muncitori, funcţionari şi tehnicieni muncesc şi luptă în întrecerea socialistă, rod al marelui ajutor frăţesc pe care ni-l dă Uniunea Sovietică, marea noastră prietenă şi aliată. În timp ce economia ţărilor imperialiste este stăpânită de goana înarmărilor, de inflaţie şi şomaj, în lagărul socialist se desfăşoară o

grandioasă activitate de întărire a economiei şi de ridicare a bunei stări a poporului.

Această muncă creatoare este expresia politicii de pace a Uniunii Sovietice şi a ţărilor de democraţie populară.

„Niciun stat, spune tovarăşul Stalin, n'ar putea desfăşura în toată amploarea sa lucrări de dezvoltare a industriei, de ridicare a unor noi construcţii uriaşe, de reducere sistematică a preţurilor mărfurilor de larg consum, cheltuiind pentru aceasta zeci şi zeci de miliarde din bugetul său şi tot odată să desfăşoare pregătiri de război“.

Reforma bănească înfăptuită la noi este tocmai expresia acestei politici de apărare a păcii, de dezvoltare a economiei, de ridicare a nivelului de trai, material şi cultural, al poporului muncitor, politică dusă cu consecvenţă de Statul nostru.

Puterea politică şi economică a statului nostru se bazează pe predominanţa absolută a sectorului socialist în industrie şi transporturi, pe creşterea sectorului socialist în agricultură şi comerţ, pe monopolul de Stat asupra comerţului exterior, pe un sistem financiar şi de credit pus în slujba Statului.

Datorită acestor factori, s'a putut înfăptui reforma bănească, reformă devenită necesară în urma apariţiei unor fenomene nesănătoase ce frâneau dezvoltarea economică a ţării, în urma manevrelor elementelor capitaliste dela oraşe şi sate, care urmăreau să lovească în economia naţională şi să pricinuiască lipsuri materiale poporului muncitor.

Pentru lichidarea acestei stări de fapt şi în opoziţie cu ce se petrece în ţările capitaliste, unde cursa înarmărilor duce la inflaţie, la devalorizare, reforma noastră bănească a ridicat cursul banilor noştri faţă de celelalte valute, a întărit puterea lor de cumpărare, servind avântul economiei noastre pe drumul construirii socialismului, ridicând nivelul de trai al oamenilor muncii.

„Revoluţia noastră, spune tovarăşul Stalin, este singura revoluţie care nu numai că a sfărâmat cătuşele capitalismului şi a dat poporului

libertate, dar a isbutit să-i dea și condițiile materiale pentru o viață înstărită“.

Călăuzindu-se de această învățătură, Partidul nostru a înfăptuit în planul de Stat legătura strânsă și directă între creșterea forțelor de producție, creșterea cantității de produse și creșterea bunei stări a oamenilor muncii.

Tocmai pentru aceasta, pentru ca oamenii muncii să se bucure mai din plin de roadele binemeritate ale eforturilor depuse în producție, a inițiat Partidul nostru reforma bănească.

Dar creșterea nivelului de trai, întărirea puterii de cumpărare a leului și îmbunătățirea aprovizionării populației muncitoare nu vin dela sine.

Aceasta se poate realiza doar prin lupta oamenilor muncii — sub conducerea Partidului — pentru mărirea neconținută a producției industriale și agricole și pentru reducerea prețului de cost al produselor.

Tovarășul Stalin ne învață că „numai o industrie care reduce în mod sistematic prețurile mărfurilor, numai o industrie care se bazează pe reducerea sistematică a prețului de cost al produselor, numai o industrie care-și îmbunătățește prin urmare, în mod sistematic, producția, tehnica și organizarea muncii, metodele și formele de conducere ale gospodăriei — numai o asemenea industrie ne este necesară, deoarece numai ea poate să aducă proletariatului victoria deplină“.

Sute de mii de muncitori, tehnicieni și funcționari sunt conștienți că unul din obiectivele principale în vederea ridicării salariului lor real și al veniturilor țărănimii muncitoare, este reducerea neconținută a prețului de cost în industrie.

Pârghia principală în lupta aceasta, este creșterea continuă a productivității muncii, realizarea unei producții mai mari în aceeași unitate de timp. Normele tehnice, juste, organizează în producție masele largi ale muncitorilor în jurul elementelor fruntașe ale clasei muncitoare; lupta împotriva risipei, pentru cât mai severe economii, pentru o mai bună gospodărire, folosirea cu chibzuință a materiei prime, a materialelor și energiei, folosirea resurselor interne, raționalizările și inovațiile, introducerea metodelor sovietice de muncă, sunt mijloace prețioase ale acestei lupte de o însemnătate vitală pentru economia

noastră, de ea depinzând ritmul construcției noastre socialiste.

Muncitorii, tehnicienii și funcționarii dau minunate exemple de dragoste și grijă gospodărească față de avutul obștesc; antrenați în întrecerile socialiste, găsesc, după exemplul oamenilor sovietici, nenumărate forme de luptă împotriva risipei, pentru economisirea banului poporului.

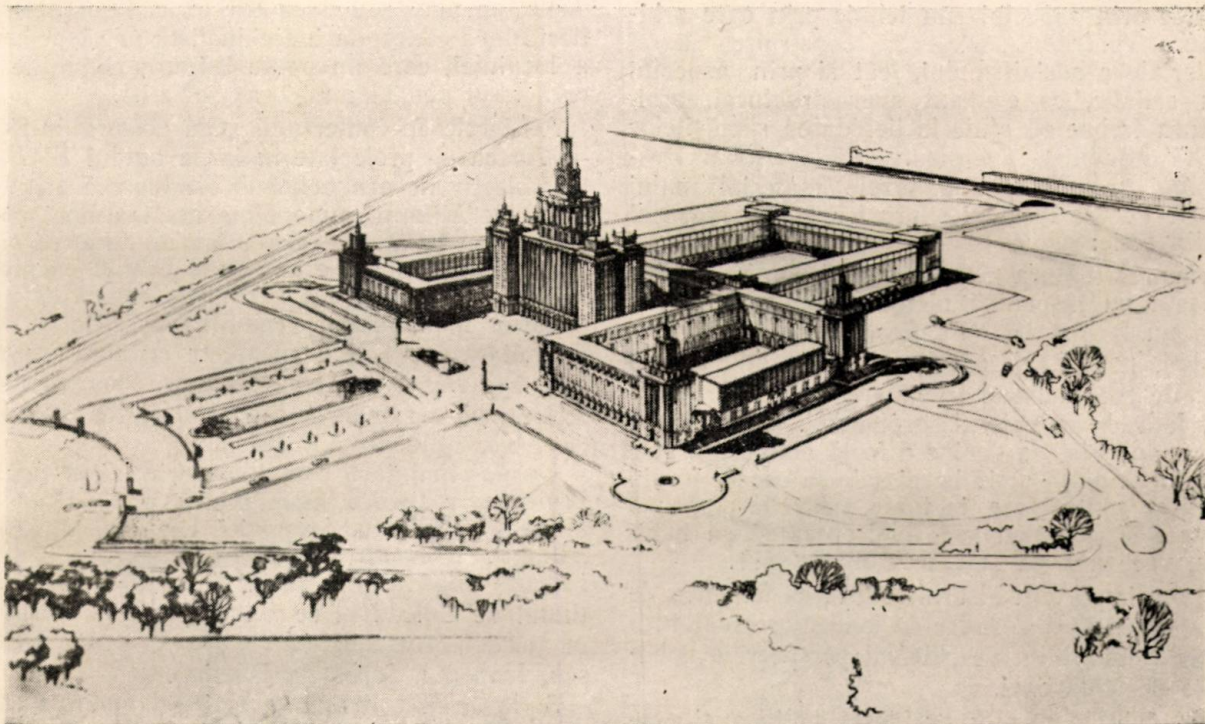
Succese importante au fost obținute în sectorul construcțiilor, în îndeplinirea sarcinilor primului an al planului cincinal.

Aceste succese, datorite elanului creator al oamenilor muncii, care au înțeles să sprijine astfel, din toate puterile, lupta pentru pace și o viață mai bună, au contribuit și ele într-o bună măsură la îndeplinirea și depășirea planului pe 1951.

În fabrici, pe șantiere, în birouri, muncitorii și tehnicienii își însușesc metode de muncă sovietice, pentru punerea în valoare a tuturor rezervelor interne și îndeplinirea tuturor indicilor de plan — zeci și sute de brigăzi de economii realizează pe șantiere importante economii prin eliminarea pierderilor admise, prin raționala folosire a materialelor, prin buna organizare a locurilor de muncă.

Sarcini importante stau în această privință în fața arhitecților noștri. În birourile de proiectare, arhitecții noștri trebuie să ducă o luptă neconținută pentru o proiectare economică, prin aplicarea pe scară largă a prefabricării, prin folosirea experienței sovietice în planificarea orașelor, a construcției de locuințe, a rezolvării ansamblurilor arhitecturale. Ei trebuie să lupte pentru ridicarea neconținută a calității artistice a proiectelor, urmărind, în același timp, realizarea unor construcții economice. Numai depunând eforturi simultan pe plan artistic, — însușindu-și metoda realismului socialist — și pe plan economic, pentru respectarea cifrelor de plan, arhitecții vor dovedi patriotismul de care sunt însuflețiți și vor contribui efectiv la traducerea în viață a obiectivelor reformei bănești.

Pentru aceasta, pentru întărirea neconținută a noii noastre monete, trebuie să luptăm cu și mai multă tărie pentru realizarea sarcinilor planului cincinal, să muncim mai bine, mai organizat, mai cu spor, pentru a crea condițiile ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc, pentru dezvoltarea economiei naționale, pentru pace și socialism.

Casa Scântei

PE DRUMUL UNEI NOI ARHITECTURI ÎN R. P. R.

Prof. arh. M. LOCAR

Construirea bazei economice a socialismului în țara noastră a dat un puternic impuls creației arhitecturale. Sarcinile, din ce în ce mai mari, puse de planurile de Stat în fața sectorului de construcții, edificarea în ritm rapid a unor importante complexe industriale, clădiri publice și de cultură, locuințe și chiar noi orașe, au ridicat arhitectura la rangul unei probleme de Stat. Arhitecții sunt chemați să rezolve cele mai diverse probleme; ei trebuie să proiecteze construcții care să răspundă necesităților din ce în ce mai complexe, atât materiale cât și spirituale, ale oamenilor muncii. Proiectele ce se elaborează astăzi la noi trebuie să soluționeze simultan problema bunei funcționări și a dimensionării juste a spațiilor, chestiunea economiei în proiectare prin folosirea judicioasă a materialelor de construcție, dar în același timp, ele sunt menite să exprime prin imagini plastice conținutul nou de idei, al marelui epoci în care trăim.

Continuând tradiția realistă a arhitecturii noastre naționale, folosind cu convingere uriașa experiență a arhitecților sovietici, noi avem datoria de a munci fără odihnă pentru realizarea unei arhitecturi noi, socialistă prin conținut, națională ca formă. Dar o asemenea sarcină istorică nu se poate îndeplini fără luptă energetică, fără combativitate revoluționară față de influențele burgheze în arhitectură: cosmopolitismul și formalismul. În lupta intransigentă împotriva acestor arme ideologice ale imperialismului, noi făurim treptat arhitectura nouă, creată pe baza realismului socialist.

Militând pe această linie, îndeplinim o sarcină patriotică. Procesul creației arhitecturale, ca parte integrantă a revoluției culturale ce se desfășoară în Patria noastră, are un rol activ în educarea comunistă a maselor; arhitectura nouă, socialistă, spre care tindem, trebuie să contribuie efectiv la ridicarea conștiinței patriotice

a poporului nostru, la dezvoltarea optimismului și a încrederii în propriile noastre forțe, trebuie să înflăcăreze pe oamenii muncii în lupta pentru socialism, pentru pace.

Atât prin aspectul său tehnic prin care arhitectura contribuie direct la construirea bazei materiale a socialismului, cât și prin aspectul său artistic, ca element suprastructural, arhitectura trebuie să ajute la lichidarea rămășițelor vechii orânduiri, la edificarea noii societăți. Dezvoltând în mod genial tezele materialismului istoric despre bază și suprastructură, tovarășul Stalin scrie:

„Suprastructura este generată de bază, dar aceasta nu înseamnă nicidecum că suprastructura nu face decât să reflecte baza, că ea este pasivă, neutră, că are o atitudine indiferentă față de soarta bazei sale, față de soarta claselor, față de caracterul orânduiri. Dimpotrivă, odată apărută, ea devine o forță activă din cele mai mari, ajută activ bazei sale să capete formă și să se consolideze, ia toate măsurile pentru a ajuta noii orânduiri să nimicească și să lichideze vechea bază și vechile clase“ (1).

Rolul important al arhitecturii, ca fenomen de creație conștientă, apare cu evidentă, învățătura tovarășului Stalin deschizând perspective nebănuite dezvoltării ei.

Rezolvarea marilor probleme politice și economice prin lupta clasei muncitoare, condusă de Partid, constituie premisele orientării arhitecturii noastre pe un drum nou. Arhitectura s'a dezvoltat, la noi, ca proces conștient și organizat de creație, îndrumat de ideologia de Partid, din perioada de când cuceririle poporului nostru au creat condițiile favorabile acestui proces, adică din perioada naționalizării principalelor întreprinderi (1948) și mai ales din perioada primului nostru plan de Stat (1949).

Anii 1944—1947 sunt anii muncii de refacere economică, a ștergerii urmelor războiului, a eforturilor pentru înlăturarea efectelor pustiitoare ale secetei, sunt anii în care, însă, burghezia, deținând încă poziții importante în guvern, subminează eforturile poporului muncitor, menținând și amplificând haosul economic, specula și bursa neagră. Dirijând importante cantități de materiale destinate refacerii, în comerțul clandestin, vârfurile burgheziei comerciale și industriale realizează beneficii din întreținerea unei activități speculative în construcții, frânând în același timp refacerea țării. În construcții de blocuri, care agravează haosul urbanistic al Capitalei, se continuă aceeași arhitectură cosmopolită, realizată de arhitecții noștri sub totală influență a ideologiei burgheze.

Numai în câteva probleme mai mari, puse de Partid, în legătură cu necesitățile dezvoltării noastre economice, se deslușesc unele intenții noi. Datorită lipsei de orientare a arhitecților noștri, problemele nu sunt însă rezolvate consecvent până la capăt.

Astfel, construcția orașului muncitoresc Hu-

nedoara, proiectată de un grup de arhitecți sub conducerea arhitecților Gusti și Perceag și începute în primăvara anului 1947, e concepută pe ideea unui oraș grădină cu locuințe individuale, pe unul sau două nivele, soluție care reflectă încă concepția individualistă mic burgheză a locuinței, care nu poate asigura condițiile și caracterul nou al unui oraș socialist.

Atelierele de confecțiuni „Gh. Gheorghiu-Dej“ — Apaca — proiectate în iarna anului 1947 de un colectiv de arhitecți sub conducerea arhitectului M. Alifanti, pune tema nouă a unei construcții socialiste; realizată într'un timp record, această construcție este la noi primul exemplu al unei noi concepții a locului de muncă cu asigurarea unor optime condiții igienice și cu dezvoltare largă a elementelor cu caracter social. Din punct de vedere plastic, însă, ea constituie încă o rămânere înapoi, datorită încă puternicelor influențe cosmopolite.

Un pas înainte îl constituie proiectul aerogării Băneasa, realizare încredințată unui grup de arhitecți (Bădescu, Aronovici, Damian, Macovei, Alifanti, Ionomu, Șerbescu) câștigătorii unui concurs ținut în anul 1947. Proiectul a fost continuat de Colectivul ce a luat parte la concurs, cu participarea mai activă a arhitecților Bădescu, Ionomu, Șerbescu, Damian.

Și la acest exemplu se mai pot remarca manifestări ale influențelor cosmopolite. Se des cifrează însă căutarea unui drum nou prin tratarea originală a unor importante elemente ca de exemplu hall-ul central.

Un început de lămurire a problemei rolului arhitectului în noua societate și a unei arhitecturi cu un nou conținut, expresie a ideologiei clasei muncitoare, se desenează în anul 1947. Munca de agitație a Partidului reușește să organizeze o acțiune de masă a arhitecților progresiști, în frunte cu comuniștii. Cu îndrumarea Partidului, popularizând exemplul arhitecturii sovietice și cu ajutorul ce l-a constituit vizita unui grup de eminente arhitecți sovietici, în frunte cu profesorul arhitect Mordvinov, problema unei noi atitudini a arhitecților se pune cu hotărâre.

Afilierea societății arhitecților — în Noembrie 1947 — la A. G. I. R. — mai târziu transformată în organizația de masă a tehnicienilor A. S. T., constituie încercarea rezolvării problemei organizatorice, prin realizarea concentrării tuturor eforturilor într'o organizație unică.

Activitatea depusă în cercul de studii, în care se pun probleme noi cu caracter organizatoric și teoretic, începe să-și dea roadele, prin câștigarea maselor de arhitecți la ideea muncii în colectiv, pregătind condițiile îndeplinirii marilor sarcini în proiectare ce aveau să se pună în curând.

Apariția revistei de arhitectură, în toamna anului 1948, precum și acțiunea de proiectare a planurilor de sistematizare a unei serii de orașe, constituie un ajutor prețios dat de Partid, prin experimentarea pentru prima oară la noi a unei proiectări în colective, pe scară largă.

Crearea, în 1948, a unui colectiv restrâns sub responsabilitatea tovarăşului arhitect H. Maicu, pentru începerea studiului unui centru poligrafic al Partidului, stă la baza dezvoltării puternicului colectiv de proiectare a măreţii construcţii a „Casei Scântei”. În toamna anului 1948 se proiectează în acest colectiv tribuna pentru ziua de 7 Noiembrie, exemplu al rezolvării într-o nouă concepţie plastică a unei teme noi.

Primul nostru Plan de Stat, planul pe anul 1949, „o manifestare nu numai a succeselor obţinute până în prezent prin lupta clasei muncitoare în alianţă cu ţărănimea muncitoare, ci în acelaşi timp o manifestare a voinţei şi hotărârii noastre de a îndrepta economia acestei ţări pe drumul luminos al progresului şi buneii stări”, (2) constituie o cotitură în proiectarea de arhitectură în ţara noastră.

Pentru prima oară, pe baza unei planificări care prevede o dezvoltare pe scară mare a construcţiilor şi a industriei materialelor de construcţii, Partidul pune problema unei mari activităţi în construcţii, îndrumată de Stat, ca o necesitate a dezvoltării noastre economice şi a ridicării buneii stări a poporului.

Problema proiectării se pune, pentru prima oară, ca o problemă de Stat. Proiectarea particulară, risipită, anarhică şi greu de organizat, nu mai poate asigura ritmul cerut de o execuţie pe scară mare. Pe de altă parte, dirijarea unei proiectări pentru asigurarea unei unităţi de concepţie, a unei voinţe de creaţie, a satisfacerii unui conţinut ideologic al arhitecturii, care să reflecte avântul creator al poporului muncitor, constructor al unei noi societăţi, nu se mai poate face în afara unui organ de Stat. Deaceia, după ce se asigură proiectarea construcţiilor industriale prin crearea, în Ianuarie 1949, a Institutului de Proiectări Industriale, se înfiinţează, în Februarie 1949, Institutul de Proiectare a Construcţiilor, organ al Ministerului de Construcţii, având ca sarcină proiectarea construcţiilor civile, a lucrărilor de urbanism şi a lucrărilor speciale.

Din 1949 până astăzi, s’au creat o serie de Institute de proiectare pe lângă Ministere, Departamente şi mari organizaţii economice, cu sarcini de proiectare pe specialităţi precum şi mai multe Institute de Cercetări, în legătură cu problemele de proiectare, de tehnologie, de materiale.

Inifiinţarea I. P. C.-ului constituie un moment important pentru dezvoltarea arhitecturii noastre, sectorul particular în proiectare, specific haosului societăţii capitaliste căpătând, prin crearea bazelor unui puternic sector socialist în proiectare, o lovitură hotărâtoare. I. P. C.-ul a devenit un factor de primă importanţă, nu numai prin contribuţia lui la asigurarea îndepli-

nirii planurilor noastre de Stat, dar şi ca organ activ al făuririi unei noi organizări a proiectării, al studierii şi introducerii unor discipline şi metode noi, a unei munci de clarificare şi de creare a unei arhitecturi noi, cu un conţinut ideologic nou.

Prima perioadă a activităţii I. P. C.-ului poartă încă toată greutatea moştenirii formaţiei burgheze a arhitecţilor, inginerilor şi tehnicienilor noştri. Strângând la un loc un mare număr de proiectanţi, de formaţie şi cu concepţii atât de diferite, puşi în condiţiile unei proiectări cu termene scurte, fără o prealabilă clarificare ideologică, I. P. C.-ul a realizat în primele proiecte aceeaşi arhitectură cosmopolită, formalistă, funcţionalistă, proiectanţii aducând în Institut deprinderile şi formaţia lor de liber profesionişti.

Proiectele spitalului dela Comăneşti, ale dispensarelor dela Huşi şi Moreni, ale policlinicilor dela Târgu Mureş şi Piatra Neamţ, a Institutului Pasteur, a liceului din Ploeşti, Institutul de Ftiziologie Bucureşti, sunt exemplele cele mai elocvente ale unei arhitecturi cosmopolite, ruptă de viaţa şi tradiţia de artă a poporului nostru, produse ale influenţei ideologiei societăţii burgheze în descompunere.

Discuţia critică a acestor proiecte coincide cu începutul clarificării noastre ideologice.

Bogatul material sovietic care pătrunde în masa largă a proiectanţilor, difuzarea traducerii revistei sovietice „Arhitectura şi Construcţii” şi mai ales ajutorul Partidului, care a îndrumat cele mai importante acţiuni de clarificare ideologică din acest an, au prilejuit desbaterea problemei conţinutului ideologic al creaţiei arhitecturale.

Un eveniment din cele mai importante, în acest sens, l-a constituit Hotărîrea Prezidiului Academiei R. P. R., din Iunie 1949, pentru o justă orientare a activităţii ştiinţifice în ţara noastră.

Concluziile privind orientarea activităţii ştiinţifice în ţara noastră, în urma analizei critice a unor manifestări cosmopolite, antiştiinţifice şi antipatriotice în ştiinţa medicală, precum şi exemplul creator al ştiinţei şi artei sovietice, au constituit un material preţios a cărui aplicare în specificul muncii noastre era menită să deschidă perspective noi orientării noastre.

Poziţia proiectanţilor noştri s’a precizat la prima conferinţă a Institutelor de Proiectare — August 1949 — organizată de Ministerul Construcţiilor, la care referatul principal pune tocmai problema ideologiei în proiectare. Arătând esenţa cosmopolitismului — forma principală a ideologiei imperialiste care, subminând ideea de suveranitate şi independenţă naţională, pregăteşte dominaţia mondială a imperialismului american — analizând rămânerea în urmă a ar-

hitecturii față de rapida dezvoltare a societății noastre, conferința Institutelor, care a debătut și alte aspecte ale problemei, ca economia în proiectare, tipizare, problema urbanistică și altele, a constituit un ajutor prețios muncii noastre prin clarificările aduse.

O activitate pe tărâm teoretic care merită a fi semnalată a avut-o tovarășul arhitect Bădescu, care prin studiile „Impotriva cosmopolitismului și arhitecturii burgheze imperialiste” (1950) și „Forma națională în arhitectura socialistă” (1951), prezentate în cadrul unei conferințe și a Congresului A. S. T., a adus o prețioasă contribuție la precizarea poziției și țelurilor arhitecturii noastre.

În îndrumarea proiectării, un rol activ l-a avut și Comisia de Avizare creată în cadrul I. P. C.-ului, trecută în August 1950 la Ministerul Construcțiilor și organizată în 1951 sub formă de Comisie Centrală de Avizare, în cadrul Comitetului de Stat pentru Tehnică.

Din 1949 până azi, în I. P. C. s'a elaborat o bogată serie de proiecte, cu variate programe, cerute de activitatea mereu crescândă în construcții, prevăzute în planurile noastre de Stat. Cea mai mare parte a acestor proiecte sunt executate, o parte sunt în curs de execuție, iar unele din ele urmează a fi executate în campania anului 1952.

Analiza activității I. P. C.-ului ne arată clar procesul dezvoltării arhitecturii noastre, al lichidării influențelor cosmopolite și crearea unei arhitecturi noi, prin prelucrarea tezaurului moștenirii arhitecturii noastre naționale, care are menirea să dea formă noului conținut socialist.

Vom arăta câteva exemple care ilustrează rolul creator al criticii și ajutorului exemplului sovietic în dezvoltarea arhitecturii noastre.

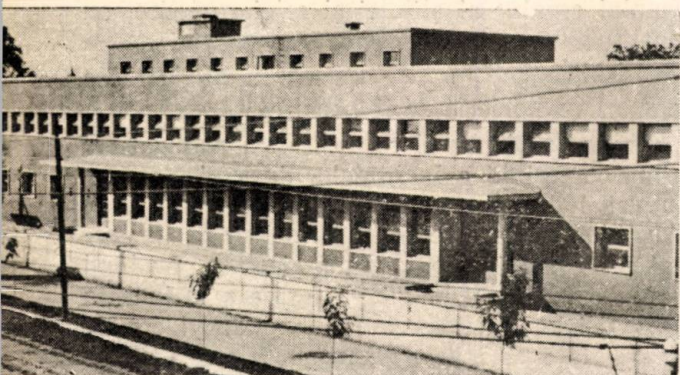
Proiectul „Casa Scânteii”, care a fost pe larg prezentat în această revistă, elaborat de un co-

lectiv sub responsabilitatea arhitecților Maicu, Bădescu, Locar, Alifanti, este rezultatul unor studii laborioase. Dela soluțiile puternic influențate de arhitectura cosmopolită apuseană, s'a trecut, în urma criticii și sprijinului direct dat de Partid și de arhitecții sovietici, la proiectul definitiv elaborat pe principiul unei compoziții simetrice cu o siluetă avântată exprimând elanul poporului nostru în construirea societății socialiste. În formele și volumele sale, proiectul reprezintă o sinteză a tradiției cu inovația, a elementelor celor mai caracteristice ale arhitecturii noastre naționale cu formele noi, deschizătoare de largi perspective spre viitor. Arhitecții au reușit astfel să dea acestui măreț edificiu un bogat conținut de idei, să exprime măreția epocii construirii socialismului.

Casa Radiofoniei, proiectată de un colectiv sub conducerea arhitecților Beral, Garcea și Ricci, reprezintă în proiectul inițial exemplul tipic al unei arhitecturi funcționaliste, cosmopolite. Început pe sărăcia de idei a exprimării directe a construcției realizând arhitectura nudă, ostilă, a structurii aparente de beton armat, proiectul a fost restructurat în urma criticilor Comisiei de Avizare, pe ideea folosirii moștenirii clasice. Proiectul care se execută acum reprezintă un serios pas înainte, cu toate urmele unor influențe cosmopolite.

Un proiect cu un program nou, Complexul sportiv dela Floreasca — piscina și hala de sport acoperită — elaborat de un colectiv condus de arhitecții Evolveanu, Ungureanu și Juster (1949), arată grija regimului nostru pentru sport. Proiectanții au realizat frumoase spații interioare, nereușind însă să imprime fațadelor un caracter nou, optimist, așa cum au reușit de exemplu să realizeze arhitecții sovietici în complexul stadionului dela Leningrad.

Deasemenea, Pavilionul Industriei Grele Sovietice construit după proiectul arhitecților

Institutul de fiziologie Filaret

Spital la Comănești

Gusti, Stern și Damian (1949), deși cu multe calități de interior și cu soluții noi în ceea ce privește mijloacele de construcție, mai prezintă în fațade, puternice influențe cosmopolite.

Un exemplu al rolului deosebit de important al ajutorului experienței sovietice îl reprezintă proiectul Complexului Cinematografic. Elaborat prin colaborarea Institutului sovietic din Moscova, specializat în astfel de construcții cu un colectiv de proiectanți sub responsabilitatea arhitecților Bortnovski și Cucu, acest proiect, început în 1949, cu un caracter cu totul nou la noi, va da prilejul dezvoltării unor valori noi de arhitectură, iar realizarea lui — care a început — va permite dezvoltarea pe culmi nebănuite a industriei noastre cinematografice.

O încercare a unei arhitecturi noi, prin prelucrarea elementelor arhitecturii noastre naționale, o reprezintă construcția ambasadei noastre la Varșovia, după proiectul alcătuit de un colectiv condus de arhitecții Locar, Maicu, Stadeker și Damian. Intențiile proiectanților nu sunt duse însă până la capăt, concepția generală spațială realizându-se după procedee vechi.

Interioarele la care a contribuit arhitectul Voll, de proporții frumoase și cu o grijă deosebită de detalii, exprimă plastic importanța relațiilor de prietenie a popoarelor lagărului Păcii.

Grija de om a regimului nostru a pus problema proiectării unor construcții sociale, cu programe noi. Astfel sunt proiectele pentru creșe, grădini de copii, cămine, cantine, case de odihnă; bogata experiență sovietică concretizată în norme a constituit pentru proiectanți o bază sigură a proiectării. Studiul amănunțit, cu aplicarea acestor norme, este pe cale a duce la proiecte tip, care vor ușura sarcina realizării pe scară largă a acestor construcții. Proiectanții au cău-

tat să dea acestor construcții un caracter primitor, vesel, lichidând cu tendințele exprimate în exemplele cosmopolite și folosind elemente de arhitectură națională cunoscute și iubite de popor.

Ca exemple pozitive cităm: internatul școlii medii tehnice Dudești, de arhitecții Daniel și Axelrad; Căminul de zilieri Târgu Mureș, de arhitecții Ignătescu și Axelrad; Casa de Odihnă Predeal, de arhitect Husar; Centrul Civic Florica de arhitect Udriou.

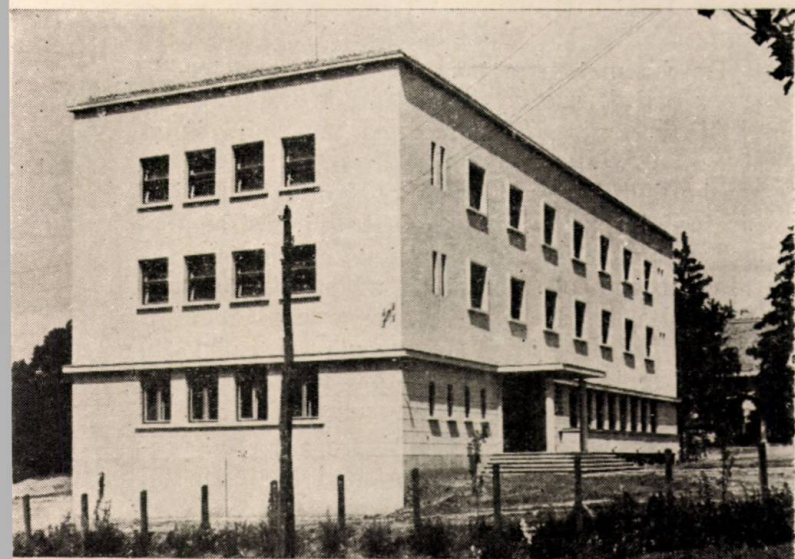
Proiectul Casei de Odihnă dela Olănești, executat de un colectiv compus din arhitecții Petrașcu, Horn, Vaida Maria, R. Alexandru, reprezintă încercarea prelucrării creatoare a moștenirii arhitecturii clasice.

Una din problemele cele mai dificile puse proiectanților noștri este aceea a proiectării construcțiilor de spitale, grija pentru sănătatea popoului trebuind să se exprime nu numai prin folosirea celei mai avansate tehnici și a celor mai noi principii, dar și în expresia plastică nouă care să inspire încredere și bucuria vieții.

În realizarea programelor de proporții puse pentru prima oară la noi, ca spitalul de 1000 paturi (arh. Moșinski, Cotaru, Serbescu, Dudesu, Harutunian) și spitalul de 500 paturi Iași (resp. arh. Axelrad și Berindei) proiectanții, inspirându-se din exemplele sovietice, au căutat, respectând principiile de economie, să realizeze o plastică bogată, optimistă.

Revoluția culturală a țării noastre și avântul dezvoltării ei industriale au pus probleme noi în proiectarea institutelor de învățământ.

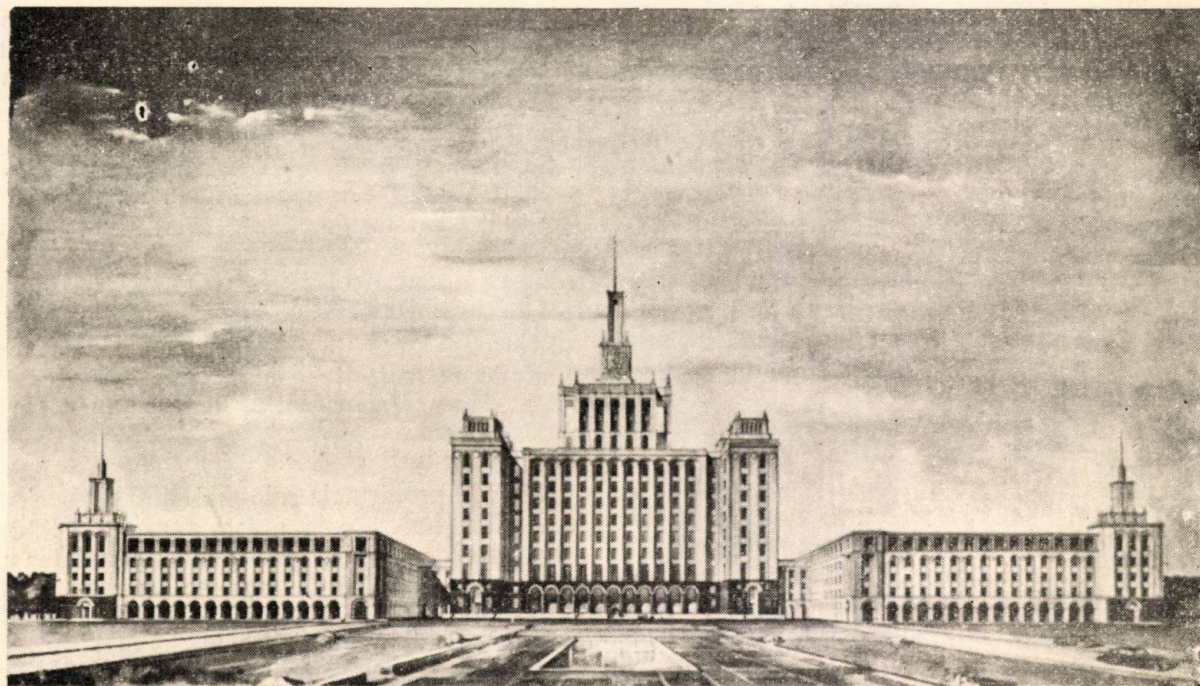
În afară de proiectele școlilor elementare, care rămân o sarcină a M.I.P., Institutul de Proiectare a Construcțiilor a avut de proiectat o se-

Policlinica Târgu-Mureș

Liceul de băieți din Ploiești

Casa Scântei

rie de școli medii, școli speciale, institute de învățământ superior și institute de cercetări.

Vom cita ca proiecte mai interesante Institutul Cărbunelui dela Petroșani, proiectat de arhitecții Bordenache și Crețoiu, la baza căruia a stat ideea prelucrării elementelor de arhitectură locală.

Desvoltarea furtunoasă a învățământului superior, cerută de nevoia de cadre de înaltă calificare, din ce în ce mai numeroase, necesare construirii socialismului, a pus problema proiectării unor centre universitare, de proporții necunoscute încă la noi în țară, Proiectul Centrului Universitar A și B, precum și al Universității București — realizate de un colectiv sub conducerea arh. Duiliu Marcu, folosind exemplul măreței construcții a Universității din Moscova, stau la baza realizărilor unor ample complexe de învățământ.

Proiectele Institutelor din aceste centre, alcătuite sub coordonarea arh. D. Marcu, ca: Institutul Energetic (arh. Lichiardopol, Moisescu), Institutul de Educație Fizică (arh. Pinchis, Zissman), Institutul de Metrologie (arh. Ricci, S. Ungureanu), precum și Institutele din alte centre ca: Institutul Mecanic (arh. Sebestien, Kepeș și Pruncu), Institutul de Științe Economice și Planificare (arh. Bordenache, Axelrad), Institutele de Cercetări ale Academiei R.P.R., alcătuite cu folosirea documentării sovietice sau chiar cu colaborarea experților sovietici, caută să exprime prin monumentalitatea și expresivitatea arhitecturii, rolul pe care Partidul și Guvernul îl dau științei și artei în construirea noii societăți.

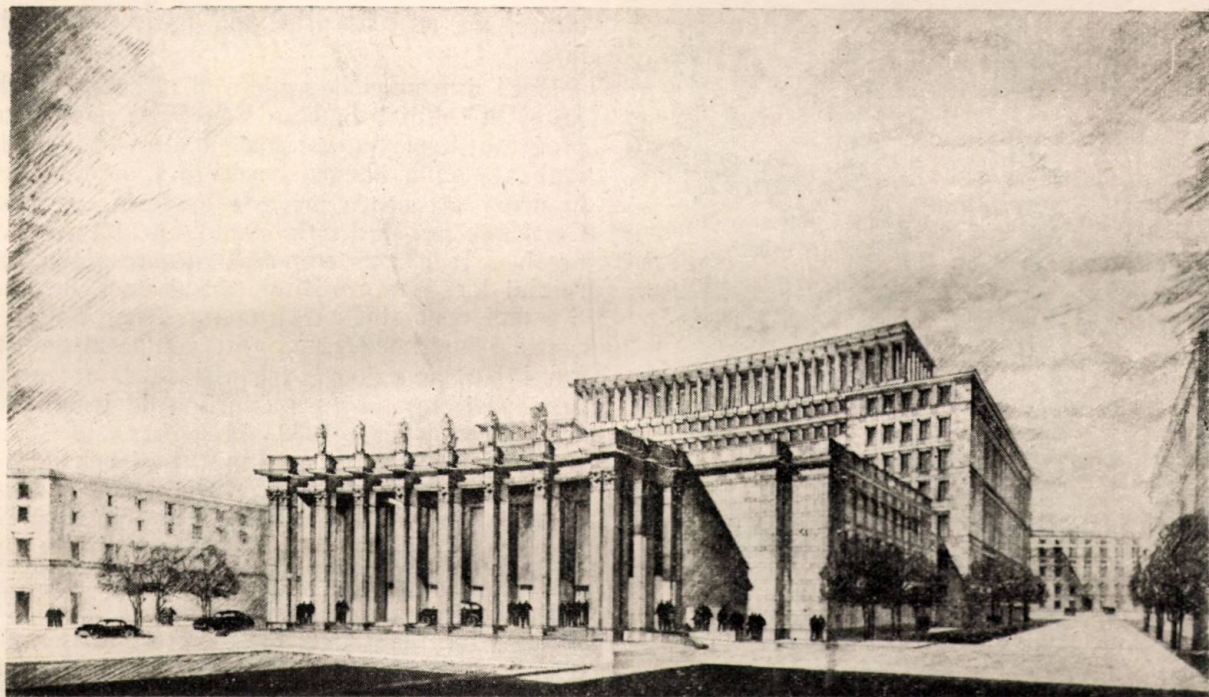
În proiectul școlii de cadre sindicale Floreasca (arh. Trifu, Porumbescu) se realizează, pe un program nou, o compoziție frumos echilibrată, cu o monumentalitate puternică.

Tot un program nou este acela al Clubului, creat pentru prima oară în Uniunea Sovietică ca rezultat al necesităților culturale ale masei muncitoare. Pe lângă sala de spectacole, clubul adăpostește și celelalte mijloace de ridicare culturală ca biblioteca cu săli de lectură, săli de șah, cerc plastic, muzical, coregrafic, etc. Ca exemple mai importante, din cele proiectate de noi, cităm: Clubul 23 August (arh. Giurgea, Haiman, Stoenescu), Club la Câmpina (arh. Daniel, Bucur M.), Teatru și Club la Reșița (arh. Niga, Economu, Catina).

De cea mai mare importanță este construcția unor săli de spectacole, demne de Capitala Republicii noastre. Situația grea moștenită în această privință, ne arată disprețul trecutului regim burghezo-moșieresc pentru cultură. Importantul rol educativ al Teatrului în transformarea omului determină o nouă concepție a sălii de spectacol, menită să adăpostească mase largi. Pe de altă parte, importanța plastică a unor astfel de clădiri, monumente ce trebuie să contribuie la înfrumusețarea orașului, pune probleme dificile de arhitectură.

O primă încercare de rezolvare a acestei probleme este anteproiectul Teatrului Național din București (arh. Macovei și Doicescu), din care reiese intenția realizării unei plastici monumentale cu folosirea elementelor naționale.

Proiectul Teatrului Muzical, actualmente în

Casa Radiofoniei

construcție (resp. arh. Doicescu) constituie un progres în această privință. Cu ajutorul criticii Partidului, proiectanții au îmbunătățit simțitor primele lor proiecte, dând acestui edificiu de deosebită importanță, o expresie nouă, monumentală, cu valorificarea elementelor de arhitectură națională.

Un proiect care exemplifică posibilitățile largi de expresie pe care le oferă prelucrarea moștenirii tezaurului de artă națională, este acela al unui pavilion la o expoziție agricolă (arh. Macovei, Bădescu, Iorga, Stadeker, Giurgea).

Prin antrenarea unor valoroși artiști plastici, decorația și sculptura au fost dezvoltate pe o bogată gamă de elemente caracteristice și legate organic de întreaga compoziție de arhitectură.

Prin aportul său, sculptorul Baraschi a contribuit în mod deosebit la desăvârșirea acestui proiect.

O problemă din cele mai importante, atât prin volum cât și prin rolul deosebit pe care îl are, dat fiind că ea trebuie să rezolve nevoia de condiții mai bune de trai și nevoia de frumos a maselor muncitoare, este aceea a locuințelor.

Sumele mari prevăzute de Planul Cincinal pentru construcția de locuințe arată importanța pe care Partidul și Guvernul o acordă acestei probleme.

Inceputul făcut la Hunedoara, în 1947—1948, a constituit o experiență din care s'a constatat că problema proiectării locuințelor este una din cele mai complexe, ea cerând pe lângă o vizi-

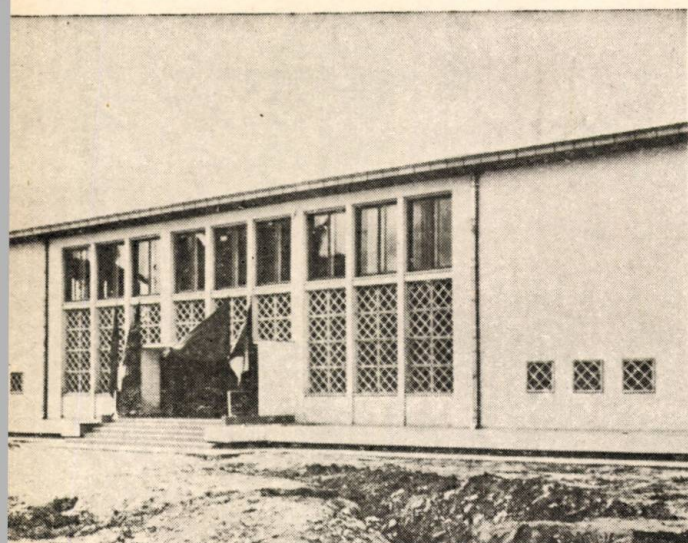
ne urbanistică de ansamblu, un studiu științific al încăperilor de locuit, asamblate în unități mai mari, blocuri, care să stea la baza compoziției noilor ansambluri urbane.

Pentru soluționarea acestei probleme, Ministerul Construcțiilor lansează prin I.P.C. — în 1949 — un concurs public. Neavând asigurate premisele unui studiu științific preliminar de norme, el n'a adus nici un element nou pentru soluționarea problemei. Proiectarea este continuată în I.P.C., necesitățile de construcție ale numeroșilor beneficiari printre care Direcția Canalului Dunăre-Marea Neagră cerând stabilirea unor blocuri tip de locuințe.

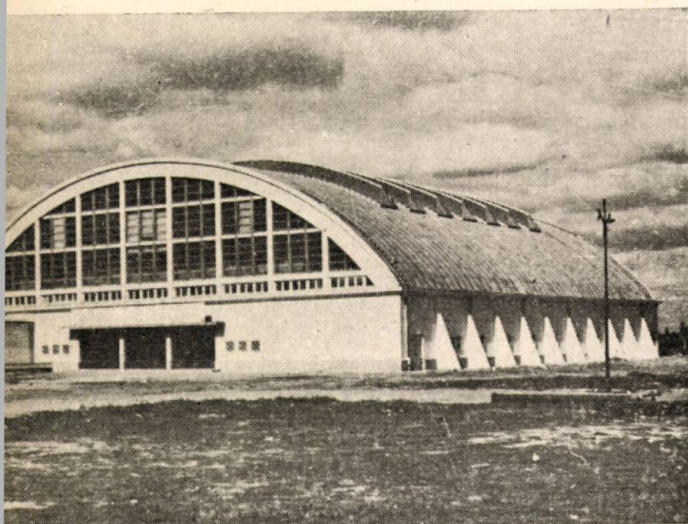
Deabia în 1950 se face prima proiectare pe baza unor studii de indici tehnico-economici, baza stabilirii unor norme. Colectivul condus de arh. Gusti, cu concursul Serviciului Documentării I.P.C., studiind documentarea sovietică, stabilește variate tipuri de blocuri: liniar, colț, dublu colț, cu program unic de apartamente de două și trei camere, care trebuiau să acopere toate necesitățile de sistematizare ale unui cvartal de locuințe.

Tot atunci se pune problema introducerii elementelor prefabricate și a blocului sanitar în construcția de locuințe.

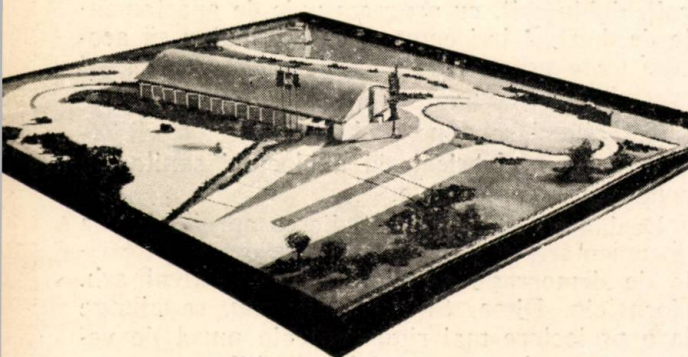
Deabia în 1951, prin studierea aprofundată a documentării sovietice și a experienței din țările de democrație populară, în colectivul arh. Hornstein, Dima, Silvan, Negreanu, se ajunge la o proiectare mai riguroasă din punct de vedere economic, cu o mai bună utilizare a spațiilor, iar pentru introducerea exclusivă a elementelor prefabricate la planșee și blocuri sa-

Complexul sportiv Floreasca. Piscina

Complexul sportiv Floreasca. Hala de sport

Pavilionul expoziției Industriei
Grele Sovietice

nitare, s'a adoptat principiul proiectării modulare.

Dacă din punct de vedere al utilizării spațiului și al soluției de plan s'au făcut până acum progrese importante, din analiza exemplurilor realizate până acum, se constată o rămânere în urmă în ceea ce privește expresia plastică. Cartierele noi de locuințe sunt tot atât de inexpresive, reci, neprietenoase, necorespunzătoare rolului lor de a constitui cadrul unei vieți noi. S'a mai constatat că elementul bloc, dispus în cvartal, după o schemă, nu poate susține un ansamblu cu valoare urbanistică. Deaceia, ultima proiectare a ansamblurilor de locuințe ce se vor construi în 1952 stă pe baza ideii unei asamblări de blocuri în unități mai mari cu introducerea unor elemente variate, cu accente plastice mai bogate. Studiile recente pentru Hunedoara, Reșița și alte centre industriale constituie un pas înainte pe această linie.

Proiectarea de urbanism urmează aceeași linie a proiectării de arhitectură, o caracteristică a proiectării de astăzi fiind legătura strânsă între arhitectură și urbanism, cu proiectarea de ansambluri întregi și nu de clădiri văzute izolat.

Lămurirea pozițiilor ideologice și lichidarea influențelor cosmopolite au fost tot atât de necesare în proiectarea urbanistică ca și în cea de arhitectură.

Și aci a fost de foarte mare ajutor literatura tehnică de specialitate care aduce principii revoluționare în problemele de urbanism. Proiectanții au putut consulta tratatele lui Poliakov, Davidovici, Hanke și alții, precum și minunatele albume cu exemple de proiectare urbanistică.

Una din primele sarcini importante a fost proiectarea orașelor de pe Canalul Dunăre-Marea Neagră. Se poate urmări, pas cu pas, în etapele de proiectare și de realizare, apropierea din ce în ce mai mare de principiile urbanismului sovietic și de realitatea de pe teren. Astfel se poate spune că, dela proiectarea și realizarea pe principii zise raționaliste a primului cartier dela Medgidia și până la proiectarea actuală pentru acest oraș, s'a făcut un mare pas înainte pentru grija de ansamblu arhitectonic și baza economică realistă a proiectării.

Alte proiecte mai importante, ca orașul muncitoresc Hunedoara (arh. Evolveanu și Pavlu); Regiunea Văii Jiului (arh. Vernescu și Cervino); Reșița (arh. Haber); și alte lucrări de locuințe muncitorești executate de arhitecții Carantino, Lăzărescu și Stark sunt bazate pe teme strâns legate de realitate, și pe folosirea pe scara cea mai întinsă, a învățaturii urbanismului sovietic.

Evoluția proiectării urbanistice se desprinde destul de clar și din examinarea unor proiecte de importanță mai mică, cum sunt proiectele de cvartale de locuințe. Dela primele soluții nesi-

gure, schematice, văzute numai în două dimensiuni, cum sunt începuturile oraşului muncitoresc Hunedoara, primele locuinţe la Medgidia, trecând prin imitaţiile nereuşite de ansambluri sovietice la Florica şi Tohan, s'a trecut la studii de ansamblu mult mai adâncite în care proiectarea urbanistică se împleteşte foarte strâns cu cea de arhitectură.

Sarcina cea mai importantă a urbanismului nostru este aceea de a proiecta planul de sistematizare a Capitalei. Tema proiectării, începută în 1950 de un colectiv sub conducerea arh. Laurian, este transformarea Capitalei ţării noastre într'un oraş socialist. Bogata învăţătură a transformării Moscovei, pe principiile trasate de însuşi tovarăşul Stalin, îndrumază această proiectare.

În proiectarea de rezistenţă inginerii au reuşit, introducând metodele sovietice de calcul la rupere a elementelor de beton armat, să realizeze economii în materiale şi timp de execuţie.

Astfel, scheletul de beton armat al Casei Scântei este calculat în întregime după metoda sovietică, economisind 10% la cantităţile de fier şi 6% la cantităţile de ciment folosite.

La structura de rezistenţă a Teatrului Muzical, proiectat de Colectivul G. Aznavorian, aplicând metoda sovietică Pasternak a zidăriei complexe, se realizează economii de 5% din valoarea structurii.

Prin îmbunătăţirea cofrajelor mobile s'au economisit 80% din chereşteaua necesară. Astfel, la proiectele Fieni şi Bicz, proiectate de tov. ing. E. Titariu, s'a folosit acest procedeu.

Prin introducerea pieselor prefabricate se realizează însemnate economii de lemn, ciment şi timp de execuţie.

Exemplele cele mai importante sunt:

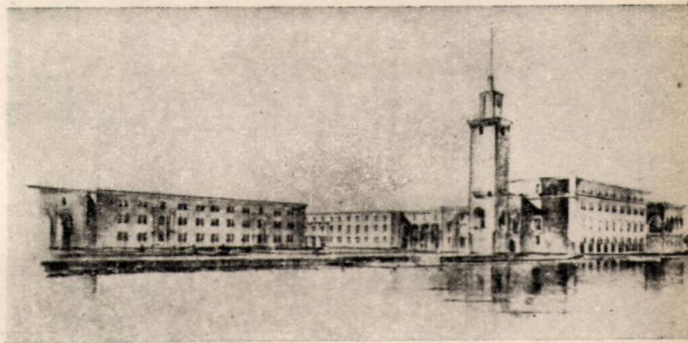
Centrala termică a „Casei Scântei” (ing. Fierlinger şi Cişmigi, cu o deschidere de 17,5 m.; cu arce şi plăci prefabricate; hala St. U. C. Bucureşti (ing. A. Boverman) cu o deschidere de 24 m. realizând o economie de 70% la chereştea şi 30% la ciment, sheedurile prefabricate ale atelierului şcoală Hunedoara (ing. I. Finkelstein) cu o economie realizată de 73% la chereştea şi 32% la ciment.

Trecând la metoda cea mai avansată a prefabricării, precomprimarea, ing. E. Titariu a proiectat hala I.E.F. de 30 m deschidere realizând economii de 50% la fier şi ciment şi 80% la chereştea.

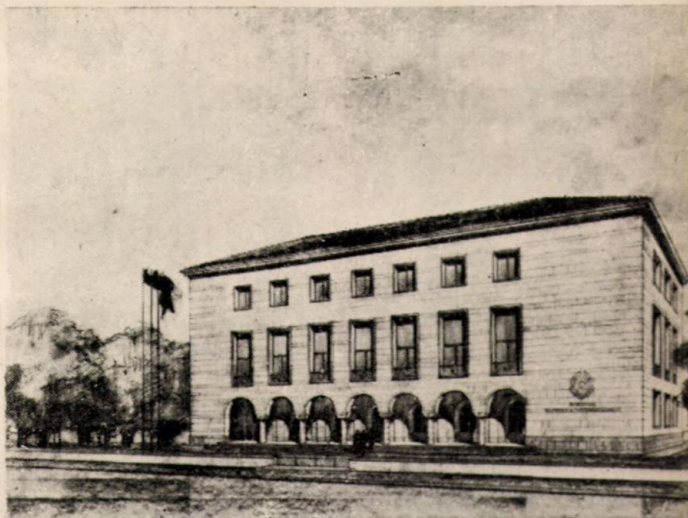
Inginerii proiectanţi de beton armat au ajutat proiectanţii arhitecţi la găsirea unor soluţii noi şi îndrăzneţe ca pânze autoportante şi altele.

Din arătarea numai a câtorva exemple se vede ce perspective deschide pentru activitatea noastră în construcţii, folosirea avansatelor metode sovietice.

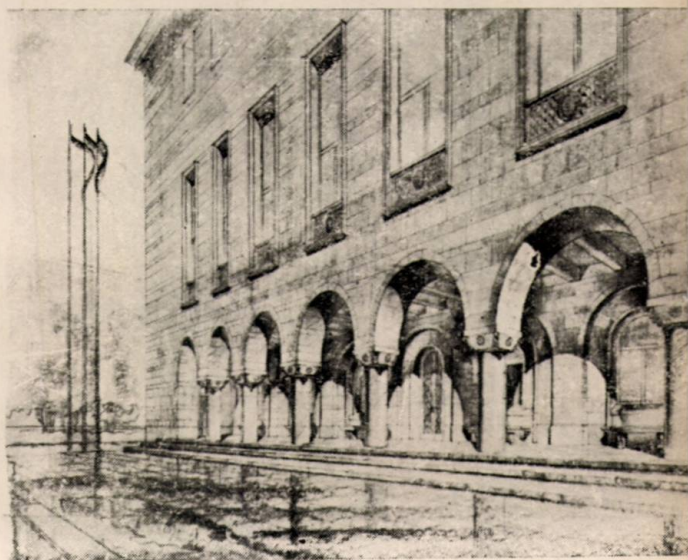
Proiectanţii de instalaţii de încălzire, ventila-

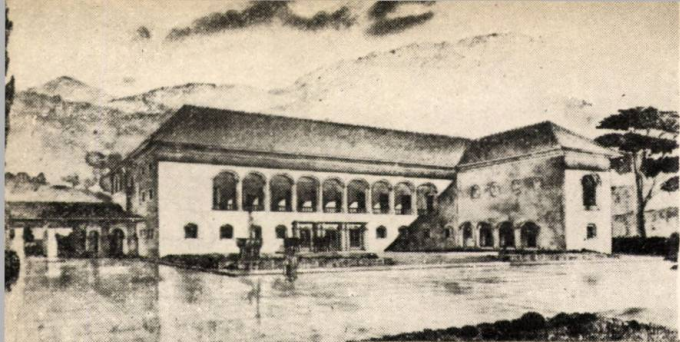
Complexul cinematografic

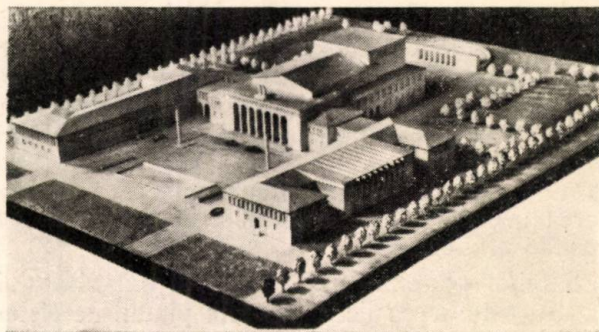
Ambasada R. P. R. la Varşovia

Ambasada R. P. R. la Varşovia

Centru civic Ștefănești

Palatul Cultural 23 August

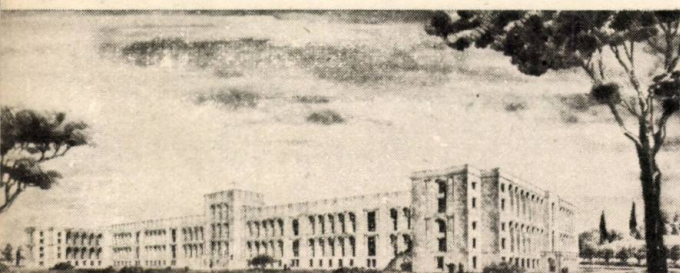

Institutul de proiectare a Construcțiilor - București

Casa de odihnă Olănești

Spital cu 1000 paturi

ție, sanitare și electrice au avut să facă față unui efort deosebit, dat fiind numărul redus de specialiști față de volumul mare de lucrări.

Colectivul de instalații al „Casei Scânteii” sub conducerea ing. Sandor, a rezolvat probleme de instalații, de încălzire și sanitare în două zone suprapuse, pentru evitarea presiunilor mari în conducte și armături, datorită înălțimii construcției, instalații de ventilații și condiționarea aerului la volume mari, instalații speciale de lumină și forță.

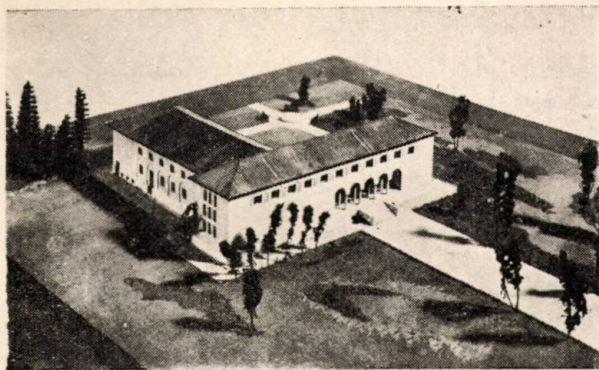
Divizia de instalații a I.P.C.-ului, condusă de ing. Hornstein, a realizat numeroase proiecte bazate integral pe metode sovietice. Dintre cele mai importante cităm: Instalația de condiționare la Radio sau Teatrul Muzical (resp. ing. Issel), instalațiile electrice la Radio și Teatrul Muzical (cond. ing. Stavrescu), instalațiile Institutului Hidrotehnic (cond. ing. Rosenberg), Fabrica de pâine Hunedoara (cond. ing. Niculescu Gh.), Casa de odihnă Olănești (cond. ing. Bărdeanu).

Divizia de Studii și Documentare I.P.C., condusă de arh. Marcus a contribuit la munca de proiectare prin traducerea și difuzarea organizată a materialului documentar. În colaborare cu I.D.T. a inițiat traducerea revistei sovietice „Arhitectura și Construcția”, iar prin traducători proprii, au tradus până acum un număr mare de pagini.

Prețioasele traduceri, ca tratatele de urbanism ale lui Davidovici și Poliacov, Spravocinid Arhitectura, norme și instrucțiuni, tratatul de beton armat de Ivianski, tratatele de instalații și ventilații, precum și nenumărate articole teoretice asupra arhitecturii constituie azi materialul documentar de bază al proiectanților noștri.

Deasemenea o bibliotecă variată și materialul documentar de arhitectură națională, mereu îmbogățit prin atelierul fotografic propriu, consultațiile documentare pe parcursul proiectării și studiile de norme, indici tehnico-economici, detalii tip, machete, sprijină proiectarea nu numai în I.P.C., dar și celelalte instituții care folosesc rezultatele muncii acestei divizii.

Presa de partid a sprijinit continuu activita-

Club la Câmpina

tea proiectanților noștri. Astfel, în „Scântea”, articolul de fond din 28.III.1950, intitulat „Mărețele sarcini ale constructorilor” trasează liniile mari principiale ale proiectării, iar în articolul de fond din 23. X. 1950 „Anii marilor construcții” se analizează critic construcțiile înfăptuite în cursul celor două planuri anuale de Stat.

În alte articole apărute în cursul anilor 1950 —51 și mai ales în articolul din 7.VII.1951, intitulat „Pentru îmbunătățirea activității Institutelor de proiectări de construcții”, se analizează situația proiectării noastre față de sarcinile primului plan cincinal și se constată, pe lângă progresele realizate în ultimul timp și deficiențele desprinse din cazuri concrete, arătându-se în concluzie sarcinile ce revin Institutelor de Proiectare.

Proiectanții noștri au tras învățăminte prețioase din analizele adânci făcute de ziarul „Scântea”, care au contribuit, în mare măsură, la îmbunătățirea muncii noastre.

Problema centrală a proiectării în arhitectură rămâne cea a expresiei, a aplicării învățăturii tovarășului Stalin asupra arhitecturii naționale în formă și socialistă în conținut, a însușirii metodei realismului socialist.

Pentru pregătirea condițiilor realizării acestei arhitecturi este necesară lichidarea influenței nefaste a cosmopolitismului, arma descompusei ideologii imperialiste.

Am arătat lupta dusă până acum, cu sprijinul Partidului, pentru lichidarea acestei otrăvite arme.

Astăzi putem spune că o bună parte a arhitecților noștri s’au eliberat în mod conștient de aceste influențe și depun toate eforturile pentru crearea unei arhitecturi care să corespundă sarcinii pe care le-a dat-o clasa muncitoare și Partidul ei.

În ultimul timp se constată însă pericolul căderii într’un nou formalism.

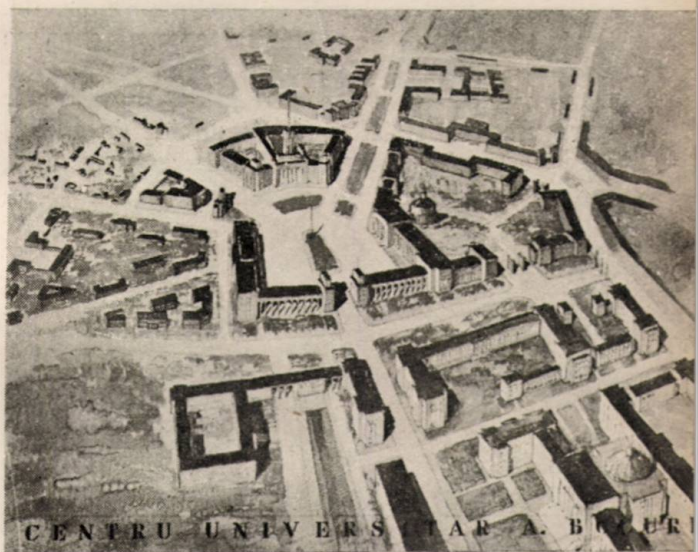
Cu ocazia examinării critice a proiectelor executate pentru orașul muncitoresc Hunedoara,

Spital cu 500 paturi

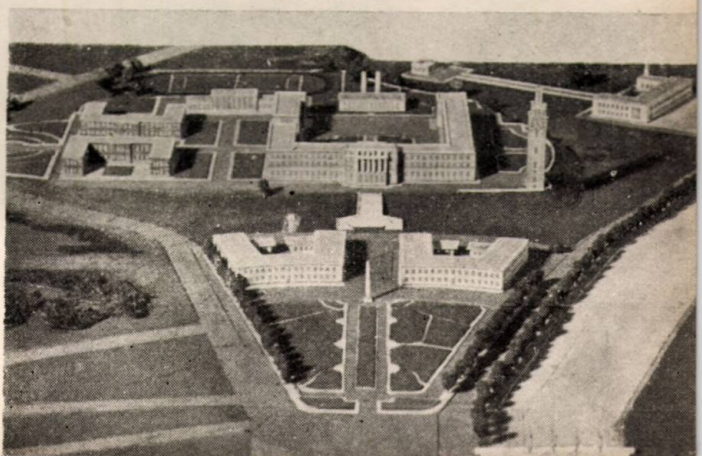

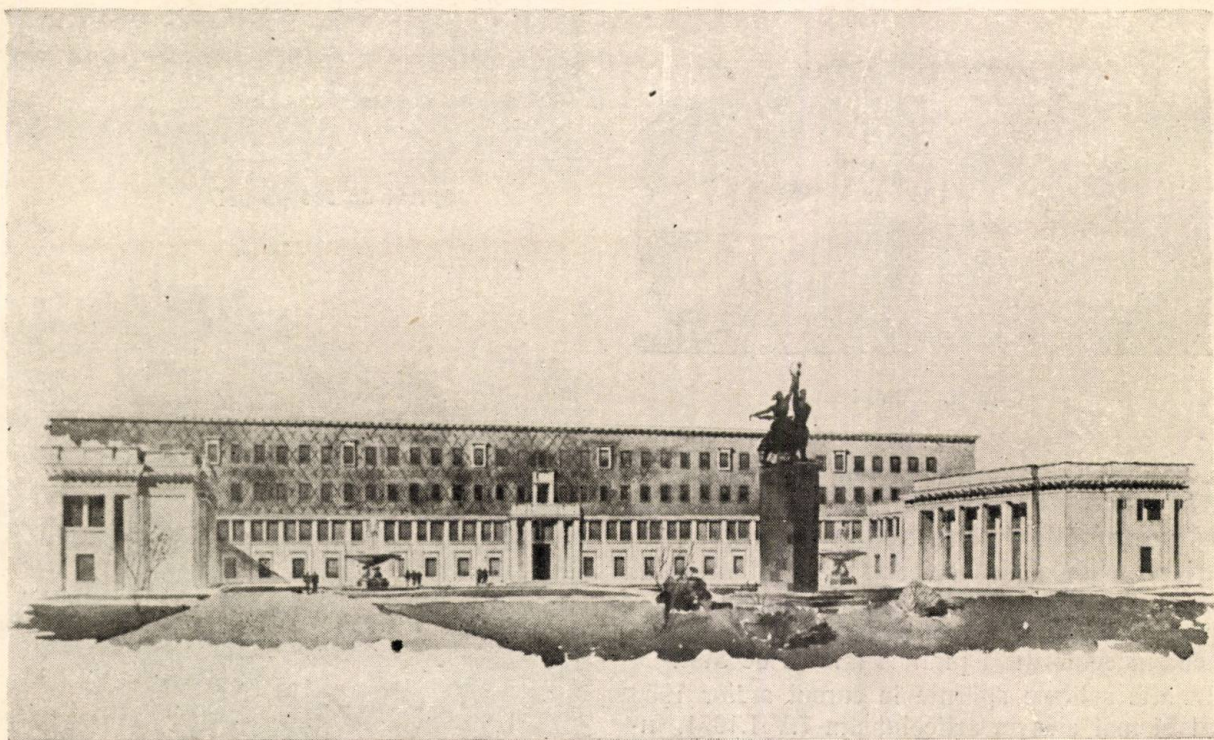
Institutul Cărbunelui, Petroșani

Centrul Universitar

Institutul de metrologie

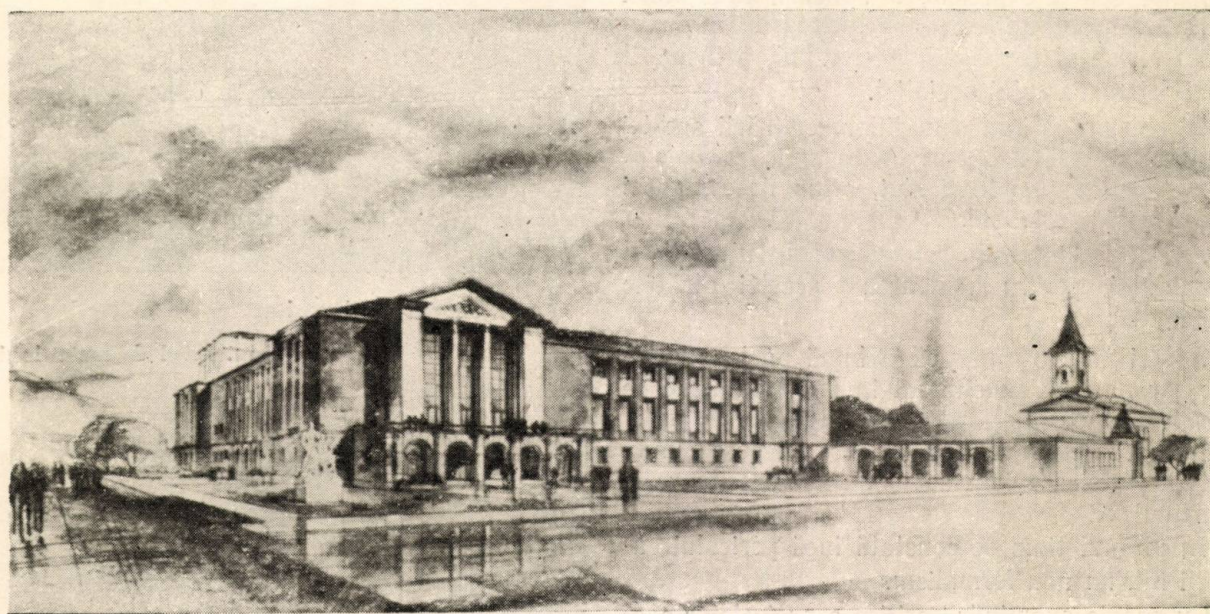

Școala de Cadre Sindicale, București

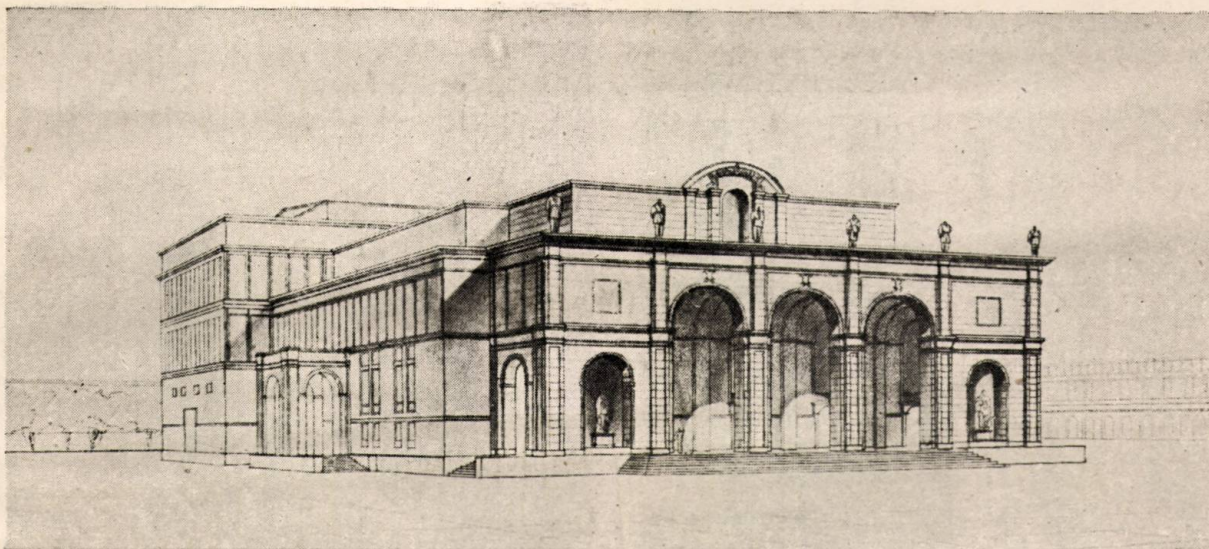
acest lucru a apărut evident, prin adaptarea liniei arhitecturii regionale cu tendințe arhaizante, lipsind elementul nou, creator, care să exprime vremea construcției socialismului. De exemplu, sanatoriul de noapte exprimă mai mult un loc de retragere, o mănăstire, decât un loc de odihnă care să inspire optimism și încredere în viață, iar piața orașului se aseamănă mai mult cu

piața unui oraș medieval decât cu piața unui oraș nou, socialist.

Tendența aceasta, a unei soluționări ușoare a problemelor de arhitectură, a căderii în arhaism, trebuie combătută, iar munca de creație a arhitecților trebuie îndrumată pe linia adevăratei creații artistice, inovatoare, generatoare de noi valori plastice, expresie a timpului nostru.

Clubul Uzinelor Sovrommetal Reșița

Studiu pentru Teatrul Muzical

Din analiza activității de proiectare de până acum, exemplificată mai ales prin activitatea Institutului de Proiectări a Construcțiilor, ca Institut cu sarcinile cele mai importante, se desprind următoarele concluzii:

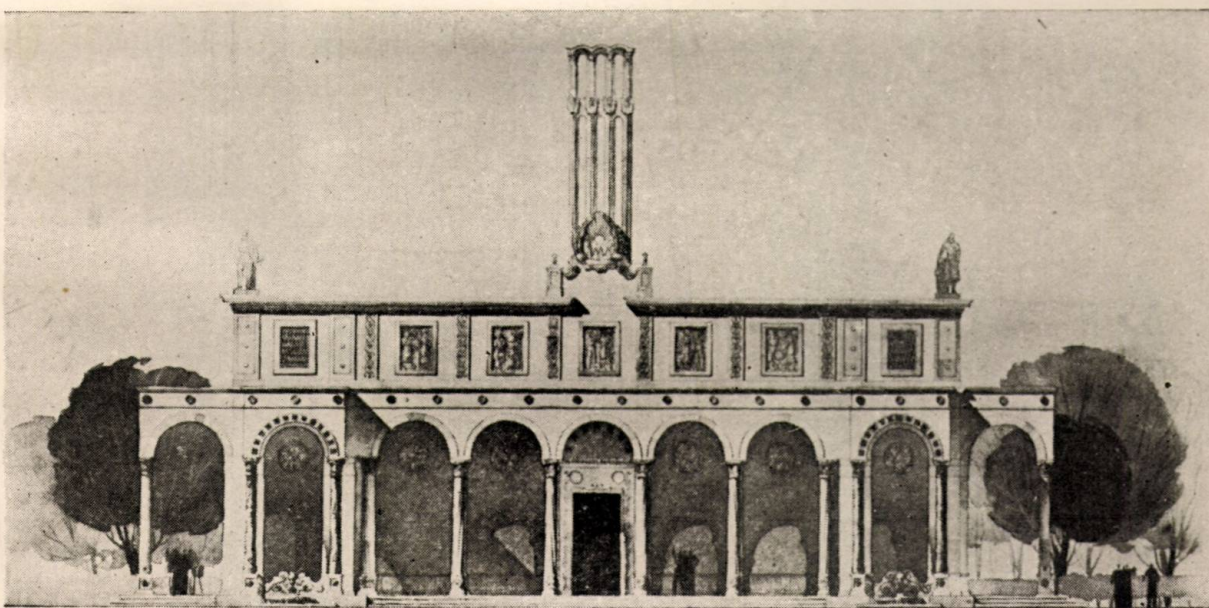
1. Proiectarea a făcut progrese însemnate în ultimii ani. Sprijinită de Partid și Guvern, prin măsuri organizatorice și prin crearea unor condiții favorabile muncii de creație, folosind ajutorul bogatei experiențe sovietice, proiectarea și-a îndeplinit în general sarcinile.

2. Influențele cosmopolitismului în arhitectură au fost în bună parte lichidate. Pentru dezvoltarea mai departe a arhitecturii noastre, trebuie dusă o luptă energică împotriva rămășițelor cosmopolitismului, precum și împotriva ulti-

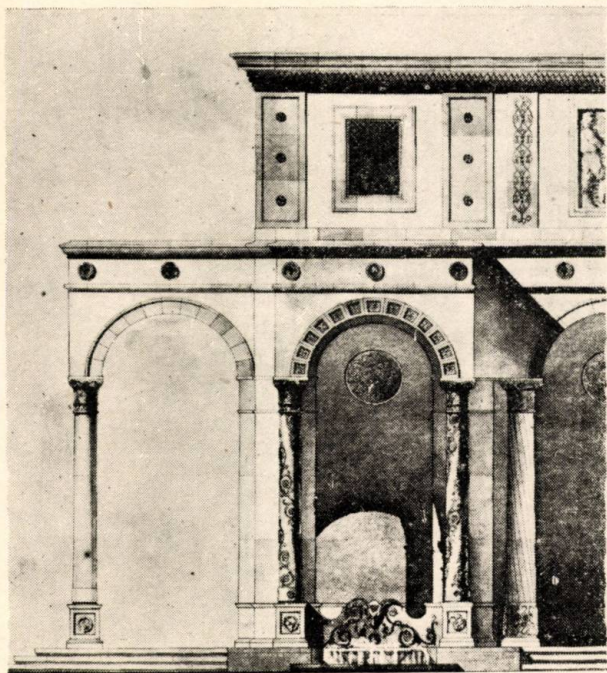
melor poziții ale formalismului ce se exprimă în arhaism. Este necesară o intensă acțiune de lămurire, de ridicare a nivelului ideologic al proiectanților și o largă răspândire a materialului sovietic, prin intensificarea activității editoriale.

În pragul celui de al doilea an al primului nostru plan cincinal, sarcini din ce în ce mai mari revin proiectanților noștri. Prin munca lor de creație, ei au sarcina de cinste de a contribui la construirea socialismului în țara noastră.

În măsura în care ei vor ști să răspundă acestei mărețe sarcini, în măsura în care ei vor pune entuziasmul și puterea lor de muncă în slujba acestei patriotice sarcini, ei vor arăta

Pavilion de expoziție

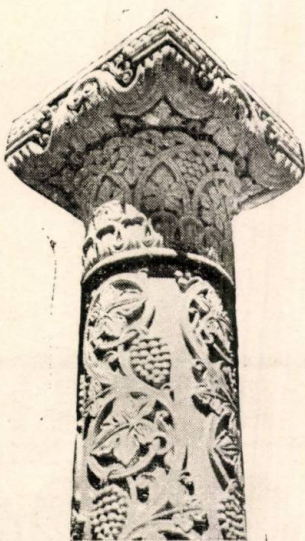

Pavilion de expoziție. Detalii

că sunt demni de încrederea arătată de clasa muncitoare, de Partid, că sunt demni de titlul de onoare de constructori ai socialismului, ai Păcii.

În fața arhitecților noștri, care fac pentru prima oară o arhitectură pusă în slujba poporului, se deschid largi perspective.

Pe drumul glorios parcurs de arhitecții sovietici, folosind cu convingere uriașa lor experiență, proiectanții noștri vor putea pași mai departe, spre noi succese, spre realizarea orașelor și construcțiilor noastre la un înalt nivel artistic și tehnic, demne de marea epocă stalinistă.

ECONOMIA, UTILIZAREA RAȚIONALĂ ȘI LĂRGIREA SORTIMENTULUI MATERIALELOR DE FINISAJ *)

Conf. arh. M. ALIFANTI

În cadrul problemelor tratate, principala atenție cade asupra a câtorva preocupări și anume:
reducerea prețului de cost prin proiectare;
utilizarea unor metode raționale în lucrările de finisaj;

găsirea de materiale și sisteme de construcție care să ducă la înlocuirea sau economisirea materialelor deficitare;

lărgirea sortimentului materialelor de construcție și finisaj;

îmbunătățirea aspectului unor materiale de finisaj, în general — și în special a materialelor ieftine, considerate improprii finisajului, din cauza aspectului lor urât.

Referatul, căutând să prezinte cât mai multe din aspectele sub care aceste preocupări se prezintă proiectanților, tratarea lor este foarte diferită ca amploare, unele fiind doar semnalate, urmând să facă obiectul altor referate ajutătoare.

Principalele puncte de plecare au fost următoarele:

a) Posibilitatea fabricării la noi în țară, pe bază de studii teoretice și încercări de laborator, a unor materiale de construcție utilizate în alte țări și în special în U.R.S.S.

b) Posibilitatea aplicării, la noi, a unor metode sovietice de finisaj.

c) Posibilitatea îmbunătățirii finisajului clădirilor, prin perfecționarea (fabricării) materialelor utilizate la noi.

d) Popularizarea unor inovații, puse în practică pe șantierele noastre, inovații isvorite din nevoile imediate ale șantiierelor în perioada lipsei unor materiale cheie.

★

Majoritatea problemelor puse de acest referat sunt — sau ar trebui să fie — cunoscute arhitecților din R.P.R. Scopul referatului este însă să strângă la un loc și să ordoneze preocupările; să arate stadiul în care se găsesc cercelările; să readucă în actualitate unele probleme asupra cărora nu s'a stăruit suficient, într-o anumită fază de dezvoltare a arhitecturii și tehnicii constructive la noi.

Deasemenea, referatul mai are ca scop să amintească arhitecților obligația de-a frământa fără încetare problemele teoretice și practice ale profe-

siunii lor, mai ales când știința construcției și procedeele de fabricație fac progrese uimitoare, când cele mai îndrăznețe propuneri teoretice pot fi realizate practic în timp record, când sarcinile arhitecților sunt din ce în ce mai variate

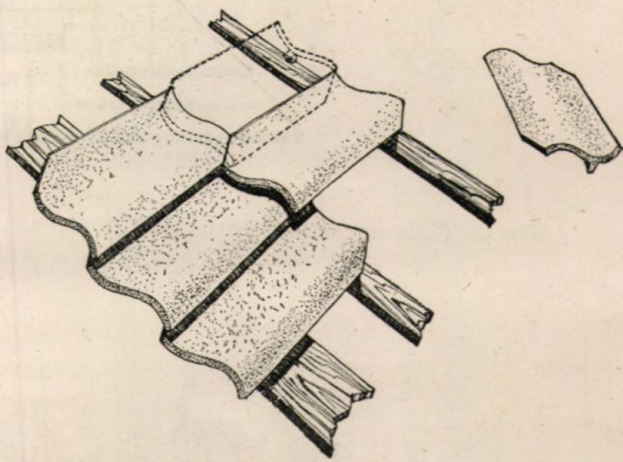

Fig. 1. Țiglă vălurită

și mai urgente, iar răspunderile lor din ce în ce mai mari. Ei trebuie să cunoască mereu mai multe procedee de construcție, îmbunătățiri și inovații, să fie mereu mai bine informați, să cunoască

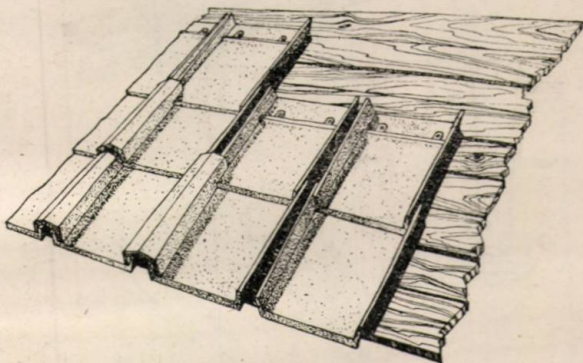

Fig. 2. Țigle romane

*) Referat prezentat în fața Comitetului de Specialitate, Arhitectură și Urbanism, A.S.I.T., Filiala București.

problemele altor șantiere. Revista sovietică „Culegere de material și consultații în construcție” vorbind despre „controlul de autor” spune: „autorii proiectelor și persoanele care exercită con-

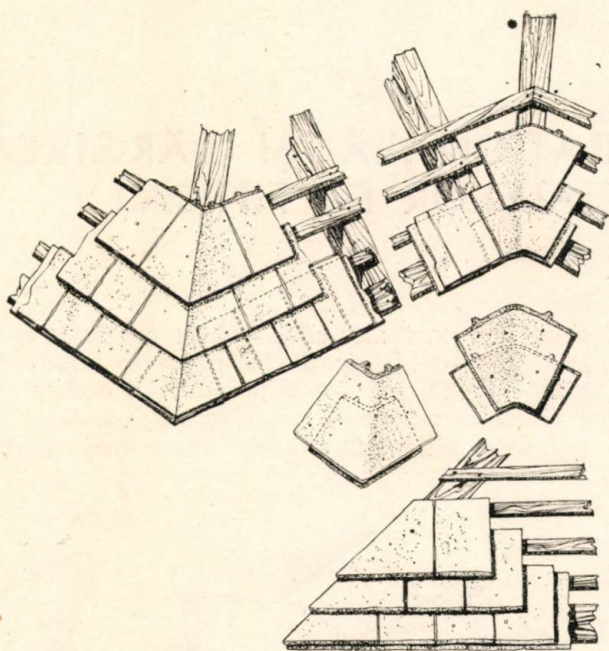

Fig. 3. Țigle speciale pentru dolii și muchii,

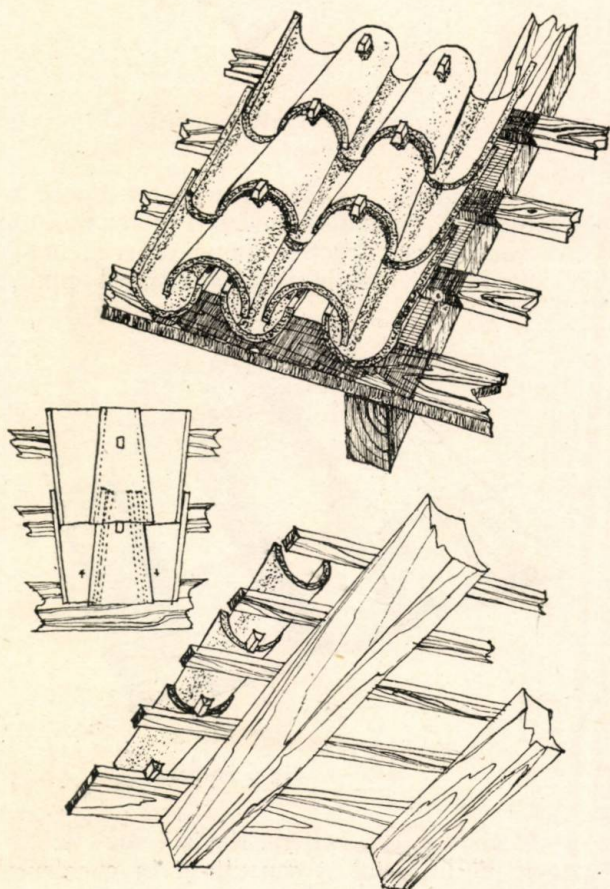

Fig. 4. Olane cu cioc prinse direct pe șipcă

trolul de autor asupra lucrărilor de construcție sunt obligați să stabilească în timpul executării lucrărilor, posibilitatea reducerii mai departe a costului și a îmbunătățirii lucrărilor de construcție; să elaboreze măsuri concrete și să introducă în planurile de execuție, în timpul executării lucrărilor, precizările necesare în scopul îmbunătățirii clădirii sau construcției în curs de executare și reducerii costului lucrărilor de construcție“.

Este necesar a insista asupra acestor chestiuni întrucât, deocamdată, arhitecții nu acordă importanța cuvenită cercetărilor științifice și experimentale, pun încă prea mare preț pe o experiență dobândită în condiții de lucru cu totul diferite de cele actuale și manifestă oboseală și teamă în fața problemelor noi, nesistematizate în tabele.

Numărul mic de șantiere experimentale și laboratoare de încercări (pendinte de un for coordonator al activității științifice), colaborarea slabă între arhitecți, difuzarea nesatisfăcătoare a preocupărilor și rezultatelor obținute, deasemenea trebuie avute în vedere.

Toate acestea fac ca majoritatea problemelor puse de acest referat, să fie în realitate mai puțin cunoscute, iar soluționarea lor mult mai dificilă.

★

Desvoltarea arhitecturii și a procedeelor de construcție face posibilă, azi, rezolvarea unor probleme considerate multă vreme ca fără soluție. Tehnica construcției, legată strâns de întreaga viață economică și socială a colectivității, trebuie să facă față cerințelor noi și să se încadreze efortului general spre progres; ea va fi influențată și va influența la rândul ei o mulțime de alte sectoare.

Din această cauză, arhitectul este silit să vadă că profesiunea lui este legată de multe alte preocupări. El trebuie să înțeleagă că un anumit material, care apare deficitar astăzi, mâine îl va putea utiliza din plin, că trebuie să caute procedee noi pentru fabricarea unui material sau să înlocuiască altele și mai ales că nu-i este îngăduit să se mărginească la câteva cunoștințe asinilate cândva, ci din contra, să meargă în pas cu viața, să cerceteze și să studieze fără încetare, tot așa cum fără oprire sunt aspirațiile oamenilor.

★

Problema materialelor cheie sau deficitare poate fi privită din trei puncte de vedere:

1. Materialele deficitare nu sunt mereu aceleași; lista lor suferă modificări serioase dela an la an, în funcție de resursele de materie primă, de producție, de nevoile celorlalte industrii, etc.

2. Trebuie făcută o gradare printre aceste materiale cheie, când este vorba de un proiect important sau un ansamblu arhitectural; lista acestor materiale se schimbă deci și în funcție de programul construcției.

3. Economisirea acestor materiale deficitare poate avea diferite aspecte: dela utilizarea rațională și găsirea sistemelor economice de punere

în operă, până la înlocuirea lor parțială cu alte materiale, sau chiar interzicerea lor.

Pentru a arăta ce aspect variat poate lua problema și cum trebuie privită în funcție de toți factorii cu care este legată în mod firesc, citez tot din „Culegere de material și consultați în construcție” amintită anterior, vol. V, pag. 9 (traducerea românească) :

„În regiunile lipsite de păduri (șantierelor Glavingstroi, Glavcermetstroi, cel din regiunea Niprului și Donbas, șantierele din Asia mijlocie precum și pentru clădirile blocurilor dela două etaje în sus) se vor întrebuița planșee ușoare, neinflamabile, pe bază de lianți de proveniență locală, precum și grinzi și elemente de lemn de fabricație industrială, furnizate dela Glavindustroi.

„La construcțiile locuințelor de masă, cu puține etaje, precum și pentru casele blocuri cu multe etaje (dela două etaje în sus) din regiunile asigurate cu lemnărie, planșeele se vor executa de preferință din grinzi de lemn, cu excepția încăperilor sanitare, introducând prin toate mijloacele posibile elemente de construcții înclieate, iar elementul de deasupra grinzilor se va executa din panouri de lemn, plăci de ipsos, șgură și rumeguș și din alte plăci fabricate pe bază de lianți de proveniență locală”.

„Grinzile principale se vor executa din beton armat prefabricat și din beton cu armătură pre-tensionată”.

În general, materialele deficitare care vin des în discuție sunt metalele feroase și neferoase, lemnul, cimentul, bitumurile, etc.

De altfel, trebuie precizat dela început că a construi economic, a construi fără anumite materiale, sau fără a face risipă din ele, nu înseamnă a sta cu mâinile încrucișate, nu înseamnă a construi prost și urât.

În general, problema economiei nu poate fi ruptă de problema aspectului. Din contra, înseamnă a ne îndrepta atenția spre ceea ce se găsește în abundență, dar nu a fost suficient pus în valoare; a face ca anumite materiale ce se găsesc în mare cantitate să fie mai mult utilizate prin perfecționarea lor, prin ameliorarea aspectului lor; a lărgi sortimentul de fabricate pe baza acelor materiale ce se găsesc la un moment dat în abundență, studiind prelucrarea lor în fabrici, ameliorând punerea lor în operă, în rezumat, solicitând inventivitatea arhitecților să obțină maximum de posibilități dintr'un anumit material.

Aceasta înseamnă într'o ultimă formă, o cercetare neîntreruptă și incomparabil mai mult studiu decât depunem noi în prezent; mai înseamnă antrenarea a cât mai mulți tehnicieni în acest efort, pentru a face față ritmului rapid de lucru și nevoilor uriașe de construcții.

Invelitori

Arhitecții utilizează învelitorile ceramice în următoarea ordine de preferință : olane, țiglă, solzi, țiglă profilată (trasă sau de matriță). Analizând diferitele caracteristici ale acestor mate-

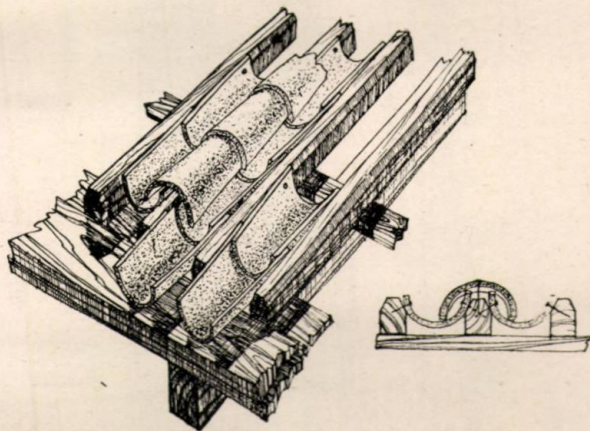

Fig. 5. Olane așezate pe șipci

Invelitoare din asbest ciment; aspecte variate obținute prin forma plăcilor și diferite sisteme de montare

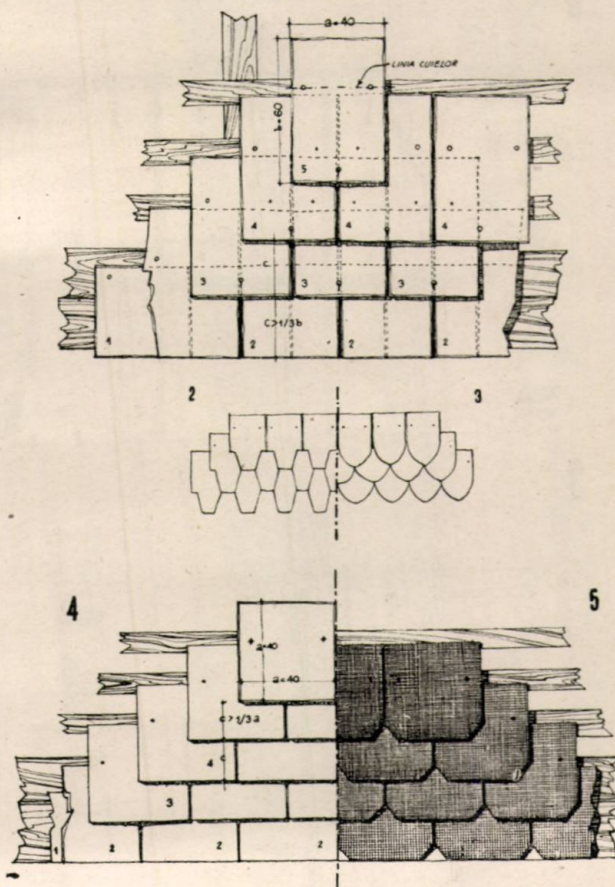
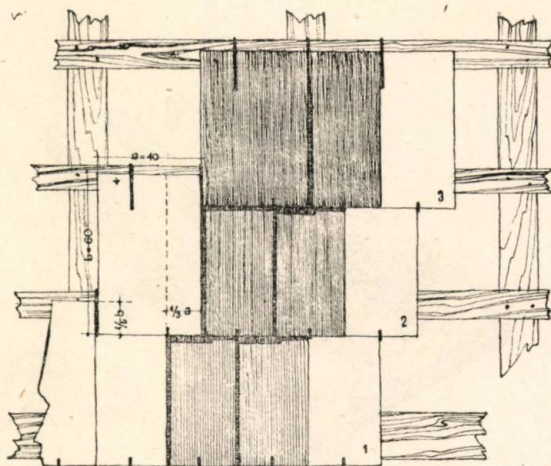
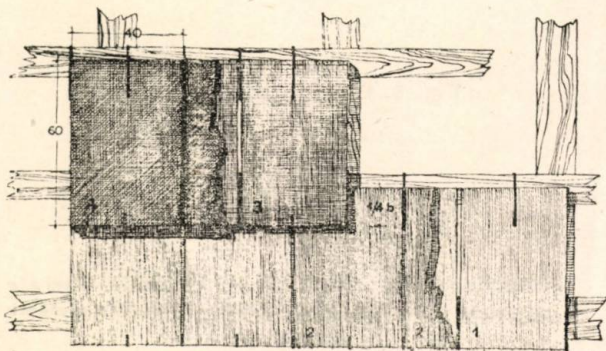

Fig. 6. Prindere dreaptă în cuie (1, 2, 3, 4 și 5)

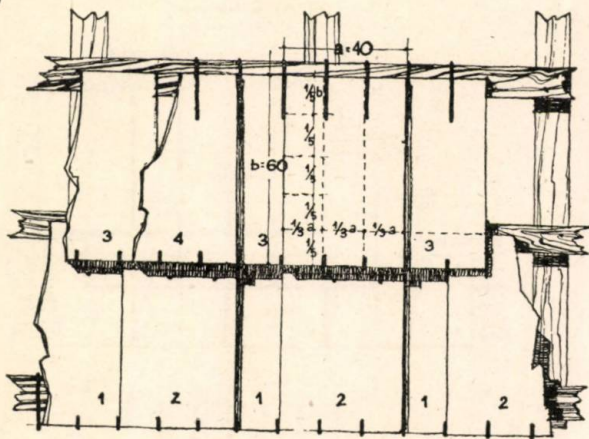
6

7

8

9

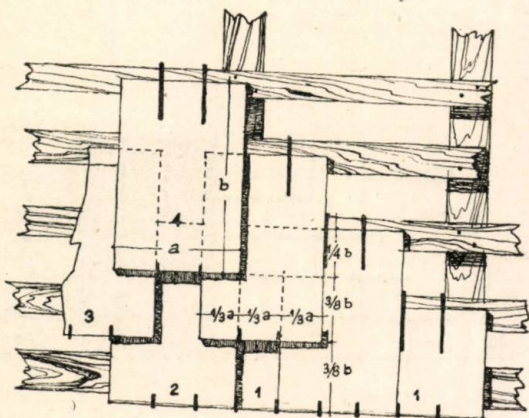

Fig. 7. Prindere dreaptă cu agrafe (6, 7, 8 și 9)

riale și trecându-le într'un tabel în care calitățile ar fi apreciate prin note, se poate deduce că preferința generală este bazată pe formă (în general mică), pe panta învelitorii, pe jocul de umbre și lumină, trecând peste defecte ca: montaj dificil, greutatea mare pe metrul pătrat, rezistența slabă la încărcări concentrate, reparații anevoioase, etc. Pentru a ameliora aspectul învelitorilor de țiglă, fără a trece cu vederea inconvenientele celei de olană, este necesar a se face o serie de încercări și apoi a se trece la standardizarea unei țigle „vălurite” — care întrunește multe din calitățile diferitelor tipuri de țiglă: montarea simplă prin agățarea pe șipci, greutatea relativ mică pe metrul pătrat, etanșare foarte bună chiar pentru vânturi mari și averse, aspect foarte plăcut, datorit desenului simplu, bine ritmat și jocului mare de umbre și lumină.

Deasemenea, propunem studierea și facerea de probe pentru țigle de tip roman: țigle plate în formă de plăci mari (simple cu muchii ridicate) și țigle acoperitoare de rost (piese speciale, semicilindrice, de tipul olanelor). Această înveliitoare este foarte indicată pentru programele importante prin aspectul ei sobru și reliefuri puternice (vezi figurile 1 și 2).

★

Recomandări pentru învelitori ceramice:

Pentru perioada actuală sunt recomandabile învelitorile de țiglă fără astereală și fără carton asfaltat, cu condiția să se respecte pantele minime necesare, adică:

acoperire simplă	45°
acoperirea de coamă	35°
acoperirea dublă	30°
țiglă tip Marsilia (țiglă profilată)	25°
țiglă vălurită, propusă	40°

Înveliitoare simplă din țiglă solzi, aproape neutilizată la noi, trebuie considerată ca o înveliitoare destul de bună pentru magazine, șoproane și alte construcții de mai mică importanță dacă este executată în bune condiții; se utilizează pentru acoperirea rosturilor, carton asfaltat, în fâșii de circa 30/8 cm sau bucățele de lemn de brad.

Problema doliilor la învelitorile ceramice prezintă următoarele aspecte:

Doliile utilizate de obicei la noi se execută dintr'o foaie de tablă de 600 mm. Aceste doli, fără să asigure o etanșare perfectă, urătesc aspectul unei învelitori ceramice, oricât de bine executată.

Încercările arhitecților de a astupa cât mai mult doliile cu țigle, duc la o așezare proastă a acestora din urmă și dau puncte periculoase pe unde apa se infiltrează prin capilaritate, de îndată ce doliile acoperite cu praf, frunze, mușchi, nu mai scurge repede apele spre jghiaburi. Propunem alte două soluții:

a) Înlocuirea tablei printr'o racordare de scânduri sau șipci și așezarea țiglelor pe această racordare fără întrerupere, dela un versant la celălalt; procedeu sigur și satisfăcător ca aspect. Odată cu promovarea acestui sistem, sunt necesare lămuriri pe șantiere și învățarea lui obligatorie în școlile tehnice și de meșteri.

b) Fabricarea de piese speciale pentru dolii care este o soluție clară, economică și sigură, dar care presupune normarea câtorva pante caracteristice (indicate anterior) pentru învelitorile de țiglă, normare care se impune realizată cât mai curând, fără de care învelitorile rămân mai departe una din lucrările cele mai neeconomice, iar încercările de prefabricare foarte dificile (fig. 3).

Este de amintit că o posibilitate reală de economie la învelitori înseamnă și evitarea prin proiectare a dolilor; deși aceasta nu e totdeauna posibil, este important ca arhitecții să aibă mereu în minte această preocupare, mai ales pe timpul cât propunerile făcute, sau altele, nu vor fi popularizate.

În aceeași ordine de preocupări, în special în ceea ce privește economia prin proiectare, socotim că importante reduceri de deviz se pot realiza prin așezarea judicioasă a coșurilor, lucarnelor și tabacherelor, tinzând la înlăturarea completă a fâșiilor de tablă la învelitorile ceramice.

Astfel, coșurile realizate cu supra-lărgire (de câțiva centimetri) a zidăriei peste linia țiglelor și ridicarea acestora pe o contra pantă specială, realizată din șipci, dar mai cu seamă plasarea coșurilor pe coamă (plasare care înlătură construcția dificilă a șeilor) sunt propuneri care pot fi recomandate de îndată proiectanților.

Lucarnele care pot fi încadrate într-o linie continuă, învăluitoare, racordată direct cu învelitoarea sunt realmente economice atât ca execuție, cât și mai târziu în exploatare, prin puținele puncte delicate pe care le prezintă.

Tabacherile servind exclusiv pentru luminarea podurilor trebuie înlocuite cu suprafețe de țiglă din sticlă, dispuse ordonat pe învelitoare.

Montarea obișnuită a olanelor pe astereală și carton asfaltat și prinderea acestora în mortar scumpește acest fel de învelitoare. Se poate experimenta și standardiza olane cu cioc, care urmează să fie montate pe șipci (montare obișnuită în R.P. Polonă).

Etașarea insuficientă, în special în primii ani de utilizare a învelitorii, poate fi ameliorată prin mortar.

Acest fel de montare cere șipci mai groase (5/8 cm) și o acoperire de circa 10 cm a olanelor.

O altă posibilitate este să se monteze olane pe șipci perpendiculare pe coamă. Sunt necesare olane fără cioc, dar prevăzute cu o gaură laterală pentru cui. Deasemenea este necesar mortarul între olane. Șipcile sunt mai înalte decât cele obișnuite și au muchii teșite pentru buna rezemare a olanelor. Se pot întrebuița, deasemenea, șipci triunghiulare (fig. 4 și 5).

Plăci prefabricate din stuf — pentru învelitori — propunem două feluri de încercări :

a) Plăci de dimensiuni mijlocii: 40/60 cm sau 50/100 cm presate, grosime 5-6 cm, înmuiate în bitum, pe circa 2/3 din grosimea lor. Fața văzută rămâne neacoperită cu bitum (se pot face încercări cu irasbit pulverizat și cu o finisare

10

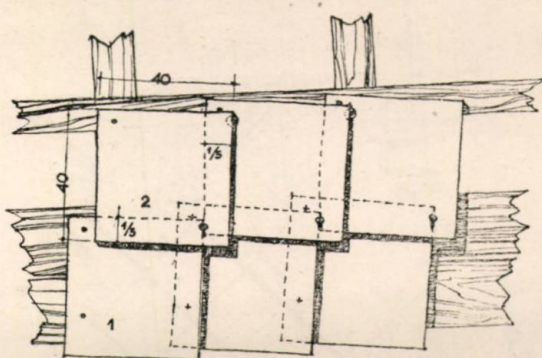
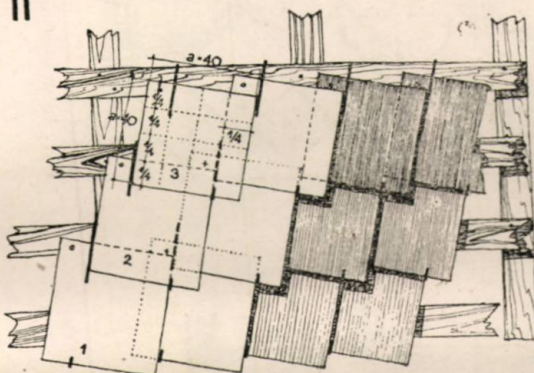

Fig. 8. Prindere înclinată, cu crampoane de vânt și cuie (10)

11

12

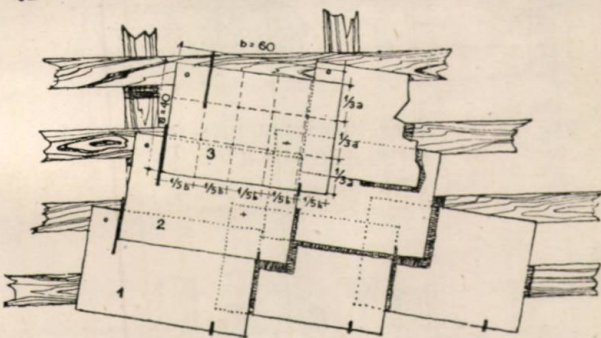

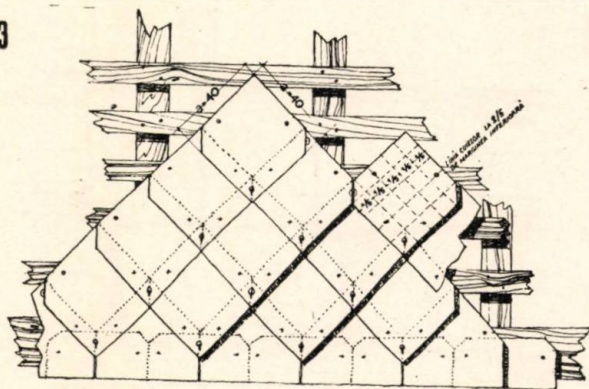
Fig. 9. Prindere înclinată cu agrafe (11 și 12)

specială pentru interior). Plăcile ar putea fi bitumate în întregime și acoperite cu nisip colorat presat pe bitum (procedeu prin care s'ar realiza învelitori variate ca aspect, dar mai ales s'ar obține calități ignifuge importante).

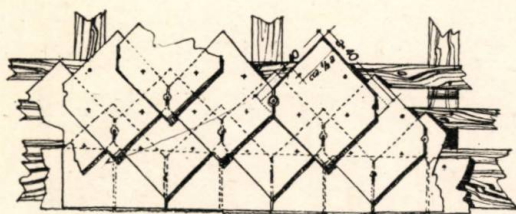
b) Plăci de dimensiuni mari 50/200 cm sau 100/200 cm, grosime circa 10 cm, nepresate, neimpregnate, așezate ca solzii învelitorilor ceramice și amintind ca aspect acoperișul obișnuit de stuf; acest fel de învelitoare ar putea fi utilizată la construcții de mică importanță, sau de urgență.

Studiul învelitorilor de stuf poate fi împins mult mai departe, iar în ipoteza obligativității

13

14

15

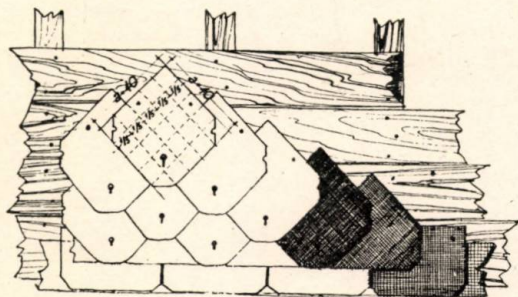

Fig. 10. Prindere în romburile cu crampoane de vânt și „cuc” (13, 14 și 15)

16

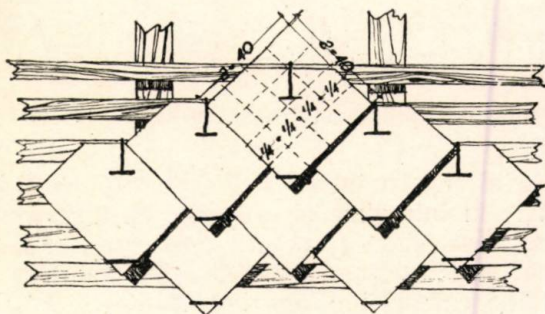

Fig. 11. Prindere în rânduri cu agrafe speciale (16).

unei pante tip — de pildă 60° — și a unei șarpante simple din lemn rotund și prăjini, economiile ar fi importante; piesele de învelitoare pot fi standardizate ușor ca: elemente normale și

elemente speciale pentru muchii și dolii și elemente speciale pentru acoperirea doliilor (eventual a muchiilor).

Invelitorile de asbest-ciment (eternit, ardezic artificială) au fost totdeauna apreciate de arhitecți, atât pentru aspectul lor cât și pentru calitățile tehnice. Faptul că înainte de 23 August 1944 aceste învelitori nu au fost aplicate pe scară mai largă are câteva explicații:

Nu se vedea profitul imediat și sigur al fabricării, întrucât comanda era slabă (blocurile de speulă erau acoperite cu tablă, iar vilele foarte luxoase cereau altceva mai scump decât eternitul).

Erau necesare studii și încercări costisitoare, fibra de asbest existentă la noi nefiind de foarte bună calitate.

Pentru materialele și fabricatele pe bază de asbest-ciment, situația este următoarea:

a) Utilitatea și calitățile acestor materiale este recunoscută de aproape majoritatea arhitecților. Aspectul lor este satisfăcător în majoritatea cazurilor, în special ca material de învelitoare, atât prin varietatea posibilităților de așezare (vezi figurile 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) — varietate cunoscută arhitecților — cât și prin posibilitățile actuale de colorare (vezi catalogul sovietic de materiale de construcție și fabricate — volumul IX), posibilități mai puțin cunoscute, dar care deschid multe câmpuri de activitate: plaje de interior, glafuri, porțiuni de tocuri pentru ferestre, etc.

b) Posibilitatea fabricării și colorării la noi există. Actualmente sunt fabrici care produc eternit. Fibra de amiantă ce se găsește deocamdată la noi este prea scurtă; din această cauză, calitatea fabricatelor suferă. Primim din U.R.S.S. fibre de bună calitate.

Comanda este sporadică, șovăitoare, neplanificată. N'a existat nici un fel de contact între organele de proiectare și fabricile producătoare de eternit. În general, problema nu a fost discutată serios.

c) Este foarte probabil să se găsească noi zăcăminte de asbest din care să se extragă fibre de calitate superioară.

d) Trebuie sporit sortimentul de fabricate și anume: eternit în plăci pentru îmbrăcarea faadelor și interioarelor, inclusiv scafe, plinte, etc., în forme și desene diferite; plăci de învelitoare de dimensiuni și forme diferite și plăci ondulate, piese de coamă, jghiaburi, racorduri, bur-lane, conducte interioare; glafuri, sohl-bancuri.

e) În rezumat trebuie obținute: lămurirea proiectanților, coordonarea necesităților cu producția, cercetări sistematice, serioase, pentru găsirea materiei prime, studii pentru perfecționarea fabricatelor.

f) Trebuie legată fabricarea eternitului de fabricarea cartonului cu fibre de asbest, coordonarea acestor preocupări ținând seama mai ales de calitatea asbestului dela noi.

g) În legătură cu posibilitățile de colorare a asbest-cimentului, trebuie arătat că aceasta se poate face în foarte bune condiții, cu culori variate, mate, cu aspect foarte frumos: verde (oxid de crom); roșu în diferite nuanțe până la roșu brun (colcotar); maron roșcat sau roșu aprins (minium de fier sau mars brun); ocră; portocaliu (portocaliu de crom-cromat bazic de plumb); galben (cromat de plumb), precum și alte nuanțe rezultate din amestecul acestora. Prin vopsire cu pensula sau pulverizare, se pot colora plăcile de asbest-ciment, fără să necesite o grunduire anterioară. Culorile studiate în amănunt de laboratoarele de încercări ale Academiei de Arhitectură din U.R.S.S. preparate pe bază de lacuri clor-vinilice, sunt foarte rezistente la agenții atmosferici.

Toate aceste probleme trebuie puse și tehnicele noastre de construcții, problema mai dificilă, dar rezolvabilă, fiind aceea a pigmentilor.

Învelitoarea de carton asfaltat este considerată de majoritatea arhitecților ca o învelitoare urâtă. Ea este totuși utilizată; prețul ei scăzut și celelalte caracteristici de montare și întreținere precum și pantele reduse, o fac indicată pentru foarte multe programe.

Trebuie subliniat că aspectul neplăcut al acestei învelitori (printr-o curioasă neînțelegere a fondului problemei) a abătut mereu atenția proiectanților dela o cercetare aprofundată.

Totuși, unele încercări reușite s'au făcut; de pildă: învelitoarea pavilionului industriei sovietice este realizată din carton asfaltat acoperit cu piatră colorată, așternută la cald, și aspectul este satisfăcător. Mici degradări de aspect ivite pe alocuri din cauza deslipirii pietrei au apărut după doi ani de folosință dar sunt ușor de reparat; de altfel, trebuie subliniat că ele se datoresc și unui obicei atât al arhitecților cât și al beneficiarilor de a nu urmări întreținerea edificiilor.

Procedeele amintite mai sus, sau altele, trebuie studiate, perfecționate și aplicate în funcție de programele respective; numărul acestor programe va crește mult, odată cu ștergerea imaginii tradiționale despre învelitorile de carton.

Cercetările de laborator și experiența de șantier a arhitecților sovietici ne dau aici baze serioase de plecare. Procedeele amintite mai sus, este de mult aplicat pe scară largă de sovietici, întrebuintându-se sablajul pe suprafața vâscoasă a biturilor și a cartoanelor bitumate, utilizându-se fie nisip cuarțos, fie sfărâmătură de rocă colorată, cartonul fiind tratat în prealabil cu soluție holzzement sau lac pentru carton asfaltat. Nisipurile se colorează cu vopsele de silicat (sticlă solubilă) în culori variate, preparate cu pigmenți rezistenți la cald. Culorile ce se pot obține sunt: ocră, roș-maron (colcotar), roș, umbră, ultramarin, verde (oxid de crom); portocaliu de crom; negru — negru albastru (bioxid de mangan), toate culori rezistente la agenții atmosferici. Cartoanele pot fi vopsite și direct

17

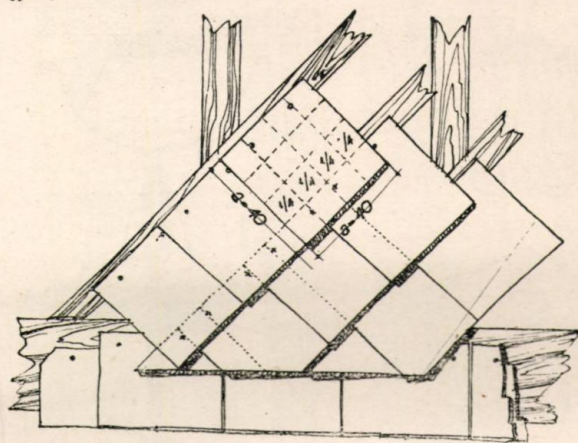

Fig. 12. Prindere înclinată cu crampoane de vânt și cue pe șipci oblice (17).

18

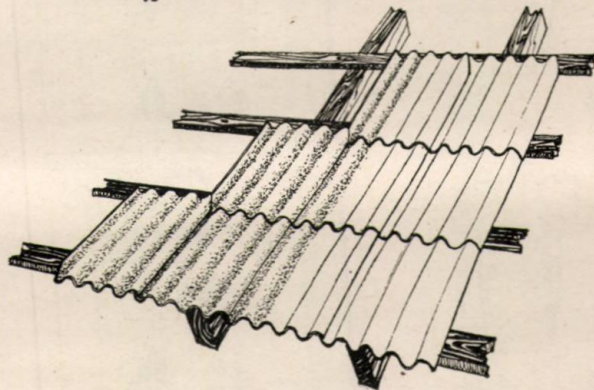

Fig. 13. Asbest-ciment ondulat (18).

cu spoială de var colorat cu pigmenți; varul proaspăt stins aderă pe suprafața asfaltată.

O altă învelitoare economică (neutilizată în R.P.R.) cu mari calități și posibilități de dezvoltare este învelitoarea de ruberoid în solzi. Ruberoidul este un carton de bună calitate (carton din deșeuri textile), asfaltat. (fig. 15).

Producția la noi a ruberoidului ca material special pentru învelitori, este posibilă. Aspectul este satisfăcător și procedeele de colorare sau încrustare cu pietrișuri cuarțoase cu bob rotund sau colorate deschid perspective foarte variate. În U.R.S.S. aceste materiale sunt standardizate în dimensiuni și forme variate. (Vezi catalogul sovietic de materiale de construcție și fabricate vol. XI).

Un alt material de învelitoare care ar trebui pus în studiu, deși fabricarea lui în cantități mari nu este actualmente posibilă, este cel

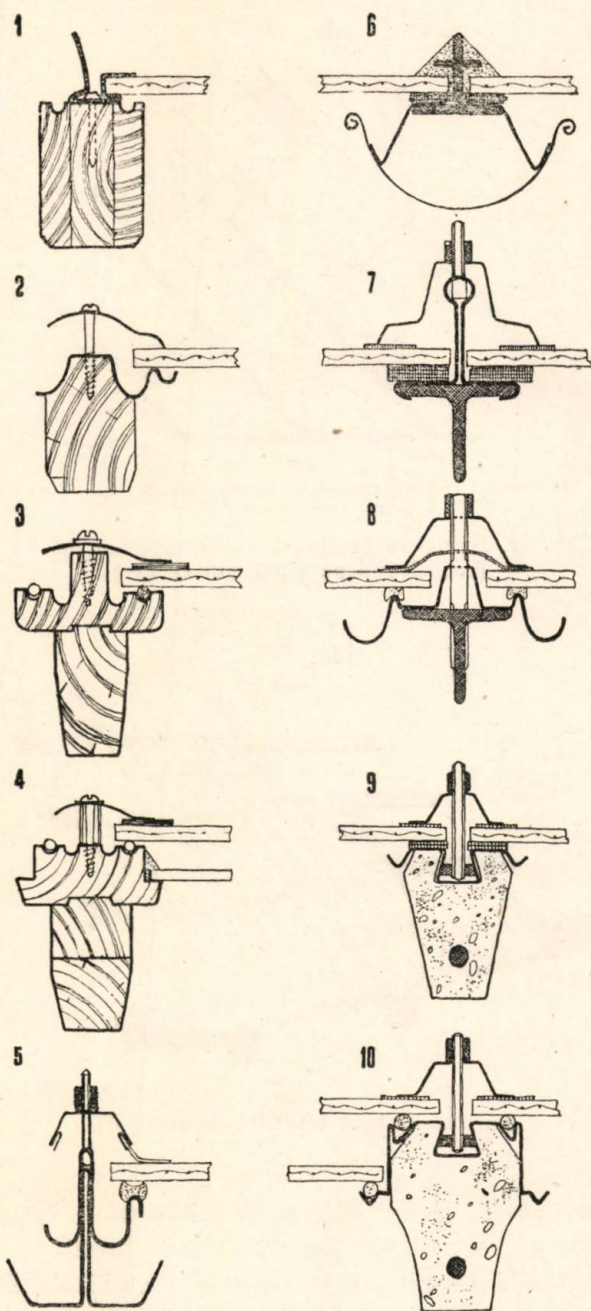

Fig. 14. Sprosuri pentru învelișuri din sticlă:
1, 2, 3 și 4 — din lemn; 5 — din tablă presată;
6, 7, 8 — din oțel profilat și tablă; 9, 10 — din
beton armat.

fabricat din foi subțiri metalice (fracțiuni de milimetru) căptușite cu carton asfaltat. Materialul se prezintă ca plăci ondulate aduse pe șantier gata pentru montare.

O altă posibilitate care trebuie studiată este rezolvarea economică a sprosurilor pentru învelișuri de tablă. La noi se utilizează aproape exclusiv T-ul metalic; în afara nevoii de a economisi fierul, trebuie remarcat că sprosul cu chit este o rezolvare nesatisfăcătoare. În multe construcții importante este necesar să se prevadă sprosuri fără chit, prevăzute cu șanțuri speciale de condensare și șanțuri de colectare a apelor de infiltrație. Aceste sprosuri se pot realiza din tablă în

forme foarte simple și ușor de uzinat, sau din lemn și mai ales din beton armat cu un mic adaos din tablă. Se arată în schițele alăturate câteva din aceste posibilități.

Ferestre — Uși

Tocuri din beton armat. — Tocurile ușilor și ferestrelor sunt piese importante în construcție; de execuția lor depinde aspectul și comportarea în timp a ușilor și ferestrelor; ele condiționează buna închidere și etanșare, apariția crăpăturilor în tencuială, etc.

În general, tocurile necesită o mare cantitate de lemn; acest lemn este influențat de umezeala zidurilor, dacă este montat în zidărie umedă sau blochează ritmul șantierului, când se așteaptă uscarea zidăriei. Imbrăcarea tocurilor cu carton asfaltat remediază numai parțial răul.

Căptușelile înlocuiesc lemnul masiv, de asemenea tocurile executate din mai multe bucăți înleiate. Totuși, față de nevoile foarte variate ale construcției (lățimi variate de zidărie, aspect simplu sau monumental, etc.), economia obținută prin soluțiile amintite nu mai este satisfăcătoare; de asemenea nici stabilitatea. Condițiile ce se pun unei rame pentru uși sunt: rigiditate, durabilitate în exploatare; insensibilitate la umezeală; aspect satisfăcător; manipulare, montaj ușor și simplu; montarea ușoară a balamalelor; pe cât posibil excluderea materialelor cheie, sau măcar importante economii.

Tocurile metalice fac față, în bune condiții, celor mai multe dintre aceste deziderate, dar nu sunt de actualitate din cauza utilizării fierului în mare cantitate. Soluția justă pare să fie confecționarea de rame de beton armat, sau mai ales o îmbinare de două materiale: beton armat și lemn, beton armat și tablă, beton armat și material plastic sau beton armat și deșeurile de lemn aglomerat cu lacuri de rășini sintetice.

O ramă de beton armat aduce următoarele avantaje importante: rigiditate mare, consolidarea zidăriei, legarea zidăriei în locul subrezirii obișnuite provocată de goluri; suprimarea boian-drugilor (pentru majoritatea cazurilor curente); bune perspective de prefabricare; stabilitate la agenți fizici: umezeală, căldură, frig; montare precisă.

Problema necesită însă studiu serios pentru a găsi soluții optime în vederea etanșării, a plăsării balamalelor sau a unor pivoți speciali, sau altă aparatură perfecționată (uși ridicătoare, amortizori cu arc, etc.), legătura cu eventuale materiale de căptușire pentru ameliorarea aspectului, etc.

În legătură cu problema tocurilor de beton armat, trebuie privită și cea a ramelor, a încadrămintelor de beton armat speciale pentru ferestre.

Intr'un anumit stadiu de perfecționare a tocurilor rigide, de execuție în serie a lor, este probabil că o altă ramă în jurul acestora să fie de prisos. În viitorul apropiat însă, ramele de beton armat în jurul tocurilor de lemn (mai ales în

cazul unor clădiri foarte importante) pot să amelioreze simțitor finisajul construcției, tocmai prin execuția mai bună a lucrărilor de roșu, adică : precizie în montaj, urechi de zidărie de dimensiuni dorite (raționale); ușurarea operațiilor de zidărie printr-o ritmare precisă, jalonată chiar de aceste rame; executarea mai ușoară a încadramentelor exterioare și interioare; etanșarea mult mai ameliorată, montarea făcându-se între două piese prefabricate; rama de beton armat și tocul de lemn; prinderea tocului mai ușoară și mai solidă; reducerea în oarecare măsură a dimensiunii tocului de lemn.

Această ramă ar reprezenta un stadiu intermediar până la o formă perfecționată care va servi drept toc, având și toate anexele necesare; este o fază neapărat necesară, fără de care fereastră executată din lemn, cu defectele inerente materialului, nu poate fi îmbunătățită sensibil. (fig. 16, 17).

O altă problemă pusă de economisirea lemnului, este aceea a execuției foi de ușă, problemă care are două aspecte: ușile cu frizuri și tablă; ușile de panel și placaj pe rame.

Foarte multe materiale pot să înlocuiască tablile de lemn: sticla, eternitul lustruit, cartonul impregnat, panourile din deșeuri de lemn, materialele din fibră lemnoasă (aglomerată cu rășini prin presare sau alte procedee), șipca fălțuită sau nut-feder așezată în diferite desene, materiale plastice (bachelită, plexiglas, etc.). Aceste posibilități cunoscute de toți tehnicienii, sunt enumerate aici numai spre a da o imagine globală asupra sortimentului bogat de materiale ce stă la dispoziția proiectanților, în afara materialului tradițional, lemnul; ba mai mult, fiecare dintre ele dă o serie de posibilități.

Astfel sticla, întrebuințată din cele mai vechi timpuri pentru astfel de nevoi, încă mai poate da o întreagă serie de posibilități: sticla transparentă, sticla mată, sticla colorată, opaxitul, cristalele, oglinzile, cristalele bizotate, geamurile ornament, geamurile cu reliefuri adânci, geamurile armate sau armate cu fir colorat, vitrourele de toate felurile, mozaicurile de sticlă, combinațiile de sticlă și grilă de lemn sau metalică; la toate acestea trebuie adăugată marea varietate de aspect obținută prin numărul tablilor și lățimea frizurilor.

Rămâne ca preocupările arhitecților să se îndrepte către găsirea de forme și detalii variate, potrivite fiecărui material în parte și a le pune în valoare prin proporționarea justă a ramei.

Pentru înlocuirea panourilor sau ramelor interioare masive, s'au propus, în toată lumea foarte multe sisteme; la noi, în ultima vreme, a fost experimentată o ușă la care miezul plin este înlocuit cu elemente celulare (blind prelucrat în formă de armonică și acoperit cu placaj). Aspectul acestei uși este asemănător cu cel al ușilor de panel sau placaj pe ramă. Economia de material realizată — exceptând frizul — este de circa 60%, economia de transport este de circa 30%, iar cea de clei de 40%.

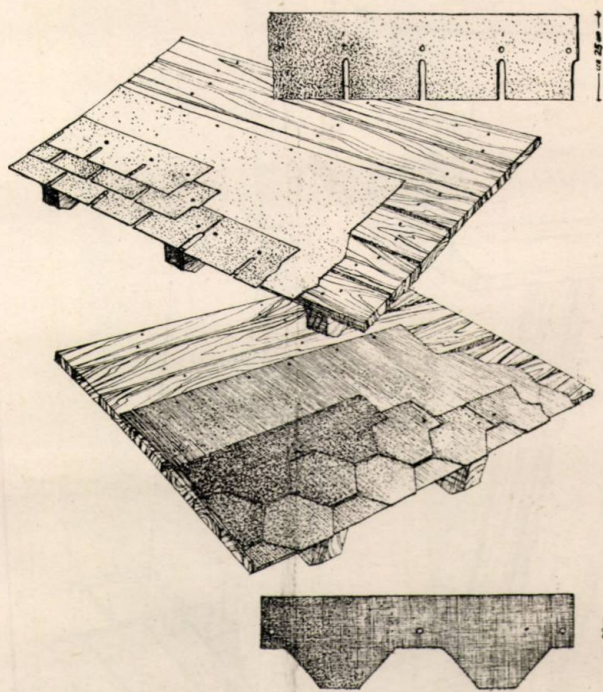

Fig. 15. Invelitoare din ruberoid în solzi — aspecte diferite obținute prin forma solzilor

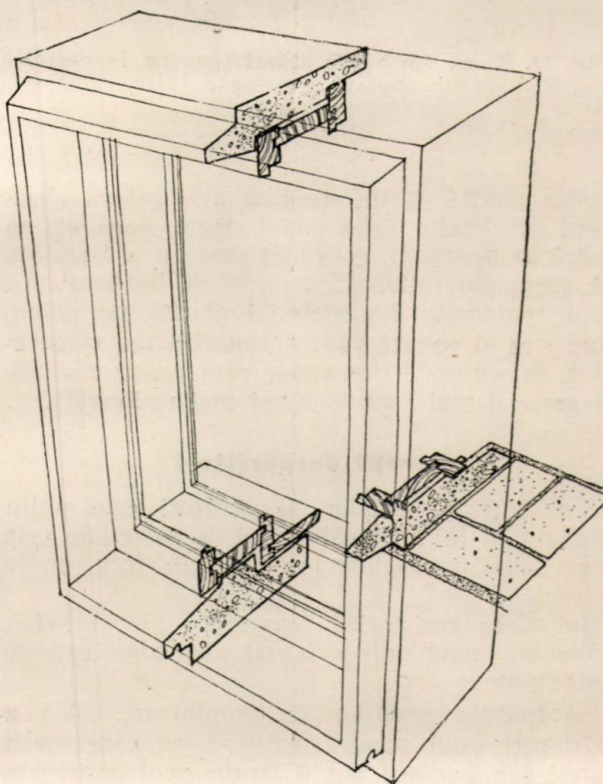

Fig. 16. Rama din beton armat (pentru fereastră dublă cu deschidere interioară)

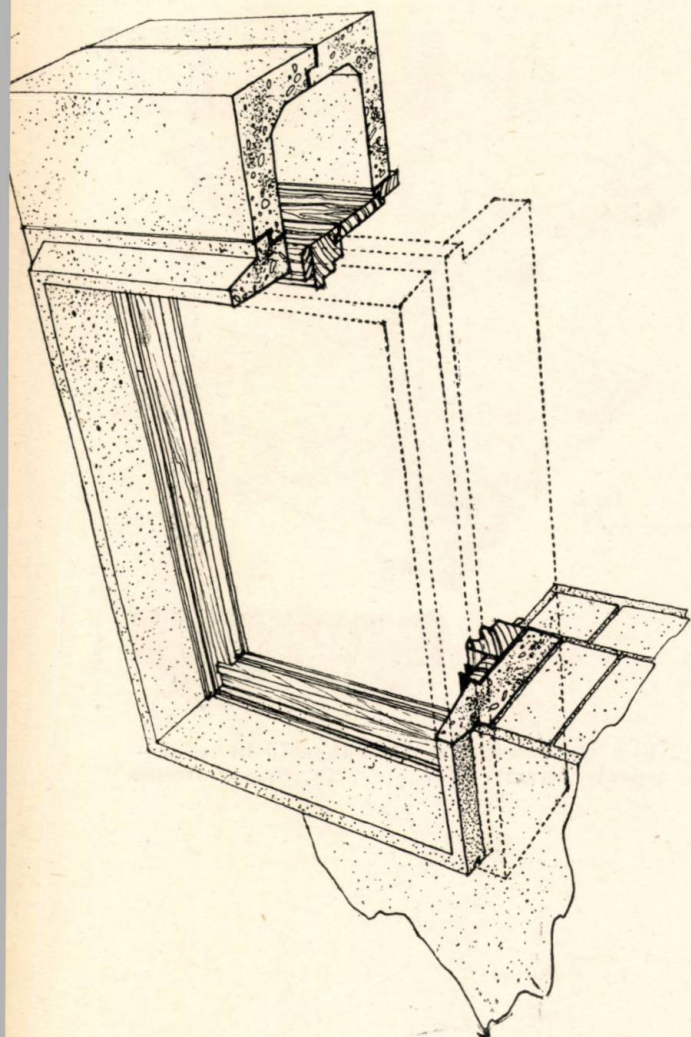

Fig. 16. Ramă din beton armat (pentru fereastră cuplată și rulou).

Mai merită să fie studiate alte câteva chestiuni de detaliu (sau popularizate, dacă ele se aplică în practică), chestiuni care au la baza lor un principiu rațional; drukere și butoane din lemn, balamale din material plastic sau lemn, cuie stea și colțare pentru consolidarea cercevelor, înlocuirea balamalelor prin pivoți (soluție în general mai aspectoasă și mai rațională).

Pereții despărțitori

Construcția pereților despărțitori este puțin studiată în R.P.R. Sortimentul de materiale este redus, iar materialele fabricate au încă multe defecte.

În afara construirii panourilor propriu zise, problema pereților ușori mai are două aspecte importante:

a) Ipoteza pereților de umplutură, adică a existenței unui schelet rezistent, pe care acești pereți sau panouri pot fi fixați; pentru această ipoteză, problemele ce trebuie studiate sunt următoarele :

— dimensiunea optimă a elementului de umplutură (ținând să se obțină elemente cât mai mari, pentru a înlătura alte elemente intermediare de rezistență, care sunt greu de fixat și produc noi dificultăți la acoperirea rosturilor. Aceste dimensiuni vor fi, însă, limitate, în vederea unei manevrări ușoare);

— studiul elementelor intermediare de rezistență, din alte materiale decât fier și lemn (sau utilizarea cu mare economie a acestora);

— studiul acoperirii rosturilor, astfel ca ele să nu se deterioreze în timp nici prin deplasările locale, ale panourilor, nici prin contragerea materialelor de rostuire (ținând seama că acoperirea rosturilor cu baghete nu este totdeauna posibilă, mai ales din cauza dificultăților de modulare.

b) Ipoteza pereților ușori care au și un rol de rezistență, alcătuind o carcasă (soluție obișnuită la lucrări demontabile și de urgență) când se pune în primul rând problema unei asamblări solide cât mai universale și finisarea fețelor exterioare ale panourilor ca să reziste la agenți atmosferici.

Pentru a ajuta rezolvarea acestor probleme, propunem:

— Construirea scheletului de rezistență din cărămizi speciale, de felul cărămizilor de planșeu, asamblate în uzină, formând stâlpi și grinzi (vezi fig. 17).

— Incercări în vederea obținerii a cât mai multe fabricate din cele care figurează în catalogul sovietic GIPS.

— Difuzarea procedurilor de fabricație, care au dat rezultate bune la noi, pentru a obține rezultate unitare, satisfăcătoare, pe toate șantierele.

— Găsirea de materii prime pentru obținerea oxidului și clorurii de magneziu, sau similare, în vederea ameliorării calității plăcilor de tipul fibro-ciment — plăcile cu utilarea cea mai largă, pentru scopuri foarte variate (au fost făcute studii și s'au ținut conferințe referitoare la utilizarea dolomiților dela noi pentru obținerea magnezitei; astfel de cercetări trebuie stimulate și coordonate).

— Studiul altor materiale noi, pentru pereții despărțitori — pe baza cartoanelor impregnate, eventual pe baza utilizării ca liant a lacului de bachelită.

— Obținerea unei grosimi mai mari a panourilor fără a spori prea mult greutatea lor, prin ondularea cartonului, sau chiar suprapunerea a mai multor straturi ondulate (eventual într'un viitor apropiat, utilizarea de blind ondulat din lemn de fag, ceea ce ar însemna totuși o mare economie față de felul cum se confecționează actualmente panourile pentru construcții demontabile).

— Paralel cu standardizarea unor elemente tip pentru barăci (problema actuală a Comisiei de Standardizare), studiul unor pereți despărțitori tip pentru birouri și construcții de urgență, panouri care să permită mare varietate de soluții

și o mare ușurință de montare, pentru a corespunde oricărei modificări de program; aceste panouri pot fi studiate la început pe baza unor propuneri făcute în R.P.U. și R.D.G., panouri solide, aspectoase și simple ca execuție, caracterizate prin utilizarea unei singure îmbinări tip, independent de numărul panourilor care intră în îmbinare.

Însfârșit, tot în vederea obținerii de mari economii atât la construcția brută, cât și la finisaj, trebuie să se reia studiul pereților de pământ în cofraje.

Pământul stabilizat, procedeu de construcție care ameliorează zicăria de pământ prin adăugirea unor cantități de ciment, adăus care îi aduce modificări structurale foarte importante, este prea puțin cunoscut la noi. Pe lângă caracteristicile obișnuite ale zidurilor de pământ bătut: buna izolare termică și fonică, incombustibilitatea, eliminarea transporturilor, etc., prin adăusul de ciment se obține: rezistență mecanică sporită, rezistență bună la îngheț-desgheț, la uscare-udare, o adaptabilitate mai mare la diferite părți ale construcției (zidărie, bolți, etc), viteza în execuție și posibilitatea lucrului în bandă (cantitatea de ciment necesară — circa 120 kg/m^3 , transportul suplimentar și prefabricatele de turnare — foarte simple, nu scumpesc sensibil procedeu).

Totodată, printr'o execuție îngrijită, se pot elimina tencuielile exterioare înlocuite cu altă tehnică; buceardare, sprițuire, etc., iar tencuielile interioare reducându-se la o simplă spahluială urmată de zugrăvire.

Rămâne în discuție chestiunea colorării acestui material, a perfecționării metodelor de execuție, a proiectării adecuate caracteristicilor materialului (de pildă, plasarea golurilor la colțurile planului, dispoziție care facilitează lucrul

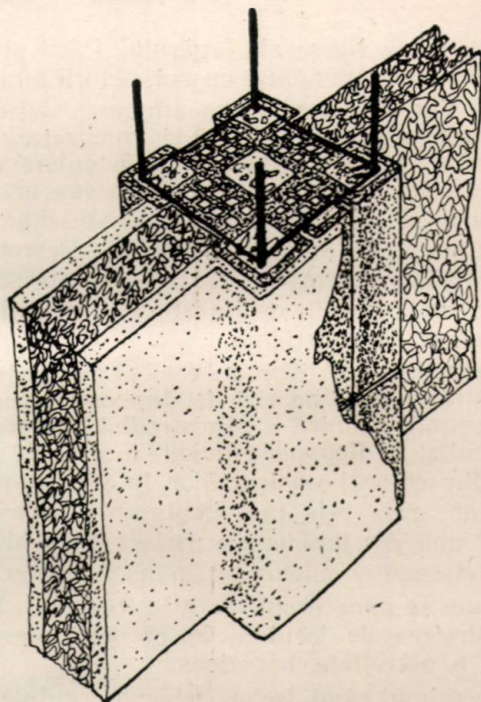
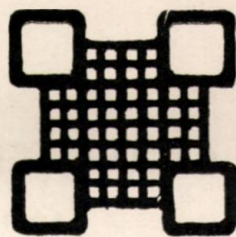

Fig. 17. Cărămidă cu goluri pentru stâlpii pereților ușori. (Crochiu-detaaliu de montaj și variantă de secțiune).

în bandă și înlătură unele dificultăți specifice acestui procedeu de construcție).

Studiul s'a făcut și la noi și socotim că trebuie continuat; este normal ca rezultatele să răsplătească eforturile depuse.

★

О РАЦИОНАЛЬНОМ ИСПОЛЬЗОВАНИИ И РАСШИРЕНИИ СОРТИМЕНТОВ ОТДЕЛОЧНЫХ МАТЕРИАЛОВ

Резюме

Доклад показывает сложный вопрос экономии строительных материалов, в особенности дефицитных, в виду выполнения в большом масштабе строительных работ, удовлетворения скоростных темпов работ и достижения нового и разнообразного облика зданий.

Разматриваются нужды и возможности производства новых материалов и изучение их в экспериментальных лабораториях и на опытных строительных площадках, а также необходимость расширения ассортимента материалов и улучшения методов их применения, в особенности отделочных материалов.

PROBLEMA LOCUINȚEI ÎN REPUBLICA POLONĂ

Arh. ION SILVAN

Popoarele libere ale lagărului Păcii și socialismului au întâmpinat cu noi victorii anul 1952.

În eforturile lor pentru atingerea obiectivelor comune, asigurarea Păcii și construirea socialismului, țările de democrație populară colaborează prietenește. Un aspect al acestor noi relații între state de tip nou, este și schimbul de experiență în domeniul tehnicii. Descoperirile, raționalizările, etc., nu rămân „patente secrete”; concurența de tip capitalist este înlocuită prin schimbul de experiență.

În cadrul relațiilor de colaborare dintre țara noastră și celelalte țări de democrație populară, o delegație tehnică a Ministerului Construcțiilor a studiat în Republica Polonă o serie de probleme din sectorul construcțiilor. În cele ce urmează, se vor arăta cele mai importante aspecte privind una din problemele majore ale arhitecturii și construcției polone: problema locuinței.

Cum se pune problema? În Republica Polonă construirea de locuințe în proporții de masă este o necesitate imperioasă.

În primul rând, trebuie refăcute locuințele care au fost distruse în timpul războiului. Numai la Varșovia, planul de 6 ani prevede 12 milioane m³ construcții pentru locuințe.

În al doilea rând, dezvoltarea rapidă a industriei socialiste aduce după sine necesitatea construirii masive de locuințe pentru muncitorii acestei industrii (în 1951, producția industrială pe cap de om a Republicii Polone, a atins 250% față de nivelul antebelic).

Planul de 6 ani prevede un mare număr de noi aglomerații pentru industriile care se dezvoltă și în special pentru industriile nou create. Astfel, numai pentru marele combinat metalurgic Nova Huta, se va construi un oraș nou, de circa 60 000 locuitori.

Din cele arătate mai sus, rezultă că în materie de locuințe, sectorul de construcții trebuie să facă față unui volum uriaș de lucrări în timp foarte scurt. Soluția acestei probleme s'a căutat pe de o parte, printr-o proiectare justă, cu maximum de economii; pe de altă parte, prin simplificarea execuției (prefabricare). Vom reveni mai târziu în detaliu asupra acestor probleme.

Organizarea proiectării. Până în anul 1949, proiectarea locuințelor în toată țara era rezolvată de o singură unitate mare, grupând circa 1500 proiectanți. Astăzi, din cele șase institute de proiectări ale Ministerului Construcțiilor Urbane există un institut specializat în proiectare de locuințe tip (Miastoprojekt Z.O.R.) și o unitate puternică în cadrul Institutului de Proiectare

pentru Reconstrucția Varșoviei. Alte unități regionale se ocupă, în mai mică măsură, cu rezolvarea problemelor locale de locuințe.

Trebuie să menționăm aici, că proiectarea de locuințe nu este niciodată despărțită de proiectarea urbanistică, respectiv același colectiv rezolvă atât problema construcțiilor de locuințe propriu zise, cât și problema ansamblurilor urbanistice. Deasemenea, se cuprinde în sfera noțiunii de locuințe și problema unor construcții auxiliare, necesare oricăror ansambluri, cum ar fi creșe, grădinițe, cămine culturale, hoteluri, etc.

Activitatea Institutelor de proiectare, privind problema locuinței, este îndrumată de un organ special al Ministerului Construcțiilor, un Institut științific pentru studiul locuinței (Intytut Budownictwa Mieszkaniowego). Acest Institut având circa 100 salariați studiază problema din punct de vedere teoretic și practic, iar rezultatele sunt publicate sub forma unor buletine periodice sau alte publicații.

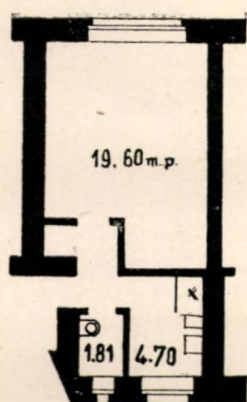
Astfel se adună date și se studiază documentarea urbanistică, economică, demografică, etc. a regiunilor unde în viitor se prevăd construcții masive de locuințe; se analizează situația fondului național de locuințe prin statistici, anchete etc., se studiază norme și standarde pentru locuințe și celelalte programe auxiliare; se supraveghează STAS-urile în vigoare, sesizând eventuale neconcordanțe, propunând modificările care apar necesare.

Întreaga activitate a Institutului este axată pe valorificarea și prelucrarea materialului documentar sovietic de specialitate.

În fig. 1 se dă un exemplu de anchetă privind un cartier nou executat (cartierul Mokotow — Varșovia) și anume folosirea în practică a secțiunilor tip adoptate. Se observă diversitatea amplasării mobilelor.

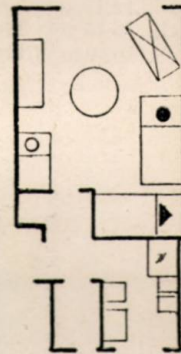
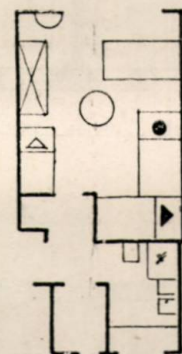
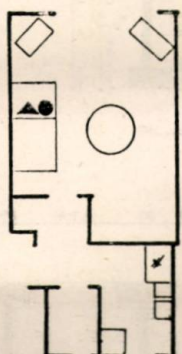
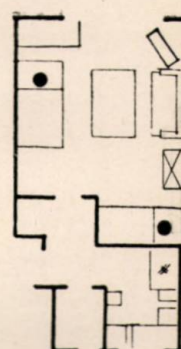
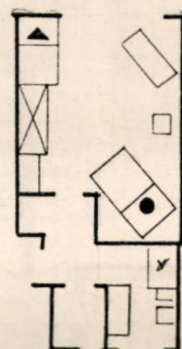
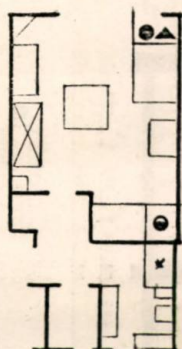
Proiecte tip. În anul 1951, peste 60% din clădirile de locuințe au fost executate pe bază de proiecte tip. Dealtfel, cu toată atenția acordată sectorului de locuințe în proiectare, fără proiecte tip, nu va putea face față cererilor imense de proiecte. Fără a avea pretenția de a rezolva aglomerații întregi numai cu planuri tip, munca proiectanților este mult ușurată prin folosirea numeroaselor planuri tip, rămânând să se rezolve prin studii speciale acele clădiri, cărora amplasarea urbanistică le impune condiții speciale. Chiar și în aceste construcții speciale se respectă însă secțiunile tip, respectiv normativele privind dimensionarea și asamblarea încăperilor.

Aceste secțiuni tip sunt elaborate pe baza

LEGENDA :

BARBATI	FEMEI	VARSTA
△	○	0-6
▲	●	7-13
▲	●	14-

Statistica privind folosirea secțiunilor tip la Cartierul Mokotow-Warszawa

normelor și standardelor în vigoare, iar fig. 2 arată categoriile mai des folosite.

Există în număr mai redus și proiecte tip pentru creșe, grădinițe, cămine culturale, etc.

Analizând mai de aproape secțiunile tip, se constată următoarele:

a) *Clasificare*. Se folosesc diverse tipuri de apartamente clasificate în ordinea mărimii lor în categorii de la 0—V.

Trebuie menționat că elementele care servesc de bază la clasificare sunt: numărul camerelor, care pot fi de la 1—4 (având camere de zi, dormitoare pentru 2 persoane și dormitoare mici pentru o persoană) și mărimea bucătăriei.

b) *Norme*. În tabela de la pag. 32 se găsesc ultimele propuneri de norme ale Institutului pentru studiul locuinței.

În primul rând, vedem că ele sunt foarte strânse, rămânând întotdeauna sub normele sovietice din 1948 (azi depășite în U.R.S.S.). În general, se păstrează circa 7 m² suprafață locuibilă de persoană comparativ cu 9 m² norma sovietică în 1950.

Altă caracteristică este existența aceluși dormitor de o persoană sau cameră pentru un copil, având între 5 și 7 m². Dormitoare pentru două persoane sunt de asemenea mici, între 9 și 12 m², având lățimea minimă de 2,50 m (camerele de zi au lățimea minimă de 2,80 m — 3,00 m).

Înălțimea liberă a camerelor de locuit, 2,70—2,85 m.

Bucătăriile sunt reduse la dimensiunile necesare unor laboratorii pentru pregătirea mesei. Nu se mănâncă în bucătărie, nici nu se folosește sistemul cu nișe-bucătărie din cameră.

În locuințe nu sunt prevăzute camere, în schimb se utilizează frecvent dulapuri pentru alimente, ventilate. De asemenea se preconizează utilizarea la toate categoriile de apartamente a dulapurilor în perete.

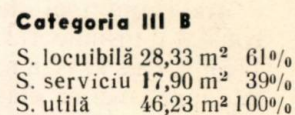
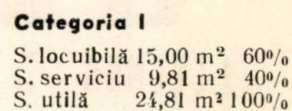
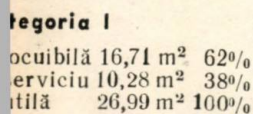
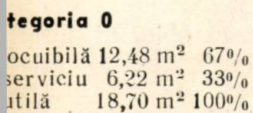
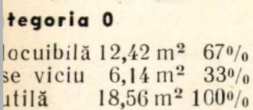
Mobilierul bucătăriei formează obiectul unor proiecte tip special. De asemenea, există propuneri pentru dulapuri tip.

Băile și W.C.-urile sunt întotdeauna în interiorul apartamentului, fiind ventilate prin tuburi verticale de circa 16 cm diametru.

c) *Indici tehnico-economici*. Pentru a controla economia secțiunilor tip, se folosesc în mod curent indici tehnico-economici atât la elaborarea secțiunilor tip cât și la adaptarea și combinarea acestora în blocuri.

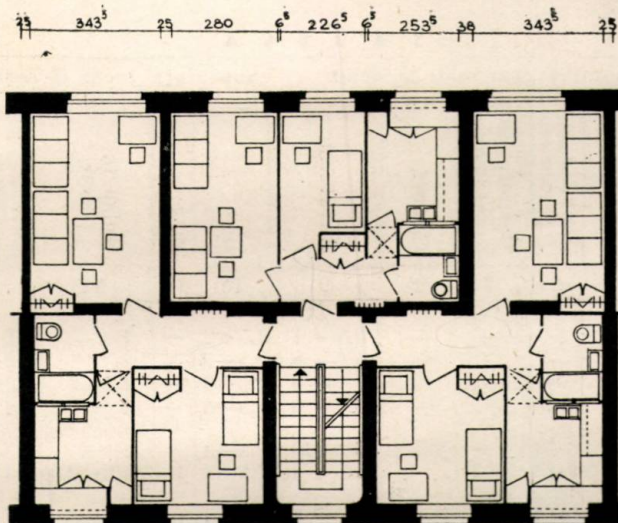
Grinzi și corpuri de umplură prefabricate, în construcții de locuințe

Categoria II B

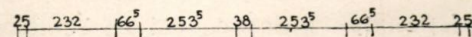
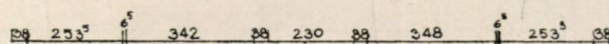
S. locuibilă 21,60 m² 58%
S. serviciu 15,87 m² 42%
S. utilă 37,47 m² 100%

Categoria III A

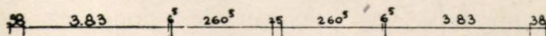
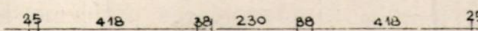
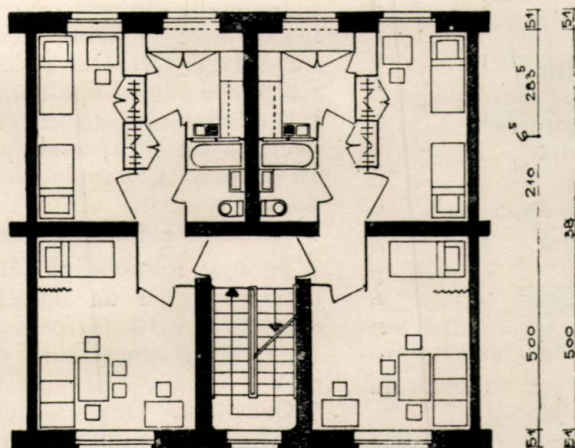
S. locuibilă 28,82 m² 62%
S. serviciu 17,97 m² 38%
S. utilă 46,79 m² 100%

369

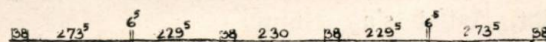
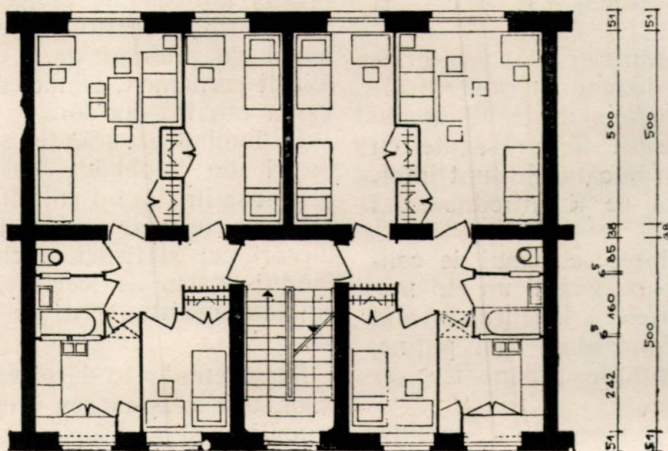
Categoria III B

S. locuibilă 31,02 m² 65%
S. serviciu 16,97 m² 35%
S. utilă 47,99 m² 100%

Categoria IV A

S. locuibilă 37,69 m² 67%
S. serviciu 18,79 m² 33%
S. utilă 56,48 m² 100%

Ț A B E L Ț

Categorie de locuință	Incăperi	Suprafața utilă	Suprafața locuibilă minimă	Suprafața camerelor de locuit					Suprafața încăp. de serviciu				Suprafața servicii	Observații
				Cameră de zi	Dormitor două persoane	Dormitor una persoană	Cameră	Bucătăria	Baie	W. C.	Dulap în perete	Vestibul		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
O	C	16 — 21	12	12—15,5	—	—	—	0,5 — 1	1,5 — 2	—	1	1 — 1,5	4 — 5,5	Garsonieră
I	C + B	24 — 30	14	14—16	—	—	—	6 — 8,5	2,5 — 3	—	1	2 — 3,5	11,5 — 15,5	
II A	C + B	30,5 — 39	18	18—22	—	—	—	7 — 9	2,5 — 3	—	1,5 — 2	2 — 3,5	12,5 — 16,5	
II B	C + c + B	30,5 — 39	21	12—16	6-9	—	—	6 — 8	2,5 — 3	—	1 — 1,2	3 — 5,5	12,5 — 18	
III	2 C + B	41 — 50	28	16—20	9-12	—	—	6 — 10	2,5 — 3	—	1,5	3 — 7	13 — 22	Cu dormitor pentru 1 pers.
IV	2C + c + B	50,5 — 56,5	35	16—20	9-13	5-7	—	6 — 8	2,5 — 3	1	1,2 — 2,5	4 — 7	15,5 — 21,5	
V A	3 C + B	59 — 69	42	18—20	9-13	—	14—16	7 — 9	2,5 — 3	1	2,5 — 3	4 — 8	17 — 23	Cu dormitor pentru 1 pers.
V B	3C + c + B	59 — 69	42	18—20	9-13	5-7	10 — 12	6 — 9	2,5 — 3	1	2,5 — 3	6—11	18 — 27	

NOTA: 1. C = cameră de locuit; c = dormitor pentru 1 persoană sau cameră de serviciu; B = Bucătărie.
2. La categoria O — III, W. C. se găsește în baie.

Tabela de indici tehnico-economici pentru secțiuni tip

$$K\ 1 = \frac{\text{Suprafața locuibilă}}{\text{Suprafața utilă}};$$

$$K\ 2 = \frac{\text{Volum}}{\text{Suprafața utilă}};$$

$$K'\ 2 = \frac{\text{Volum}}{\text{Suprafața locuibilă}};$$

$$K\ 3 = \frac{\text{Nr. persoane}}{\text{Suprafața utilă}};$$

$$K'\ 3 = \frac{\text{Suprafața locuibilă}}{\text{Nr. persoanelor}};$$

$$K''\ 3 = \frac{\text{Volum}}{\text{Nr. persoanelor}}.$$

Notă. În suprafața utilă nu se cuprind scările și circulațiile exterioare ale apartamentului.

Indici asemănători există pentru controlul blocurilor cu apartamente.

Folosind aceste date, se pot analiza în mod științific calitățile proiectelor și noile propuneri de norme ce conțin și indicații privind limitele admisibile între care trebuie să varieze acești coeficienți.

d) Generalități. Din categoriile de apartamente în prezent se folosesc mai frecvent, apartamentele de 2 C + B sau 2 C + c + B (circa 60%).

Marea majoritate a locuințelor sunt proiectate cu încălzire centrală, utilizând termocentrale dela distanță. Toate camerele de locuit având încălzire centrală trebuie să fie prevăzute cu ventilații verticale. Băile și bucătăriile sunt întotdeauna grupate, fără să se fi introdus încă blocul sanitar.

Toate proiectele tip folosesc sistemul de construcție cu ziduri purtătoare, având un zid median de rezistență. Se preferă blocurile având parter și trei etaje, folosind etaje mai puține, numai acolo unde necesitățile urbanistice cer acest lucru.

Prefabricate. Pentru a permite o execuție rapidă, simplă și economică, încă din anul 1948 a început folosirea prefabricatelor. Astfel s'a

ajuns ca azi să se folosească exclusiv planșee prefabricate.

Sistemul de planșeu prefabricat utilizat în masă este sistemul cu grinzi și corpuri de umplură. Grinzile au dela 4,80—6 m lungime. Corpurile de umplură se fac de obicei din cărămidă malaxată cu ciment. Acest sistem nu necesită utilaje speciale pe șantier, este cu circa 10% mai economic decât planșul de beton armat monolit, asigură o rapiditate mare în execuție și evită folosirea cofrajelor.

Se mai folosesc pe larg scări prefabricate și diverse profile de fațadă. Se fac încercări în prezent pentru introducerea altor prefabricate, (cum ar fi acoperișuri, coșuri, tencuieli uscate, etc).

Concluzii. Din examinarea situației privind construirea locuințelor în Republica Polonă, putem trage câteva concluzii, care ne pot folosi în rezolvarea problemei locuinței la noi în țară.

În primul rând, avem în față un bun exemplu de felul în care dezvoltarea tehnicii într-o democrație populară este ajutată de tehnica sovietică.

Dela normele de proiectare, dela organizarea proiectării în Institute specializate, până la sistemul de prefabricate, experiența sovietică a folosit permanent tehnicienilor polonezi în rezolvarea problemelor lor.

În lumina experienței sovietice și a colegilor noștri din Republica Polonă, reiese că pentru a avansa în studiul științific al problemei locuințelor, e necesar să pășim și noi la diverse lucrări ca: statistici, anchete științifice privind fondul nostru de locuințe, norme adaptate specificului nostru, serii de secțiuni tip valabile, etc.

Perseverența în lărgirea aplicării prefabricatelor, este de asemenea o metodă sigură pentru a simplifica și a grăbi execuția și care duce la ieftinirea prețului de cost al construcțiilor de locuințe.

PROBLEMELE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ARHITECTURII ÎN DESBATEREA SESIUNII A X-a A ACADEMIEI DE ARHITECTURĂ A U.R.S.S.

În luna Noembrie 1951 a avut loc la Moscova sesiunea X-a a Academiei de Arhitectură a U.R.S.S., consacrată problemelor învățământului superior de arhitectură.

Sesiunea a fost pregătită prin o serie de lucrări în comisii, rapoarte, consfătuiri și corespondențe dela toate instituțiile de învățământ superior din U.R.S.S., culminând cu o consfătuire unională, convocată de Uniunea arhitecților sovietici asupra acestei teme, cu câteva luni înaintea sesiunii Academiei.

La lucrările sesiunii au participat membrii activi și corespondenți ai Academiei de Arhitectură a U.R.S.S., conducătorii și profesorii Institutelor de Arhitectură și ai altor Instituții de învățământ superior ce pregătesc arhitecți, reprezentanți ai Comitetului de Stat pentru construcții de pe lângă Consiliul de Miniștri al U.R.S.S. ai Ministerului Învățământului Superior, ai Academiei de Artă a U.R.S.S. și ai principalelor organizații de proiectare.

Lucrările sesiunii au durat patru zile, referatul principal fiind făcut de Acad. Arh. Mordvinov, Președintele Academiei de Arhitectură din U.R.S.S., despre „Sarcinile actuale ale învățământului superior de Arhitectură”, urmat de referatul Acad. Arh. A. Vlasov, arhitectul șef al Orașului Moscova, despre „Specificul și specializarea arhitectului” și de alte diferite referate și comunicări în legătură cu activitatea Institutelor și Facultăților de Arhitectură.

Participarea la discuții a fost foarte activă și vie, în special în jurul proiectului de programă analitică unică pentru toate Instituțiile de învățământ superior de Arhitectură din U.R.S.S., elaborat de către o Comisie specială a Prezidiului Academiei de Arhitectură.

Cu prilejul sesiunii, la Casa Centrală a Arhitectului din Moscova s'a organizat o mare expoziție cu proiecte de școală, cuprinzând, în special, lucrări de diplomă ale Institutului de Arhitectură din Moscova.

Din referate și din discuții au reieșit minunatele succese, realizările excepționale ale învățământului superior de arhitectură sovietic în pregătirea de cadre tinere de arhitecți, care fac față cu cinste sarcinilor din ce în ce mai importante pe care le pune dezvoltarea neîntre-ruptă a Țării Sovietelor.

Academicianul arhitect A. Mordvinov a arătat, în raportul său, rolul de seamă pe care îl au arhitecții în activitatea constructivă a popoarelor sovietice, faptul că activitatea arhitecților a dobândit în condițiile construirii socialismului o importanță de Stat, ei fiind chemați să satisfacă nevoi materiale vitale ale întregului popor și în acelaș timp să realizeze prin aceasta, opere de artă cu un puternic conținut ideologic, care să exprime conștiința societății sovietice.

El a subliniat că succesele serioase pe care le-a înregistrat învățământul sovietic de arhitectură au fost posibile numai datorită grijii permanente a Partidului Comunist (bolșevic) al U.R.S.S., a Guvernului Sovietic și a tovarășului Stalin personal, purtată învățământului de arhitectură.

Înființarea Academiei de Arhitectură a U.R.S.S. și a Institutului de Aspirantură de pe lângă ea, care joacă un mare rol în desăvârșirea măiestriei profesionale a arhitecților, Hotărârile Comitetului de Stat pentru Construcții de pe lângă Consiliul de Miniștri, Hotărîrea C.C. al P.C. (b) „Despre planul general de reconstrucție a Orașului Moscova”, îndrumările Partidului în ce privește problemele de ideologie, au ajutat transformarea fundamentală a învățământului de arhitectură, ridicarea lui pe trepte din ce în ce mai înalte.

„Principiile realismului socialist au devenit principii călăuzitoare ale educării arhitecților sovietici, iar însușirea moștenirii artistice clasice universale și a celei naționale, prin prelucrarea lor critică, baza învățământului de Arhitectură în U.R.S.S.”, a spus Acad. A. Mordvinov.

În vechea Rusie țaristă, învățământul superior scotea până la 20 arhitecți pe an, iar astăzi sunt în U.R.S.S. 20 de instituții de învățământ superior, de unde ies în fiecare an peste 800 de tineri arhitecți, numai la Institutul de Arhitectură din Moscova absolvind în 1951, 230 de diplomați. Republici Unionale, care nu aveau înainte nici un arhitect, au acum instituții de învățământ superior, din care ies cadre de arhitecți, care fac să înflorească arhitectura națională a popoarelor respective.

Aproape toți membrii activi și corespondenți ai Academiei de Arhitectură a U.R.S.S., nume-

roșii laureați ai Premiilor „Stalin”, creatorii celor mai mari și importante opere de arhitectură ale Uniunii Sovietice, sunt elevi ai școalelor sovietice de arhitectură.

Desvoltarea neîncetată a societății socialiste, ritmul nestăvilit al creșterii forțelor de producție, cer din an în an lărgirea continuă a activității de construcție în U.R.S.S. Construcțiile comunismului, hidrocentralele uriașe, noii giganți ai industriei socialiste, lucrările de transformare a naturii, ridicarea de noi case de locuit frumoase și confortabile, de clădiri publice monumentale, fac ca odată cu nevoile numerice să crească din ce în ce și cerințele față de calitatea pregătirii cadrelor de arhitecți.

Sesiunea Academiei de Arhitectură, supunând unei critici principiale activitatea Instituțiilor de învățământ superior, a scos la iveală, în lumina cerințelor crescânde, și unele lipsuri care mai există în învățământul de arhitectură.

Academicianul arhitect A. Mordvinov s'a oprit în referatul său în primul rând asupra problemelor legate de precizarea profilului arhitectului, a caracteristicilor formației lui profesionale și specializării lui, arătând că lipsurile existente în învățământul de arhitectură provin în mare măsură, tocmai din insuficiența clarificării a acestui profil.

Viața cere arhitectului să aibă o formație complexă și întinsă; el trebuie să poată cuprinde probleme de proiectare urbanistică, ideologice-statistice, utilitare, economice și tehnice ingierești.

El trebuie să fie bine pregătit pentru rezolvarea problemelor mari și diverse ce se pun în construcție în epoca socialismului, să se orienteze în lucrările ingierești, să cunoască bazele organizării șantierelor și ale problemelor economice, să posede simțul noului, să înțeleagă marele rol al arhitecturii sovietice, să știe să folosească tehnica avansată ca un mijloc pentru a crea o arhitectură de înaltă valoare artistică, cu un adânc conținut ideologic. El trebuie să aibă cunoștințe profunde asupra arhitecturii clasice universale, să cunoască bine valorile create în trecut de propriul popor, să știe să aleagă și să prelucraze critic tot ce este mai bun și mai valoros în acest trecut, să-și însușească temeinic legile compoziției arhitecturale și să mănuiască cu măiestrie desăvârșită creionul și pensula.

Instituțiile de învățământ superior, — a arătat Acad. arhitect A. Mordvinov —, nu dau însă toate aceleași pregătire absolvenților lor. Deși în ultimii ani ele își conduc procesul de învățământ după planul aprobat pentru Institutul de Arhitectură din Moscova, au introdus însă în planurile și programele lor schimbări în funcție de condițiile și posibilitățile locale. Aceasta este datorită și faptului că lipsește o conducere organizatorică și metodologică unică, concentrată într'un singur organ de Stat al In-

stituțiilor de învățământ superior de arhitectură. Ele se găsesc sub conducerea și îndrumarea mai multor departamente și organizații: Ministerul Învățământului Superior din U.R.S.S., Comitetul de Stat pentru Artă de pe lângă Consiliul de Miniștri U.R.S.S., Academia de Arhitectură a U.R.S.S., Academia de Artă a U.R.S.S. și altele.

Impreciziunea profilului se observă mai cu seamă la unele școli din regiunile periferice ale U.R.S.S., în care viitorii arhitecți sunt nevoiți să studieze — alături de viitorii ingineri — unele obiecte și discipline secundare, cu totul inutile pentru ei, în dauna disciplinelor de bază specifice, care ar trebui să asigure formarea lor ca arhitecți creatori.

De exemplu, conducerea Secției de Arhitectură a Universității din R.S.S. Estonia, care a fost viu criticată, a îndreptat atenția principală în studiul proiectelor asupra rezolvării funcționale și constructive, fără să se preocupe de lipsurile serioase ideologice și din punct de vedere al compoziției proiectelor. Plasându-se pe această linie, conducerea școlii estoniene a desființat catedrele de introducere în arhitectură, urbanism, desen, pictură și sculptură.

Aspectul socotit ca cel mai negativ a fost numărul mult prea mare de obiecte și cursuri prevăzute în planul de învățământ al celor mai multe facultăți de arhitectură și mai ales lipsa lor de legătură organică și de subordonare față de disciplina principală, proiectarea de arhitectură.

Astăzi, a spus Acad. Mordvinov, noi am făcut progrese mari în construcție, au crescut nemăsurat cerințele față de proiectarea construcțiilor, față de calculul acestor construcții și față de modul de organizare al șantierelor. Construcțiile au trecut la metode industriale și șantierele de construcție se transformă pe o scară, din ce în ce mai largă, în șantiere de montaj. În viață avem însă o diferențiere clară a specialiștilor, arhitectul trebuind să colaboreze cu un număr din ce în ce mai mare de tehnicieni: inginerul constructor, inginerul instalator, inginerul conducător al șantierului, etc.

A crede că, în condițiile dezvoltării producției industriale, arhitectul ar putea întruni cunoștințele tuturor acestor specialiști, ar fi greșit. Misiunea creatoare a arhitectului constă în proiectarea construcției și în supravegherea executării construcției conform acestui proiect.

Întreg ciclul de discipline tehnico-ingierești trebuie să folosească tocmai în acest scop, nu la îngrămădirea de cunoștințe de detalii, care răpesc timpul studentului arhitect, împiedicându-l în dezvoltarea lui. Predarea acestor discipline trebuie să fie adaptată la specificul activității arhitectului în producție, aplicată pe programul proiectării de arhitectură, și să dea studentului, pe baza studierii celor mai avansate realizări ale constructorilor sovietici, acele noțiuni care să-l lărgească câmpul cunoștințelor

tehnice, pentru a-i desvolta și îmbogăți capacitatea sa creatoare.

Disciplina fundamentală și conducătoare a întregului proces de învățământ trebuie să fie proiectarea de arhitectură. Această disciplină nu și-a găsit însă locul cuvenit în planul de învățământ al institutelor și facultăților de arhitectură, deși calitatea proiectelor de școală și de diplomă s'a îmbunătățit neîncetat.

Crearea unei opere arhitecturale valabile, pe linia realismului socialist, este posibilă numai prin imbinarea unui conținut profund ideologic cu o înaltă măiestrie artistică. În același timp, în studiul proiectării, alături și în strânsă legătură cu problemele de expresie plastică, trebuie puse problemele de confort, economie, calcul tehnic și industrializare a construcțiilor.

În darea de seamă a Comisiei speciale de pe lângă Prezidiul Academiei de Arhitectură, care a avut sarcina să analizeze proiectele de diplomă prezentate la expoziția organizată cu prilejul sesiunii a X-a, se constată saltul imens făcut în pregătirea arhitecților tineri, un mare număr de proiecte remarcându-se prin claritatea concepției, sinceritatea exprimării arhitecturale, studiul aprofundat al planului și destinației clădirii, înfățișat prin marea măiestrie a execuției.

Transformările radicale care au avut loc în ultimii ani se constată chiar dela tematica acestor proiecte, care au subiecte concrete și reale, luate din practica proiectării, inspirate de nevoile vieții, de construcțiile în masă. Astfel, în expoziție au dominat proiecte cu teme din problema locuinței (39 diplome) apoi din celelalte teme curente: școli (21), gări (15), palate ale sovietelor (28), spitale (15), clădiri publice diverse, sanatorii, palate de cultură, apoi probleme de urbanism din domeniul construcțiilor industriale (stațiuni hidroenergetice, uzine de tractoare, etc.) sau din domeniul construcțiilor necesare economiei agricole (sovhozuri, colhozuri pentru diferite regiuni, etc.).

Proiectele au fost studiate în situații reale și concrete din punct de vedere urbanistic: multe case de locuit erau situate pe terenuri existente dealungul cheiurilor Novo-Spaski, unde planul de sistematizare a orașului Moscova prevede construirea unor astfel de clădiri, proiectele de urbanism rezolvau probleme adevărate, ca sistematizarea centrelor orașelor Miciurinsk, Cernăuți, Ceboksar, în toate aceste proiecte problema constând în crearea de ansambluri și clădiri, care respectând tradițiile urbanistice și păstrând ce este valabil, să creeze opere noi prin calitățile lor, care să se înscrie valabil în unitatea peisagiului urban existent. Toate proiectele de diplomă sunt lucrate în condiții reale și din punct de vedere tehnico-economic, prin program, fiind determinate limitele volumului și suprafețelor clădirilor, precum și prețul lor de cost, proiectele fiind însoțite de detalii de

arhitectură și de proiectul de organizare al șantierului.

În unele din aceste proiecte de diplomă s'a semnalat ca o lipsă faptul că s'au preocupat mai mult de problemele de aspect plastic și măiestrie, neglijând problemele de economie, de confort sau de aplicare a metodelor industriale de construcție. Astfel, în unele cazuri, s'a manifestat tendința către un abuz de forme decorative, care nu corespundeau cu caracterul și destinația clădirii, tendință care ducea la neglijarea planului și a problemelor legate de economie.

În general, s'a constatat marea utilitate pe care o au pentru învățământ expozițiile publice ale lucrărilor studenților și ședințele deschise ale catedrelor de arhitectură. Școala nu trebuie să învețe pe student numai să proiecteze, ci să desvolte în el și capacitatea de a analiza și generaliza fenomenele, ascuțirea simțului critic și autocritic, pentru a-l învăța să observe clar și metodic părțile bune și rele din lucrările sale și ale altora și să tragă din aceasta, în mod conștient, concluzii pentru creația următoare.

Pentru îmbunătățirea calitativă a învățământului superior, un rol hotărîtor l-au jucat Hotărîrile istorice ale C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S., referitoare la problemele ideologice, care au contribuit decisiv la orientarea justă a proiectării de arhitectură.

Totuși, în activitatea unor instituții de învățământ superior mai sunt manifestări ale unor influențe și rămășițe de concepții greșite, care au fost viu criticate în discuțiile sesiunii. Astfel, s'au semnalat rămășițele constructiviste manifestate la Facultatea de Arhitectură a Institutului de Artă din R.S.S. Estonia, lipsa preocupării pentru studiul, însușirea și prelucrarea valorilor arhitecturii clasice universale, ca la Secțiunea de Arhitectură a Universității R.S.S. Lituania, precum și tendința manifestată la școlile superioare de arhitectură din Bacu și Tbilisi, de a se mărgini la studiul monumentelor arhitecturii naționale ale popoarelor din republicile transcaucaziene, de a neglija operele arhitecturii clasice universale și ruse și de a copia neprincipial forme de arhitectură ale epocilor trecute, în loc de a-și însuși critic moștenirea acestora. Această tendință a fost explicată și prin felul neștiințific în care se predă în aceste școli istoria arhitecturii.

S'au mai semnalat unele cazuri de metode greșite ale unor profesori, care iau personal parte activă la elaborarea proiectului unui student, în loc să caute să-l facă să-și exercite posibilitățile de creație independentă.

Ciclul disciplinelor artistice — grafice are o mare însemnătate în educația arhitectului. Calitatea pregătirii tinerilor arhitecți depinde mult de felul în care este organizată în învățământul superior predarea acestor discipline artistice: desenul, acuarela, sculptura. Numărul de ore

rezervat lor trebuie să fie cât mai mare și predarea lor să fie cât mai apropiată de specificul formării arhitectului. Lipsurile acestui învățământ constau în special în faptul că predarea desenului nu este aplicată suficient la arhitectură și că nu se studiază teme de compoziție, mulți tineri arhitecți neavând o pregătire suficientă în știința compunerii elementelor decorative. Pentru a remedia aceste lipsuri și a asigura o calitate cât mai înaltă în exprimarea prin desen a arhitecților, nu este suficientă selecția dela admiterea în facultate, ci trebuie să se creeze o rețea cât mai largă de școli speciale medii de artă, unde să se învețe în special arta și tehnica desenului.

Pentru desăvârșirea formației profesionale, este neapărat necesar ca practica în producție să nu se facă numai pe șantier, ci și într'un atelier de proiectare; acad. A. Mordvinov socotește în raportul său ca inadmisibilă situația ca un student care termină o școală superioară să nu facă nicio săptămână practică la o organizație de proiectare, adică tocmai acolo unde el își va desfășura întreaga sa activitate de producție.

Una din lipsurile importante de până acum ale programei analitice a școlilor superioare de arhitectură a fost lipsa disciplinelor teoretice referitoare la proiectare. Predarea la studiul proiectelor se bazează în cea mai mare măsură, fie pe intuiția profesorului, fie pe anumite cunoștințe empirice, mai mult sau mai puțin întămlătoare, adunate de profesor în timpul activității sale practice. La un studiu complet nu se poate însă ajunge decât pe o bază științifică, pe unele principii de proiectare precis formulate, care să fie deduse din experiența celor mai bune realizări ale arhitecturii sovietice.

De aceea s'a ajuns la concluzia necesității de a se introduce în programul școlar unele cursuri de bază pentru proiectare, extrem de necesare în pregătirea arhitectului, cum sunt „Bazele teoretice ale compoziției arhitecturale”, „Bazele proiectării clădirilor de locuit”, „Bazele proiectării clădirilor publice”, „Bazele proiectării construcțiilor industriale”, „Bazele proiectării urbanistice”.

În formarea orizontului viitorului arhitect și în dezvoltarea capacității lui creatoare, o însemnătate deosebită o joacă predarea în școli a teoriei marxist-leniniste, considerându-se însă că trebuie neapărat lărgită, pentru a cuprinde și un curs de estetică marxist-leninistă.

Multe lipsuri din învățământul arhitectural au fost explicate și prin lipsa unor manuale didactice pentru disciplinele principale teoretice și istorice. Conducerea Academiei de Arhitectură a U.R.S.S. și-a propus să organizeze redarea manualelor existente din ciclul tehnico-ingineresc, legate de tehnica construcției, pentru a fi apropiate de specificul arhitectului, iar pentru celelalte discipline, să facă să apară, în-

cepând chiar din anul 1952, o serie de manuale de istorie și teorie.

Problema cadrelor didactice cu calificare cât mai înaltă și experiență și pregătirea acestora joacă un rol de seamă în învățământul superior de arhitectură. În sesiunea Academiei de Arhitectură s'a criticat foarte viu dispoziția Ministerului învățământului de a interzice profesorilor din învățământul superior de arhitectură, să se ocupe de activitatea creatoare și de producție, considerându-se inadmisibil ca un arhitect, rupț de practica din proiectare și execuție, care nu a mai construit de mult, să poată arăta studenților cum trebuie să proiecteze, ținând seama de noile cerințe ale vieții, ale tehnicii, de noile materiale și metode apărute. Tot atât de anormală s'a considerat și situația ca maeștrii arhitecturii sovietice, arhitecții de frunte care în fapt plămădesc arhitectura sovietică, să se țină departe de o activitate atât de însemnată, ca educația tinerelor cadre, să nu împărtășească cunoștințele și experiențele lor din soluționarea marilor probleme întâlnite în practică.

Concluziile Sesiunii a X-a a Academiei de Arhitectură a U.R.S.S. s'au concretizat în proiectul unei noi programe analitice, elaborată de o Comisie specială de pe lângă Prezidiumul Academiei. Participanții la Sesiune, care au discutat cu mult interes noua programă, au fost de acord asupra principiilor sale: — prelungirea duratei învățământului superior de arhitectură dela 5 ani și jumătate la 6 ani, cu 6 ore de cursuri pe zi — reducerea numărului de obiecte, — stabilirea unei legături mai strânse între bazele teoretice și practica proiectării, — mărirea numărului de ore pentru proiectarea de arhitectură și pentru desen, — introducerea practicei de producție în organizațiile de proiectare și altele.

În ce privește problema profilului și a specializării arhitectului, s'au formulat următoarele teze principale:

Toate școlile superioare, Institutele, Facultățile de arhitectură, precum și secțiile artistice de pe lângă Universitățile, școlile politehnice și de construcție din U.R.S.S. să aibă un plan unic de învățământ, să producă absolvenți cu acelaș profil profesional, cărora să li se acorde un singur titlu, de „arhitect”.

Bazele specializării (proiectarea construcțiilor publice și de locuit, proiectarea Construcțiilor industriale și proiectarea urbanistică) să se primească numai în timpul lucrării proiectelor de ante-diplomă și de diplomă precum și prin studierea în anul V și în timpul proiectului de ante-diplomă, a disciplinelor teoretice corespunzătoare specialității alese. Teza unei specializări mai împinse, în facultăți speciale, care să dea o calificare precisă a fost respinsă, considerându-se că nevoile construcțiilor cer arhitecți

cu o formație largă, cu o educație profesională completă și multilaterală, capabili să rezolve sarcinile cele mai variate și mai complexe.

Specializarea arhitectului să se adâncească după terminarea studiilor universitare, în timpul lucrărilor pe care el le face în practică, precum și sub diferitele forme de pregătire profesională ulterioară.

De aceea este foarte important să se creeze specialiștilor ieșiți de pe băncile școlii, condiții normale pentru dezvoltare, repartizându-i în producție în organizații și instituții care să-i folosească în specialitatea lor directă, într-o muncă creatoare independentă și să nu-i limiteze la rolul de desenatori sau tehnicieni.

Sesiunea a hotărât să se adreseze Ministerului Învățământului Superior al U.R.S.S., cu rugămintea de a reglementa conducerea unică organizatorică și metodologică a învățământului superior de arhitectură, concentrându-l într-o singură Direcție.

În lucrările Sesiunii au mai fost discutate și problema pregătirii aspiranților, ridicarea calificării arhitecților și pregătirea studenților înaintea și în vederea intrării în școlile superioare de arhitectură, făcându-se propuneri de îmbunătățire a acestei activități.

Hotărârile Sesiunii a X-a a Academiei de Arhitectură a U.R.S.S. vor juca fără îndoială un rol important în perfecționarea învățământului de arhitectură sovietic, pe calea ridicării neîntrerupte a calității pregătirii tinerelor cadre de specialiști apti să înmulțească succesele arhitecturii sovietice, să realizeze opere de valoare artistică din ce în ce mai înalte, demne de marea epocă stalinistă.

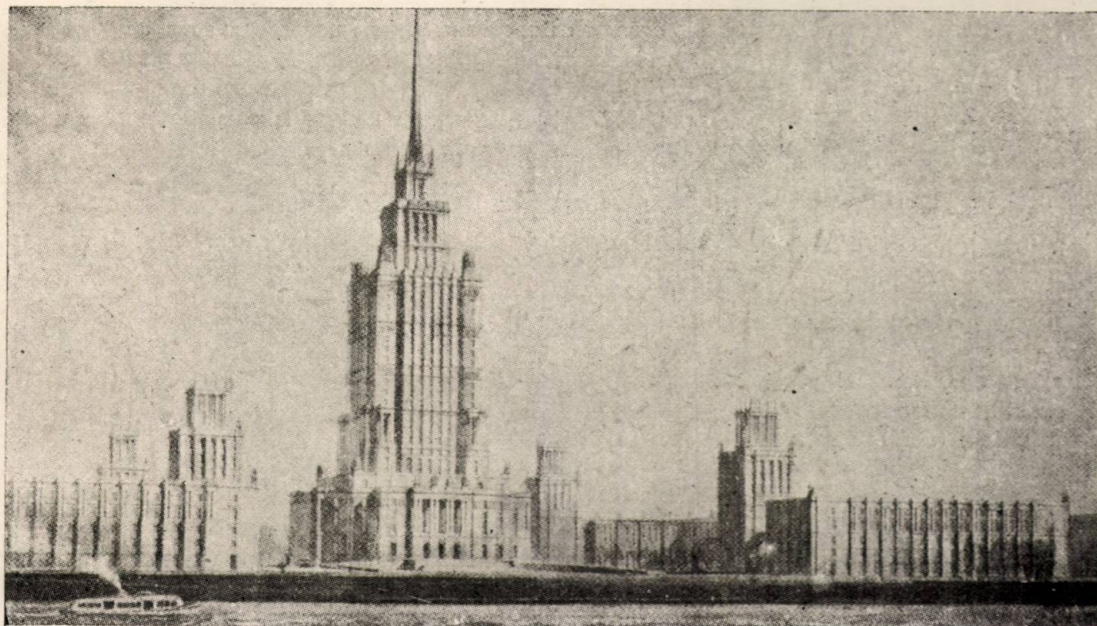
Pentru conducerea Facultății noastre de Arhitectură și pentru corpul didactic, preocupați de ridicarea nivelului învățământului de arhitectură, este de cea mai mare însemnătate să se studieze, cu toată atenția, materialul deosebit de prețios al Sesiunii a X-a a Academiei de Arhitectură a U.R.S.S. și să se facă propuneri pentru aplicarea în studiul arhitecturii din țara noastră, a învățămintelor atât de bogate ale arhitecturii sovietice.

BIBLIOGRAFIE

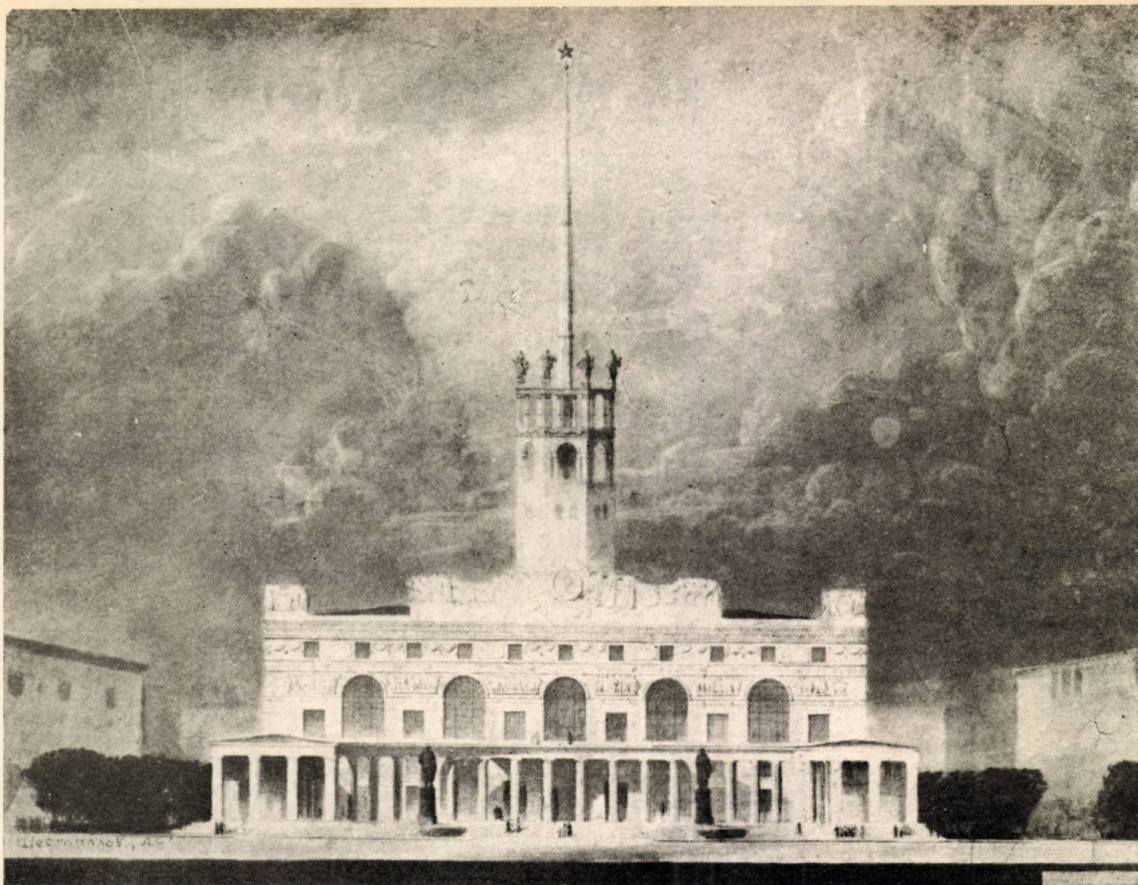
G. Zaharov: Învățământul de arhitectură la nivelul problemelor actuale — din Sovetscoe Iscustvo nr. 54 din Iulie 1951.

— Sarcinile învățământului superior de arhitectură din Sovetscoe Iscustvo nr. 93 din 21 Nov. 1951.

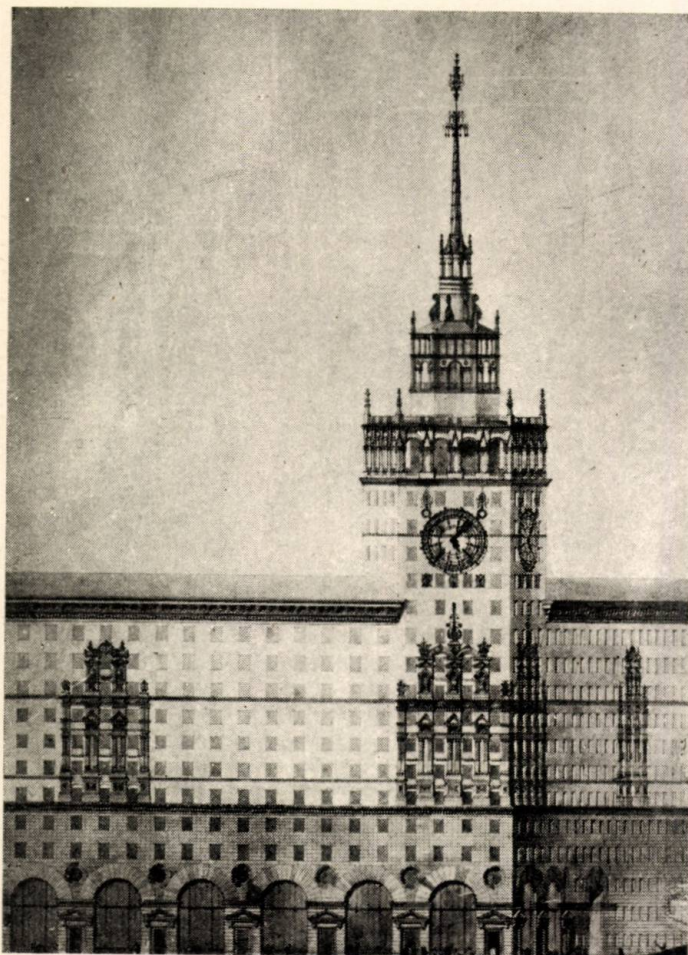
— Pentru un nivel cât mai înalt al învățământului și științei arhitecturii, din Sovetscoe Iscustvo nr. 95 din 28 Nov. 1951.

Proiect de diplomă, al studentului A. Bucearov, lucrat sub conducerea profesorului I. Fomin de la Institutul I. E. Repin din Leningrad

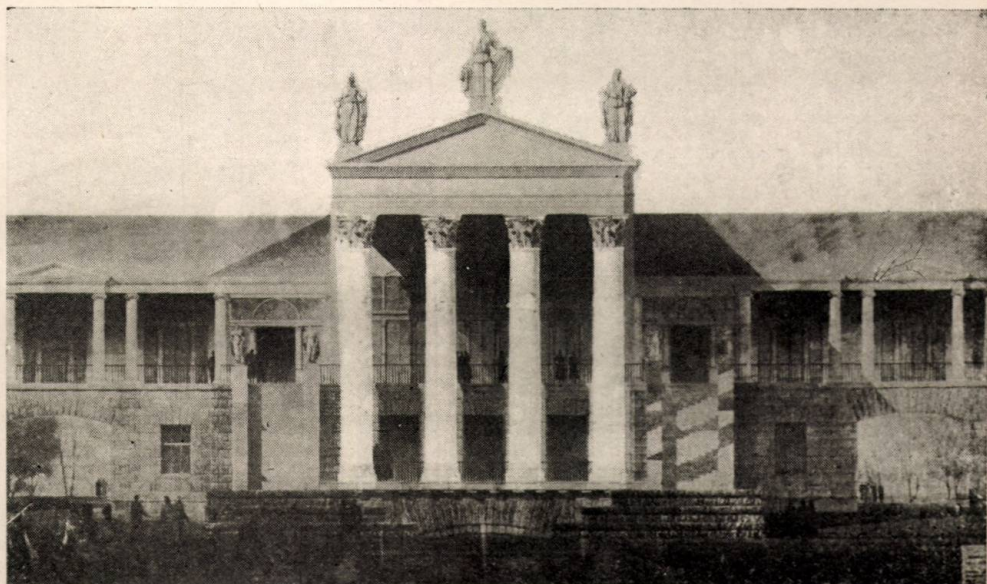

Proiect de diplomă. Casa sovietelor din Voronej.
Student V. Șestopalova. Prof. Docent G. Zaharov
și Z. Cernișeva.

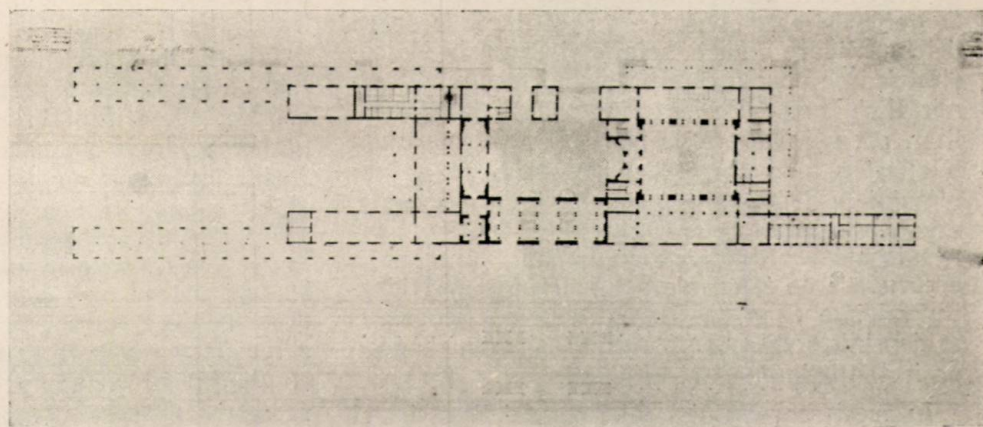

Clădire de locuit cu 8—14 etaje în Moscova.
Proiect de diplomă al stud. A. Ignatieva, dela
Institutul de Arhitectură din Moscova, Prof.
Docent B. Mazențev, S. Turgheniev și N. Po-
granițcaia.

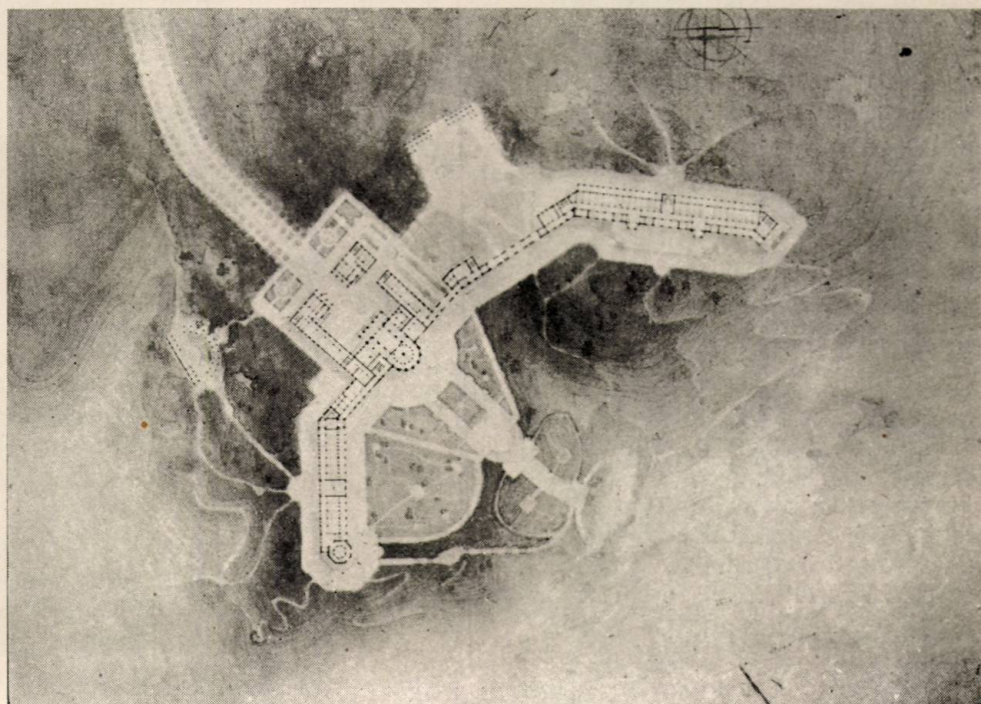
Sanatoriu pentru 250
locuri. Fragment de fața-
dă. Proiect de diplomă al
stud. G. Suvoroba, dela
Institutul de Arhitectură
din Moscova. Prof. Do-
cent G. Zaharov și Z.
Cernișeva.

Gara de cale ferată din
localitatea „Mineralnăe
Vodi”. Proiect de diplo-
mă al stud. B. Palni,
dela Institutul de Arhi-
tectură din Moscova.
Profesor: Docent B. Me-
zențev. S. Turgheniev și
N Pogranitcaia

Sanatoriu pentru 250
locuri. plan general. Pro-
iect de diplomă al stud.
H. Jilckina. Prof. Docent
V. Andreev, A. Zaițev,
M. Jirov.

CONSIDERAȚII ASUPRA CONCURSULUI DE ARHITECTURĂ PENTRU HIDROCENTRALA LENIN

Conf. arh. G. GUSTI

Mărețul plan de electrificare al Republicii Populare Române are o însemnătate covârșitoare pentru mersul nostru înainte pe calea socialismului, pentru ridicarea necontenită a nivelului economic și cultural al poporului muncitor. Printre primele și cele mai importante obiective ale acestui program de înlăptuiri, care oglindește hotărârea noastră neclintită de a ne făuri un viitor fericit și care constituie o contribuție la opera de consolidare a păcii, se află și Centrala Hidroelectrică ce poartă numele nemuritorului Vladimir Ilici Lenin. Pe lângă caracterul tehnic utilitar, această lucrare de mari proporții constituie totodată și una din realizările socialiste ale regimului de democrație populară. Pentru aceasta, exprimarea plastică a conținutului ideologic într-o formă arhitectonică națională, constituie o preocupare de căpetenie a constructorilor Hidrocentralei, a cărei realizare trebuie să fie asigurată printr-o colaborare strânsă și rodnică între proiectanții ingineri și arhitecți.

În acest scop, Ministerul Energiei Electrice și al Industriei Electrotehnice a instituit, în toamna anului 1951, un concurs de arhitectură pentru stabilirea expresiei plastice a Hidrocentralei, invitând cele mai importante organizații de proiectare să recomande colective de arhitecți în vederea participării. În felul acesta, Ministerul inițiator a considerat că va putea obține mobilizarea celor mai competenți arhitecți, care vor beneficia totodată de experiența bogată și de sprijinul puternic al organizațiilor în care se găsesc încadrați.

Intocmirea îngrijită a programului, precum și prevederea unor măsuri judicioase pentru o bună desfășurare a manifestării, constituie trăsăturile pozitive din punct de vedere organizatoric ale acestui concurs și care trebuie subliniate în mod deosebit. Astfel, participanții au fost invitați să cerceteze terenul, pentru a putea asigura încadrarea armonioasă a construcțiilor în specificul regiunii înconjurătoare, cheltuielile de deplasare urmând a fi acoperite de Ministerul inițiator; s'a acordat libertatea de a propune modificări justificate în structura inițială constructivă a volumului principal, precum și de a alcătui compoziția urbanistică a întregului ansamblu, pe baza unei scheme tehnologice determinate; s'a asigurat asistența tehnică necesară în vederea clarifi-

cării oricăror nelămuriri ce s'ar ivi în problemele funcționale sau constructive în timpul studiului; s'au constituit premii și mențiuni de mare valoare, atât pentru a răsplăti cele mai valoroase soluțiuni arhitectonice, cât și pentru a recompensa strădania și măiestria celor ce urmau să aducă o contribuție valoroasă în desăvârșirea proiectării măreței construcții socialiste a Hidrocentralei „V. I. Lenin“.

Institutele și organizațiile de proiectare invitate au propus spre participare un număr de 96 arhitecți, constituiți în colective, din care n'au participat decât 30, cu un total de 15 proiecte. Juriul însărcinat cu judecarea acestora a constatat că majoritatea lucrărilor prezentate nu ating nivelul arhitectonic corespunzător importanței temei, nici prin felul cum au fost concepute, nici măcar prin felul cum au fost desenate deasemenea a stabilit că niciunul din proiecte nu a reușit să realizeze expresia plastică adecuată conținutului ideologic al Hidrocentralei. Pe baza acestor constatări, premiul I nu a fost decernat, acordându-se premiul II colectivului care a reușit să aducă contribuția cea mai valoroasă, în primul rând prin stabilirea unui principiu just de compoziție, chiar dacă interpretarea dată volumelor și detaliilor nu a putut susține în mod valabil ansamblul; acest colectiv, format din arhitecții N. Nedelescu, T. Elian, D. V. Marinescu și Fl. Simionescu, a fost dealtfel singurul colectiv care a tratat problema cu deosebită conștiințiozitate, încercând variante atât pe linia arhitecturii sovietice, cât și pe temă regionalistă, dovedind totodată măiestrie în exprimarea grafică a imaginilor. Datorită faptului că acest colectiv fruntaș, a dovedit prin contribuția lui, că poate participa cu succes la rezolvarea problemelor dificile ridicate de tema concursului, Juriul l-a recomandat Ministerului Energiei Electrice, pentru a colabora la definitivarea planurilor și fațadelor Hidrocentralei.

Cu toate că, astfel cum s'a încheiat această manifestare, am putea considera atins obiectivul concursului, considerăm necesar a sublinia unele laturi negative ale acestuia, în lumina rezultatelor obținute. Prin analiza ce urmează, ne propunem a scoate în evidență unele deficiențe ce persistă încă în sectorul proiectării arhitecturale,

pentru a se aprecia modalitatea de lichidare a acestora.

Astfel, față de modul judicios în care a fost alcătuit programul concursului, considerăm că nici numărul participanților și nici calitatea mării majorității a proiectelor nu au corespuns așteptărilor.

Institutele de Proiectare au recomandat cu ușurință pe participanți, fără a urmări angajamentul luat și fără a sprijini pe cei care au participat la concurs, pe de o parte, iar pe de altă parte, majoritatea concurenților au tratat problema cu superficialitate, dovedind o redusă pregătire ideologică și profesională; aceste constatări, dacă le-am generaliza, ar putea să conducă la concluzii nefavorabile asupra capacității și potențialului nostru profesional; concluzia nu ar corespunde însă realității, deoarece, în ultimul timp arhitecții noștri au îndeplinit cu cinste sarcini mari și complexe ce le-au fost atribuite, dovedind posibilități deosebite de aprofundare și înfăptuire plastică a năzuințelor poporului muncitor. De aci rezultă că nu potențialul nostru profesional este deficitar, ci că altele sunt deficiențele care au produs rezultate atât de slabe. Credem că nu greșim dacă afirmăm că aceste deficiențe reflectă pe de o parte unele lipsuri organizatorice ce s-au ivit în cadrul desfășurării concursului, iar pe altă parte, faptul că atât arhitecții cât și organizațiile de proiectare au subestimat nu numai importanța acestei manifestări, ci mai ales importanța sarcinilor ce le reveneau implicit, de a contribui la rezolvarea dificultăților problemei ridicate de concurs, în domeniul arhitecturii industriale.

Această afirmație este bazată nu numai pe cercetarea rezultatelor concursului pe care îl analizăm, ci și pe experiența ultimului concurs public important, a concursului pentru locuințe muncitorești, instituit în toamna anului 1949 de către Ministerul Construcțiilor. Rezultatele acestuia din urmă au fost cercetate de noi în revista *Arhitectura* 2—3, (1950). Concluziile puse cu acea ocazie, probabil că nu au constituit obiectul vreunei preocupări din partea forurilor interesate, nefiind nici combătute, nici însușite, astfel că analiza greșelilor de ieri nu a constituit învățăminte pentru activitatea noastră de astăzi; în acest fel, rezultatele nemulțumitoare ale ultimei manifestări, nu vin decât să confirme încă odată valabilitatea analizei făcute și să verifice concluziile puse.

Considerăm necesar a insista asupra acestor concluzii, în dorința de a reabilita concursul de arhitectură, ca mijloc eficace în rezolvarea unor probleme de mare importanță fiind convinși chiar de necesitatea unor concursuri frecvente de arhitectură, pentru a înlesni promovarea celor mai competenți arhitecți, pentru a interesa în mod activ masa populară în desbaterea problemelor actuale ce se ridică în domeniul creației arhitecturale.

În acest scop indicăm, în cele ce urmează, trăsăturile de bază ce trebuie să fie respectate de un concurs de arhitectură, iar în lumina acestora vor reieși deficiențele ce s-au ivit cu prilejul concursului pentru hidrocentrala V. I. Lenin.

Rolul concursului

Concursul de arhitectură constituie un mijloc, și nu un scop în sine. În regimul burghezo-mosieresc, puținele concursuri de arhitectură din țara noastră au constituit scopuri în sine, prin ele urmărindu-se nu alegerea unui proiect sau a unui proiectant în vederea executării lucrării, ci agitarea opiniei publice cu acțiuni demagogice, nerealizabile, așa cum au fost concursurile pentru Piața Senatului, Piața Palatului, Planul director al Clujului, etc.; alteori, scopul concursului era de a preveni, cu ajutorul unor premii și mențiuni de „consolare”, protestele arhitecților „simpli”, împotriva acordării unor lucrări importante, pe bază de favoritism, unor arhitecți „aleși”, care adeseori nici nu participau efectiv la competițiune.

În țara noastră, ale cărei treburi sunt conduse de popor și pentru binele poporului, concursul de arhitectură nu poate constitui decât mijlocul pentru stabilirea celei mai bune soluții, pentru evidențierea celor mai înzestrate elemente cu măiestrie și pricepere, pentru grăbirea ritmului de lămurire și de dezvoltare a teoriei și practicei pe acest tărâm. Pe lângă aceasta, concursul de arhitectură îi revine și menirea importantă de a atrage și interesa masele de beneficiari și de colaboratori a tuturor acelor pentru care construim și care construiesc, și care, aducând contribuția lor prin observații și critici, își ridică concomitent propriul nivel cultural și conștiința civică.

Din acest punct de vedere, trebuie să recunoaștem că organizarea concursului de față nu s'a preocupat de latura mobilizatoare; desfășurarea și judecarea concursului s'a petrecut într'un cadru restrâns de „strictă specialitate”, iar juriul a fost lipsit de un sprijin puternic în stabilirea recomandărilor și trasarea principiilor de continuare a proiectării.

Caracterul concursului

Pentru o cât mai justă rezolvare a problemei pusă de concurs, se impune a se asigura o consecvență principialitate în diferitele etape ale acestei manifestări: program, mobilizare, îndrumare, selecționare. Într'adevăr, eficacitatea concursului și valabilitatea rezultatelor lui nu pot fi obținute, decât dacă tema se integrează în realitățile sociale și economice ale momentului istoric pe care îl parcurgem, decât dacă soluțiile propuse pot fi folositoare clasei muncitoare și țin seama de necesitățile și năzuințele poporului.

Un concurs nu poate fi limitat doar la publicarea programului; organizatorii trebuie să se preocupe de modul cum este îndrumat studiul, trebuie să asigure progresul pe tărâmul constructiv, lupta victorioasă pentru o arhitectură înaintată. În desfășurarea acestei acțiuni, trebuie prelucrate problemele ce se ridică, împiedicate devierile ce se pot produce, fie printr'o copiere stereotipă, a unor forme și motive învechite, chiar dacă sunt naționale fie printr'o reducere a arhitecturii la rolul unei ornamentații aplicate, fie o funcțiune tehnică, considerată „fetiș“. Această acțiune de îndrumare este de o deosebită importanță mai ales când se pun probleme de arhitectură industrială la lucrări reprezentative, ca în cazul hidrocentralei Lenin. Lămurind metoda de concepție și creație a realismului socialist, desfășurarea concursului trebuie să încurajeze latura entuziasată în rezolvarea expresiei arhitecturale, fără însă a nesocoti posibilitățile concrete de realizare, bazate pe studiul meticolos economic și pe calculul tehnico-științific, după cum și o rezolvare judicioasă a problemelor funcționale și constructive nu poate desconsidera necesitatea satisfacerii cerințelor estetice ale maselor beneficiare.

Organizarea concursului

Pe baza celor arătate mai sus, un concurs de arhitectură trebuie să constituie, o acțiune largă de mobilizare, organizare și îndrumare. Indiferent dacă concursul este public sau restrâns, organizatorilor le revine sarcina de a asigura o desbatere și clarificare a problemelor tematicii, o recomandare a materialului bibliografic și documentar, accentuând cu precădere pe realizările arhitecturii înaintate sovietice în ramura respectivă. Deasemenea, concursului trebuie să i se imprime un caracter de întrecere socialistă bazată pe discuții deschise, schimb de experiență și sprijin reciproc, evitându-se munca izolată, individualistă, a participanților, așa cum a avut loc cu această ocazie și care nu poate da și nu a dat roade pozitive.

În această acțiune complexă de mari proporții, forul inițiator nu poate îndeplini întotdeauna singur sarcinile ce îi revin, neavând adeseori nici capacitatea organizatorică și nici competen-

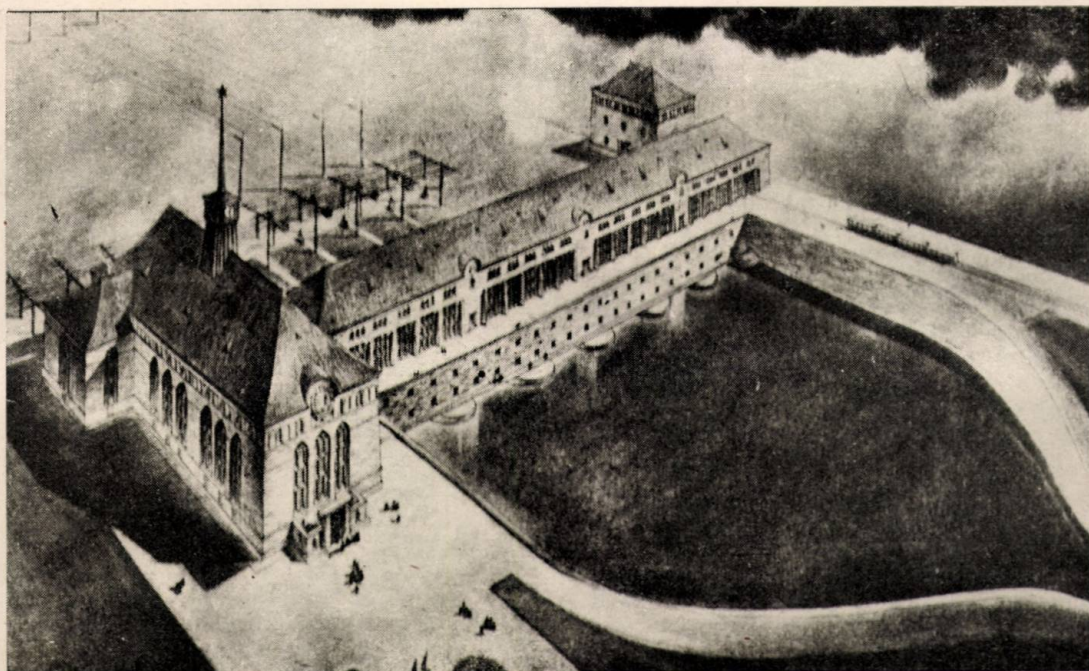
ța profesională. Având aceasta în vedere, el trebuie să fie sprijinit de toate organizațiile interesate în problemele de arhitectură, institute de proiectare, asociații profesionale, foruri de învățământ superior, etc., ceea ce nu s'a petrecut în cazul concursului nostru, când acestea nu s'au considerat obligate a interveni, neprimind „sarcini concrete” în acest sens.

Scoaterea la iveală a cauzelor ce determină aceste atitudini, caracterizate prin lipsa de interes, comoditate sau birocratism, va putea fi folosită pentru descătușarea în viitor a inițiativelor creatoare și pentru imprimarea unui caracter combativ în creația arhitecților noștri; o analiză critică și autocritică în cercurile A.S.I.T. și chiar în cadrul conducerilor tehnice ale acestor institute și organizații ar putea stabili cauzele pentru care cel mai puternic Institut de Proiectare (I.P.C.) nu a putut să participe decât cu patru colective nereprezentative — din cele 15 propuse — pentru care, singurul Institut de Proiectare a Construcțiilor Industriale (IPROMET) nu s'a prezentat deloc la concurs, și aceasta bine înțeles fără a se invoca în primul rând „sarcinile de plan“, care în mod hotărât nu pot constitui o stavilă în îndeplinirea unor sarcini deosebite, de felul și importanța celei puse de concurs.

Deasemenea, ar fi de analizat cauzele pentru care Secția de specialitate „Arhitectura” a A.S.I.T.-ului, precum și revista noastră, nu s'au preocupat, cel puțin din punct de vedere organizatoric, de reușita acestei manifestări; totodată. Facultatea de Arhitectură ce dispune și de o disciplină de arhitectură industrială pe lângă cabinetul de teoria arhitecturii ar trebui să se intereseze în viitor de lămurirea aspectelor teoretice, ridicate de practica arhitecturii, considerând ca o preocupare deosebit de importantă ce trebuie să îi revină, susținerea activă a concursurilor de arhitectură.

Avem convingerea că, prin analizarea obiectivă a acestei situații, vom găsi, în noi, forțe suficiente pentru a lupta împotriva lipsurilor arătate, lichidând unele rămășițe burgheze ce mai sălășluiesc încă în conștiința noastră și că vom putea descătușa astfel potențialul creator al forțelor noastre de proiectare pentru o mai rodnică dezvoltare a arhitecturii în Republica Populară Română.

★

Proiect pentru hidrocentrala Lenin — Mențiunea I-a

Perspectivă de ansamblu — Colectiv Proiectant: arhitecții N. Nedelescu, D. V. Marinescu, T. Elian, Florea Simionescu.

Colectivul a menținut la acest proiect același principiu de compoziție generală ca și la varianta căreia i s'a decernat premiul II, înlocuind însă elementele de arhitectură clasică imbinat cu detalii în ogivă, prin elemente de arhitectură gotic-moldovenească neinterpretate. Din această cauză și datorită nefolosirii în mod creator a experienței realizărilor arhitecturale sovietice,

proiectanții nu au reușit să dea proiectului lor caracterul unei arhitecturi progresiste și specific industriale, căreia să i se asigure și o formă națională, ci dimpotrivă, un caracter arhaic-religios cu totul necorespunzător, prin copierea servilă a unor detalii și elemente tradiționale.

Mențiunea ce a fost acordată vine să sublinieze totuși râvna cu care colectivul a lucrat (cu toate aceste devieri menționate) și care prin aportul lui de muncă și prezentare grafică se desprinde mult de majoritatea celorlalți participanți.

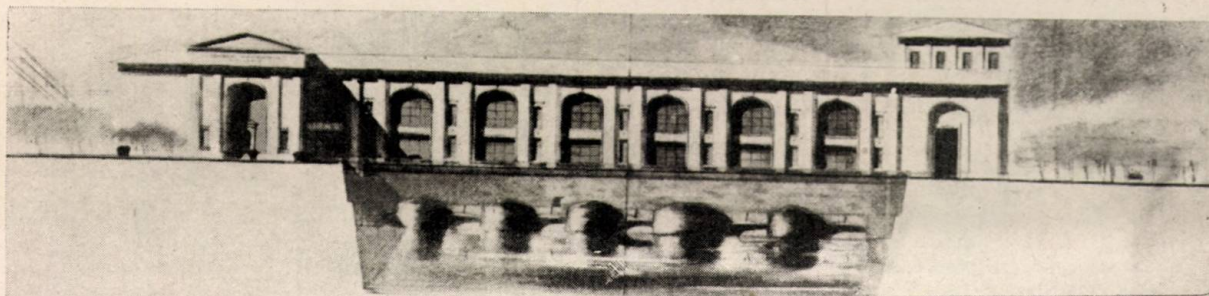

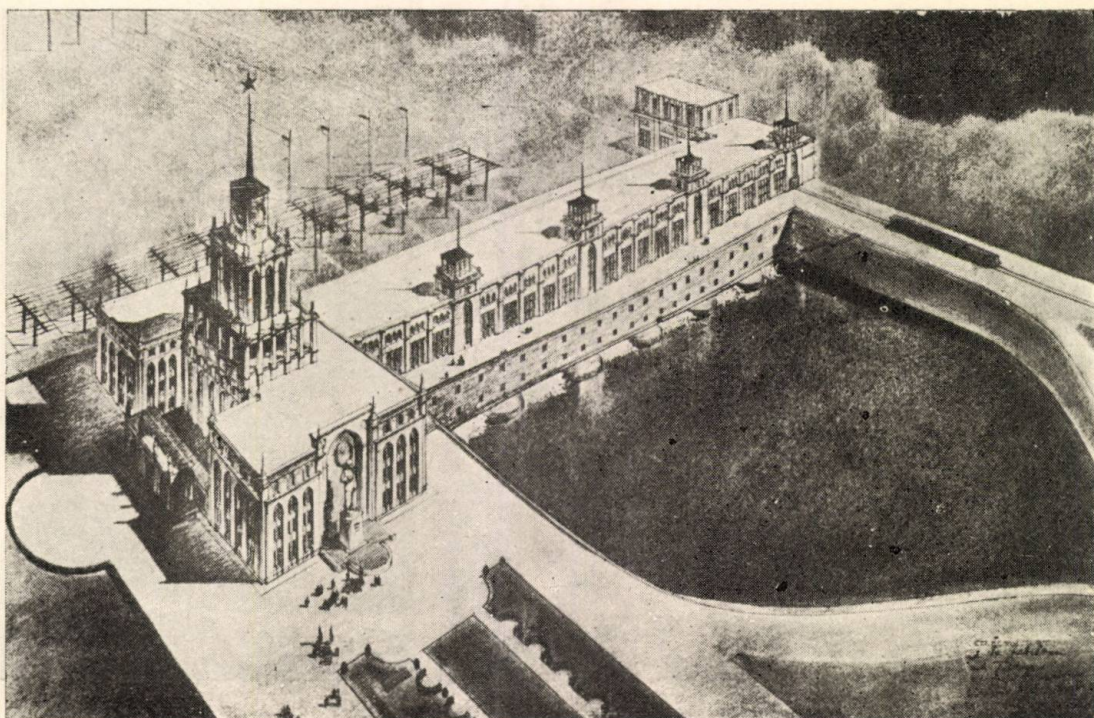
Proiect pentru hidrocentrala Lenin — Mențiunea I-a

Elevație — Colectiv proiectant: arhitecții Martin Pinchis, Margareta Pinchis, F. Zissman.

Cu toate că prin proporția volumelor și silueta generală adoptată nu s'a reușit a se găsi o soluționare justă a problemei, lipsind o dominantă care să dea expresie acestei fațade, proiectanții au adus o contribuție ce a fost apreciată,

utilizând (în neconcordanță totuși cu datele constructive primite) o travee diferită, mult mărită. Această travee care ar putea da o scară corespunzătoare construcției și care ar asigura o înscrisiere mai ușoară în peisaj, vine însă în contradicție cu calculele tehnico-economice, astfel că nu e aplicabilă în mod practic.

Proiect pentru hidrocentrala Lenin — Premiul al II-lea

Perspectivă de ansamblu — Colectiv proiectant: arhitecții: N. Nedelescu, D. V. Marinescu, T. Elian și Fl. Simionescu.

Compoziția de ansamblu este judicios alcătuită. Volumul orizontal cu dimensiuni și travee determinate de considerente tehnico-funcționale, a fost înzestrat cu o serie de travee suprainălțate de întrerupere și ritmare, pentru a se evita monotonia acestei fațade excesiv de lungi. Volumul de capăt tratat pe verticală, a fost supradimensionat față de cerințele programului, pentru a putea căpăta caracterul terminal și ascendent ce i-a fost atribuit în compoziție. Trebuie subliniată grija proiectanților pentru studiul atent al fiecărei fațade în parte, pentru utilizarea ele-

mentului statuar cât și pentru o amenajare atentă a terenului.

Ca aspecte negative trebuie menționate:

— tratarea megalomană a intrării din fațada laterală ce nu corespunde nici numărului foarte restrâns de tehnicieni ce lucrează aici și nici caracterului utilitar al acestui acces de altfel, fațada pretențioasă laterală nu are nici o perspectivă frontală, care să o valorifice;

— interpretarea excesiv de dantelată și delicată a elementelor de arhitectură, care dau construcției un caracter necorespunzător specificului industrial al Hidrocentralei și care nu pot susține ansamblul și nu-l pot integra în măreția naturii înconjurătoare.

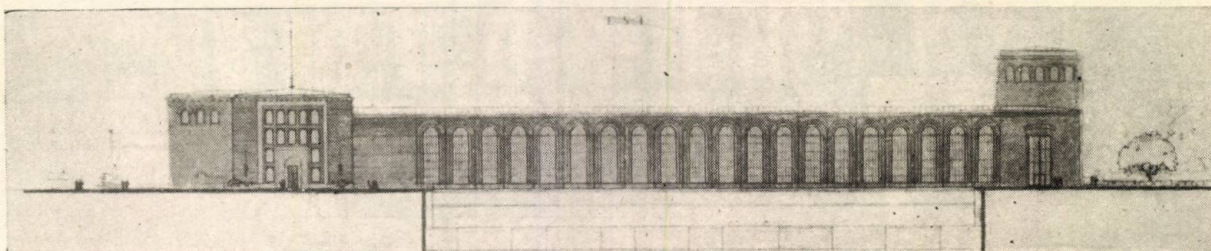
Proiect pentru hidrocentrala Lenin — Premiul al III-lea

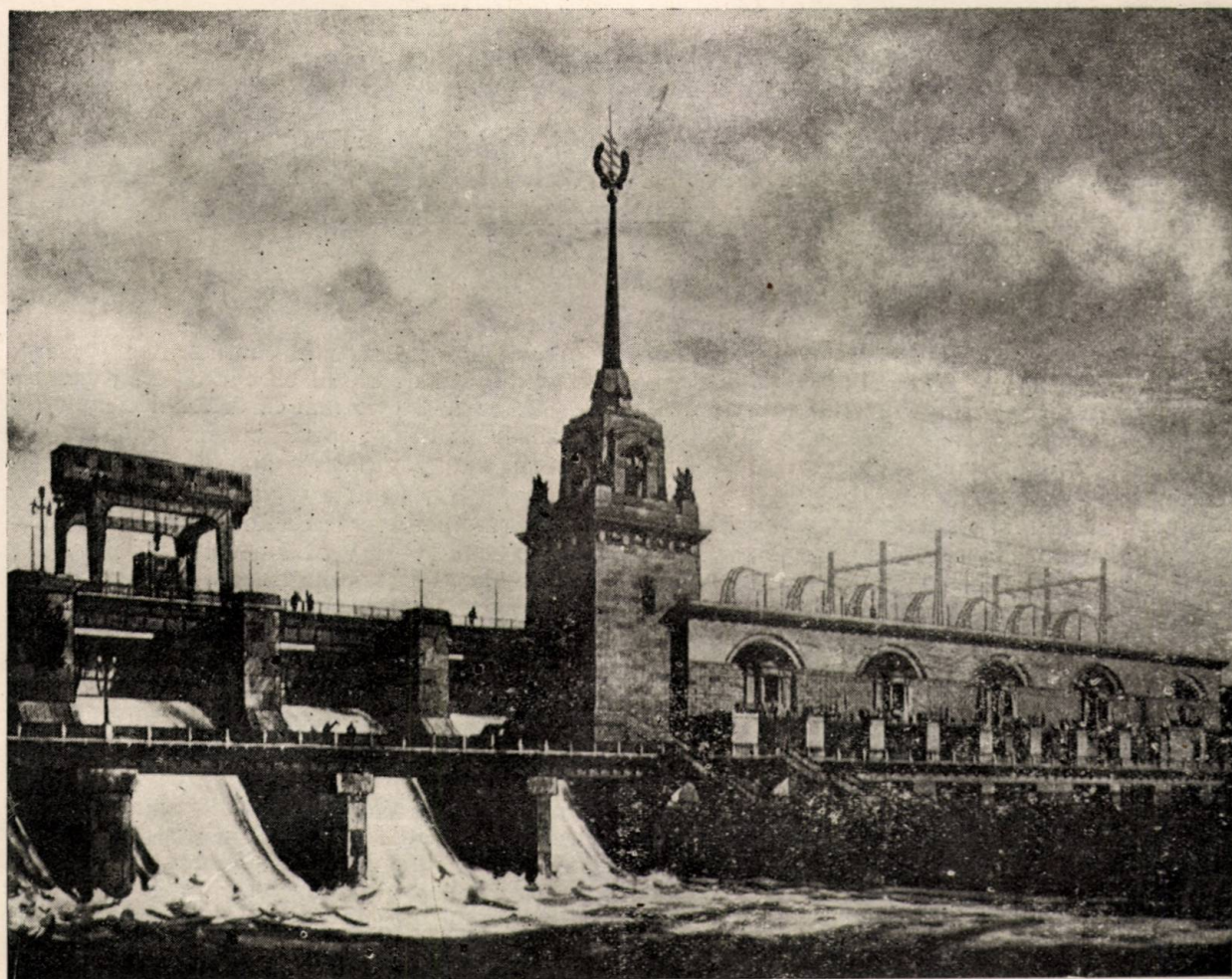
Elevație. — Colectiv proiectant; arhitecții T. Niga, St. Catina și E. Droc.

Silueta generală a fațadei este destul de monotona, fiind accentuată numai de corpul lateral de intrare (stânga).

Arcada traveei este frumos proporționată și compensează prin proporția de detalii, lipsa unui ritm sau a unor accente care ar fi ridicat valoarea plastică.

Printr'un element mai hotărât de subliniere a volumului intrării, care să contrasteze cu orizontala dominantă, și în special printr'un studiu mult mai îngrijit al ansamblului și al prezentării grafice, decât astfel cum a fost prezentat, proiectul ar fi fost apt de a obține o valoare superioară celei decernate.

În cadrul acestei analize, prezentăm, cu caracter exemplificator, proiectul Centralei Hidroelectrice în construcție, din complexul hidroenergetic Timlianskaia. Imbinarea cerințelor arhitecturii cu determinantele constructive speciale, precum și proporția justă a volumelor în vederea realizării armoniei ansamblului și a perspectivelor atât dela distanță cât și din apropiere (autostra-

da și calea ferată străbat barajul) au constituit preocupările principale ale autorilor proiectului, conduși de Academicianul Arh. L. Poliakov. Conținutul măreț al pașnicelor și gigantelor lucrări staliniste de transformare a naturii, în țara socialismului victorios, se reflectă în noile proiecte de arhitectura industrială sovietică, în arhitectura marilor lucrări ale comunismului.

PROIECTELE STUDENȚILOR DELA FACULTATEA DE ARHITECTURĂ

Prof. arh. P. MACOVEI

Dela introducerea reformei învățământului superior, învățământul arhitecturii din țara noastră a făcut progrese serioase. Folosind experiențele învățământului sovietic, fiecare an a însemnat un pas înainte, în special în ce privește studiul proiectelor de arhitectură.

Cosmopolitismul și formalismul, manifestări ale unor elemente reacționare și dușmănoase, au fost în mare măsură lichidate, ele manifestându-se din ce în ce mai rar, în aspecte secundare și fiind demascate și combătute energic de corpul didactic și de studenți înșiși.

Orientarea ideologică a corpului didactic al atelierelor de arhitectură generală este mai justă și mai unitară; un rol important îl are difuzarea materialului sovietic și cercurile de studii inițiate de organizația P.M.R. din Facultate, precum și discuțiile principiale cu caracter teoretic, din cadrul juriilor de „judecata” proiectelor.

Un progres s'a realizat și în alegerea temelor proiectelor, căutându-se ca ele să fie actuale, legate de dezvoltarea economică a țării, să fie judicios gradate și să aibă o valoare didactică, punând probleme caracteristice, cu valoare generală și reprezentative.

În acest an școlar s'a introdus în studiul proiectelor o modificare esențială în ce privește studiul elementelor arhitecturii naționale. Prin planul anterior de studii, se lucra, deabia în anul V-lea, un singur „proiect de arhitectură românească”, al cărui studiu era condus, până nu de mult, numai de profesorul de Istoria arhitecturii românești. Aceasta reflecta concepția că arhitectura națională studiată în școală putea fi ruptă de proiectarea de arhitectură, că acel proiect era doar o aplicare a unui curs de istorie a arhitecturii românești, care avea o valoare mai mult arheologică. Însăși temele acelor proiecte reflectau dealtfel această concepție, de reconstituire, nu de prelucrare creatoare (o trapă la o mănăstire, o biserică, ș. a.).

Prin noul plan de studii, după pregătirea din anul I, în care se studiază elementele arhitecturii clasice, însușindu-se, în același timp, și tehnica desenului arhitectural și, după anul II în care se trece la compoziții cu teme simple în arhitectura clasică (din antichitate în semestrul I și din epoca Renașterii în semestrul II), în anul III, s'a prevăzut anul acesta, studierea analitică, pe baza unor programe ceva mai complexe, a elementelor de arhitectură națională, legate de caracterul unor anumite epoci sau regiuni studiate, dar urmărindu-se prelucrarea lor critică.

Aceasta are de scop să înarmeze pe studenții din primii ani de studii cu cunoașterea elementelor de bază și cele mai caracteristice, atât din realizările marilor epoci clasice din trecutul omenirii, cât și din patrimoniul artistic al popoului nostru, pentru ca, pe baza aplicării și prelucrării creatoare a acestor elemente, să poată trece în anii IV și V la studiul unor programe de o amploare crescândă, mergând până la clădiri publice importante, la mari compoziții și ansambluri monumentale, a căror rezolvare în forme naționale să desvolte personalitatea studenților pe linia realismului socialist.

În fiecare an de studii, afară de anul I, sunt prevăzute în program câte 4 proiecte și 6 schițe de câte 12 ore.

Prezentăm în acest număr al revistei rezultatele obținute de studenții Facultății la prima serie de proiecte din acest an școlar.

Ele reflectă pe de o parte progresele certe făcute până acum, dar și unele din lipsurile care mai dăinuie încă în activitatea catedrei de arhitectură generală.

Astfel, în studiul elementelor de arhitectură națională, studenții nu sunt întotdeauna și consecvent îndemnați să caute utilizarea acelor elemente care sunt valabile, mai direct legate de producția populară și care se pretează la o prelucrare creatoare, uneori preluându-se necritic elemente greoaie și arhaice, cu un caracter feudal.

Lipsa unei îndrumări principiale consecutive se reflectă și în refugiul în unele forme de un regionalism local sau într'un eclectism impersonal, lucru observat în special la seriile mai vechi de studenți, din anii mai mari.

Judecata proiectelor de către colectivul catedrei, care constituie și o analiză a activității fiecărui atelier și care, prin discuțiile cu caracter teoretic, principal, care au loc, contribuie într-o măsură foarte însemnată la ridicarea nivelului studiului, nu este folosită suficient de toate atelierelor. Prelucrarea critică a rezultatelor studiilor fiecărui proiect expus, cu toți studenții grupei sau anului respectiv, în lumina aprecierii făcută de juriu pe baza unor criterii principiale și antrenarea masei de studenți la discuții, le desvoltă spiritul critic și autocritic și poate contribui foarte mult la ridicarea calității proiectelor și celorlalte lucrări.

În ateliere se resimte, din ce în ce mai acut, lipsa unor manuale, a unor culegeri de elemente valabile atât din arhitectura clasică, cât și din cea națională, prezentate critic, pe baza unor

criterii științifice. În cadrul Cabinetului de Teoria și Istoria Arhitecturii, care s'a înființat în Facultate, s'a început întocmirea acestor manuale și ele vor împlini un mare gol atât în învățământ, cât și în producție.

O altă lipsă foarte importantă a Catedrei de Arhitectură Generală este că nu a isbutit încă să organizeze reproducerea fotografică a proiectelor pentru a fi puse la îndemâna studenților din seriile următoare. Neputându-se utiliza critic experiența seriilor precedente, nu se creiază o continuitate în mersul învățământului, care să asigure dezvoltarea sa pe linia unei perfecționări și unui progres neîncetat dela an la an.

Din prima serie de proiecte ale studenților Facultății, prezentăm în acest număr câte trei proiecte din fiecare an de studiu.

Anul II. Programul prevedea proiectarea unei Stații de Autobuz care ar fi în același timp intrarea în „Parcul de cultură și odihnă I. V. Stalin” de lângă podul Pipera, având spații de așteptare, ghișee pentru bilete și scări către debarcader.

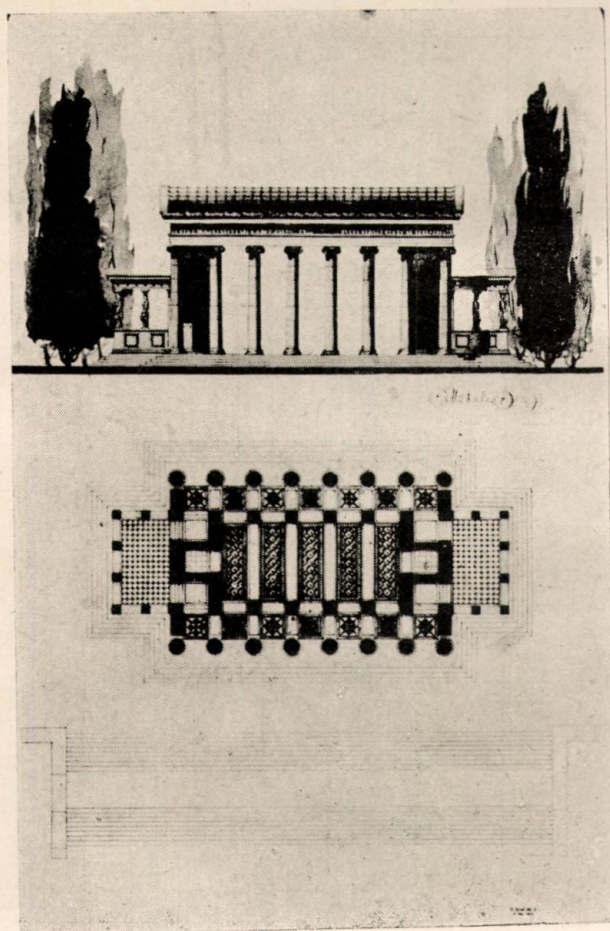
Soluțiile date au fost destul de variate, dela un simplu portic de trecere, sau portice pe mai multe rânduri, până la construcții centrate sau ceva mai complexe cu portice laterale spre lac, de tipul propyleelor.

Din cele 13 proiecte care au obținut medalie (nota zece) reproducem pe cele ale studenților: Faliboga V. (atelierul prof. H. Maicu), Niculin Nicolae (atelierul prof. P. Macovei) și Petrescu Petre (atelierul prof. O. Doicescu).

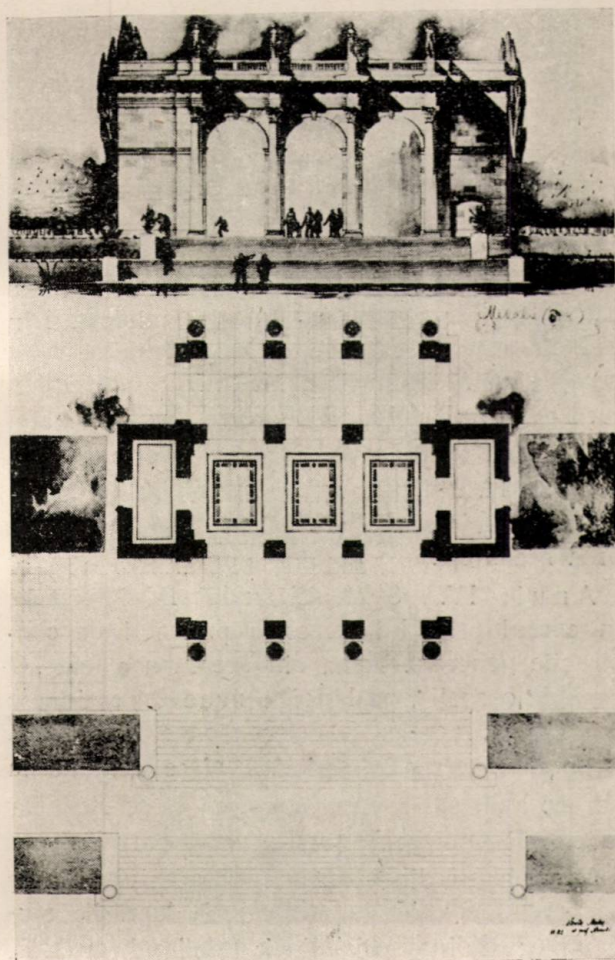
Anul III. Prin program se cerea proiectarea unei construcții compusă din câteva săli și spații acoperite și descoperite, pentru adăpostirea unor resturi (elemente sculptate, fresce, etc.), ale unui monument dela începutul secolului XVII din preajma Capitalei, recomandându-se prelucrarea elementelor dela Mogoșoaia, Văcărești, Antim și Stravopoleos.

Programul a fost rezolvat în general în soluții simetrice și grupate, fie în jurul unei săli dominante, diferențiate ca înălțime, fie în jurul unei curți interioare înconjurată de săli sau portice.

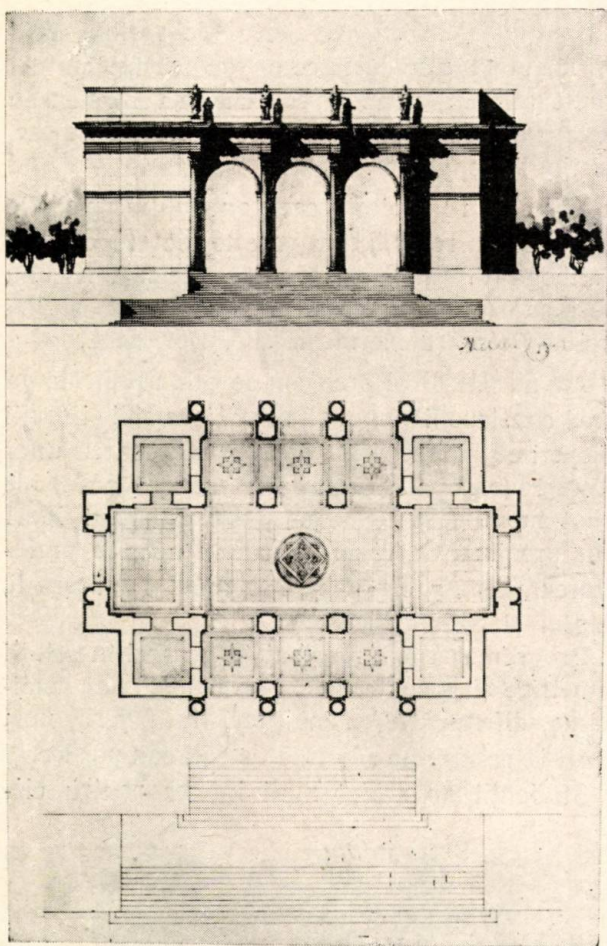
Studenții au arătat mult interes pentru ele-

Stație de autobuz (anul II)
Faliboga V. (atel. Prof. H. Maicu)

Niculin Nicolae (atel. Prof. P. Macovei)

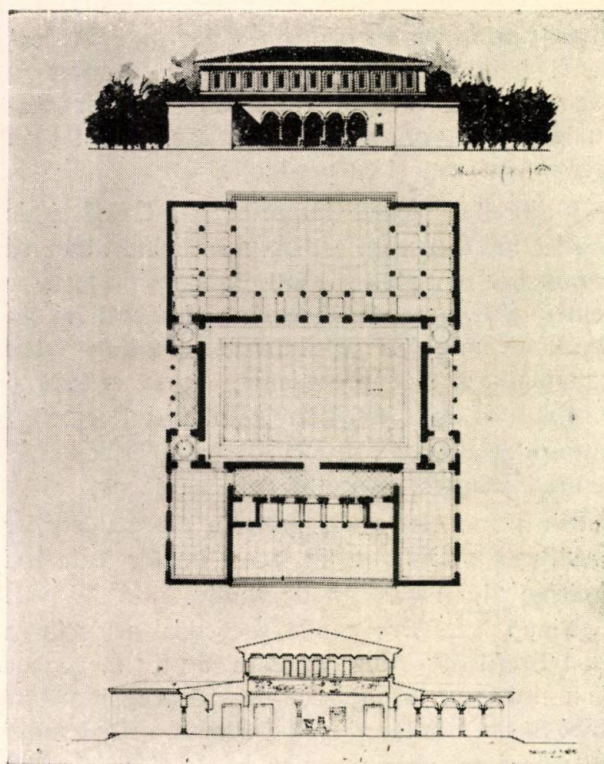

Stație de autobuz (anul II)
Petrescu Petre (atel. Prof. O. Doicescu)

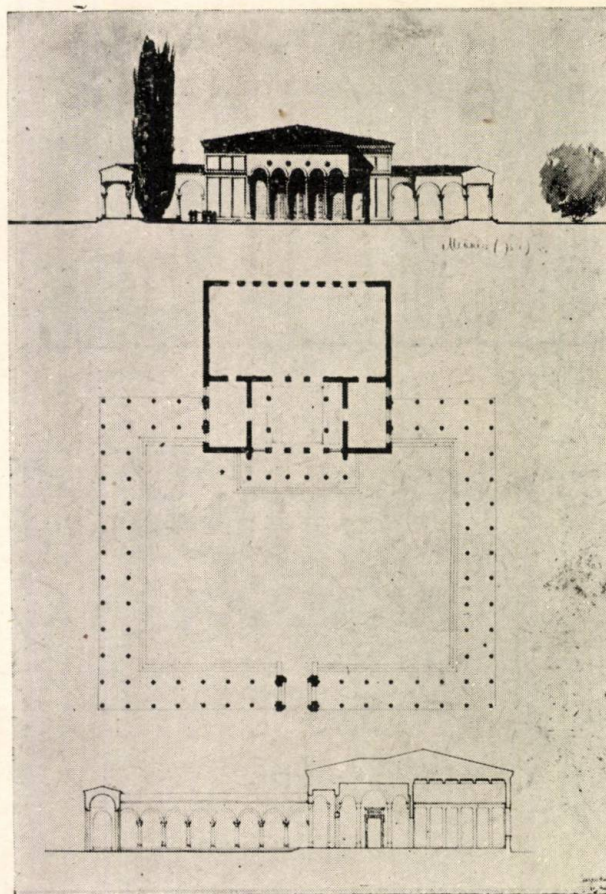
mentele naționale, proiectele fiind atât ca studiu cât și ca prezentare, la un nivel ridicat. Din cele 27 proiecte care au obținut Medalie (nota zece) sau Mențiunea I (nota 9), prezentăm lucrările studenților: Bădulescu Dumitru (atelierul prof. P. Macovei), Ionescu Petre (atelierul prof. H. Maicu), Vasilescu Ovidiu (atelierul prof. O. Doicescu) și Ștefan Ioan (atelierul prof. Macovei).

Anul IV. Studenții anului IV întocmesc în cursul primului semestru proiectul de construcție generală. Tema din acest an a fost „O casă de oaspeți”, pe lângă o mare întreprindere industrială, pentru 8—10 persoane în trecere. Programul cerea o serie de piese comune la parter: hall, sufragerie, bibliotecă și servicii, iar la etaj dormitoare de unul și două paturi.

Reproducem din faza de anteproiect, prin care se preciza soluția de arhitectură, lucrările studenților: Calinovschi Mihai (atelierul prof. D. Marcu) — Medalie (nota zece), Chițimia Cornel (atelierul prof. H. Stern) — Mențiunea I (nota

Muzeu (anul III)
Bădulescu Dumitru (atel. Prof. P. Macovei)

Muzeu (anul III)
Ionescu Petre (atel. Prof. H. Maicu)